

Kansen voor West

G4P4

135 projecten

Bevorderen van bottom-up regionale innovatie in West Nederland

Inhoudsopgave

bladzijde

Voorwoord 11

Amsterdam

21A.007 Innovatieregio Amsterdam: integratie kennis, kunde, kassa 12
21A.008 Operatie Boeggolf 13
21M.008 Spinoza Centrum 14
21M.009 GMP2 15
21M.010 Green Metropole 16
21M.011 Clusterregeling Metropoolregio Amsterdam 17
23A.007 Meesteropleiding Theater- en Modecoupeurs 18
23A.008 Investeringsregeling voor ondernemers in Economische Kansenzones in Amsterdam 19
23A.009 Vernieuwing Elthetocomplex 20
23A.010 Versterken van de toeristische functie van de Westerkerk 21
23A.011 Uitbreiding Verzetsmuseum met een kindermuseum 22
23A.012 Made@De Overkant-leren, creeren, produceren&verkopen 23
23A.013 De microZOO 24
23A.014 VU University Medical PET-MRI Center 25
23A.015 EYE in Amsterdam-Noord 27
23A.016 Investeringsregeling World of Food 28
23A.017 Amsterdam Light Festival 29
23A.018 Ru Paré 30
23A.019 Innovatiecluster Denim Hal 5 31

Den Haag

21D.001 EMI 32
21D.002 PowerPlane Development Project, Airborne Wind Energy 33
21D.003 JESSICA Energiefonds Den Haag (ED) 34
21D.004 Innovatie Stimuleringsregeling InnoSportLab Den Haag 35

21D.005	The Hague Security Delta Campus	36
21D.006	Haagse bijdrage Participatiefonds IQ	37
21H.004	InnoSportLab Zeilen	39
21H.006	Living Lab The Hague	40
22H.002	Verbetering natuurkwaliteit Westduinpark	41
23D.005	Panorama Mesdag	42
23D.006	Creatieve Stad Den Haag	43
23D.007	Overdekte Skatebaan Binckhorst	44
23D.009	Herinrichting Grote Marktstraat	45
23D.008	Internationaal Experience Center De Poort	47
23D.011	Mauritshuis bouwt aan de toekomst	48
23D.012	Aanpak Theresiastraat	49
23D.013	BIZ Winkelgebied Paleis Noordeinde	50
23D.014	Laak Noord Scoort, programma gezondheid, welzijn, sport	51
23D.015	Royaal Mariahoeve	52
23D.016	Opwaardering Haagse Markt	53
23D.017	Herinrichting openbare ruimte Stationsplein Den Haag	54
23D.018	Kwaliteitsimpuls openbare ruimte winkelstraten	55
23D.019	JESSICA Fonds - FRED	56
23D.020	2e Fase revitalisering Zichtenburg, Kerketuinen, Dekkershoek	57

Rotterdam

21G.002	Erasmus MC Life Science Incubator	58
21G.006	Population Imaging Infrastructuur	59
21R.001	Drijvend Palviljoen	60
21R.002	Powered by You	61
21R.003	i-HIC	62

21R.004	Rotterdam Internet Valley	63
21R.005	MEC-Innovatie	65
21R.006	UDF SOFIE	66
22G.002	Realisatie Willem-Alexander Baan	67
22G.003	Revitalisering Waal- en Eemhaven	68
23R.007	Revitalisering Winkelgebied Oude Noorden	69
23R.008	Revitalisering Winkelboulevard Zuid	70
23R.009	Inrichting Dakpark	71
23R.010	Startup Campus	72
23R.011	Bedrijventerrein Gadering fase 3a: Leerlooierstraat	73
23R.012	Vernieuwing Hart Afrikaanderwijk 2013-2015	74
23R.013	Museum Fort 1881	75
23R.014	Balkon aan de Maashaven	76
23R.015	Diergaardesingel	77
23R.016	Buitenruimte Middenberm Westblaak	78
23R.017	Herinrichting Scheepstimmermanslaan	79
23R.018	Renovatie Elevatoren Maassilo	80
23R.020	Natuurspeelplaats park Euromast	81
23R.021	Jacobsplaats	82
23R.023	De Wereld van Smaak	83
23R.024	Buitenruimte Maritiem Museum/Leuvehaven	84

Utrecht

21U.002	Proefinstallatie Nereda technologie rwzi Utrecht	85
21U.003	FEE-U, Fonds Energietransitie EFRO utrecht	86
21X.003	Life Science Incubator Utrecht	87
21X.002	Dutch Game Garden 2010-2015	89
22X.001	Versterken cultureel toeristische waarde landgoederen Amelisweerd en Rhijnauwen	90

23U.011 De Nieuwe Bouwloods 91
23U.012 Bedrijventerrein Overvecht 92
23U.013 Aanleg 1e fase Parkpergola - Leidsche Rijn Park 93
23U.014 Upgrading havenbekkens Lage Weide 94
23U.015 Beeldende kunsttentoonstelling ‘Call of the Mall’ 95
23U.016 Emmaus Overvecht 96

Provincie Flevoland

21F.009 Emerging Disease Campus 97
21F.010 Nieuw- en verbouw Biosafety level 3 dierfaciliteit 98
22F.003 Natuurpark Lelystad: duurzaam verbindend 99
22F.004 Blauwe As Almere 100
22F.005 Openb voorz Evenementen Terrein Biddinghuizen 101
22F.006 Oostvaardersplassen ‘Voor iedereen toegankelijk’ 102
23F.004 Stadscentrum Almere: Bereikbaarheid op maat 103
23F.005 Cultuurhuis Hommeles: activiteiten voor de wijk 104
23F.006 Revitalisering Boswijk Centrum 105
23F.007 Multifunctionele Sportaccommodatie Almere 106
23F.008 VeiligheidsExpo Almere 107

Provincie Noord-Holland

21N.001 MCN Maritime Campus Netherlands 108
21N.006 KansenKanon Noordwest-Holland 109
21N.009 Vizier op de toekomst: agribusiness Noord-Holland Noord 110
21N.012 Innovatiemotor Greenport Aalsmeer 111
21N.013 Holland Health 112
21N.014 INPREZE 113
21N.015 Energiedijken 114

21N.016 Crossmedia innovation in the MediaValley (CIM) 115
21N.018 Elektrisch laden voor West 117
22N.007 Recreatieve schakel Amsterdam-Vechtstreek 118
22N.009 Herontwikeling Vuurtoren eiland 121

Provincie Utrecht

21T.005 Business Case Utrecht Sustainability Institute (USI) 119
21T.006 Utrecht Innoveert: The Next Step 122
21T.007 Stepping Stones 123

Provincie Zuid-Holland

21Z.013 Proeftuin Maritieme Innovatie 124
21Z.014 NeCEN Open Access 125
21Z.015 Kenniscentrum Plantenstoffen 126
21Z.016 Slim meten en monitoren 127
21Z.017 Delft Aardwarmte Pilot-Project (DAPP) 128
21Z.018 Biotech Training Facility 129
21Z.019 Gietwater op Maat 130
21Z.020 De Duurzaamheidsfabriek 131
21Z.021 Groene Revolutie in de Nederlandse Glastuinbouw 132
21Z.022 Valorisatieprogramma Deltatechnologie en Water 133
21Z.023 GO BIO! (BBE in beweging, MKB Stim.prog. BBE) 134
21Z.024 Extractenbibliotheek 135
21Z.026 Innovatie & Demonstratie Centra Duurzame Greenports 136
21Z.027 Fysieke Digitale Delta 137
21Z.028 Iso Butanol Platform Rotterdam (IBPR) 138
21Z.029 Ecoshape 139
21Z.030 YES!Delft2 met bio-facilities 140

22Z.010	Duivenvoorde Corridor	141
22Z.011	LNG Dual fuel voor de Binnenvaart	142
22Z.012	Groenzone Berkel-Pijnacker, fase 1	143
22Z.014	Kennisontwikkeling Zandmotor Delfland	144
22Z.016	Open Access Biotech Campus Delft	145
22Z.017	Opschaling Restwarmtenet Dordrecht	146
22Z.018	Geothermie Westland	147
22Z.019	Duurzaam Mobiliteitsconcept Westland	148
22Z.020	AquaReUse	149
22Z.021	SCR-katalysatoren binnenvaart Zuid-Holland	150
22Z.022	Aardwarmte Vierpolders	151
22Z.023	Aardwarmteproject Pijnacker-Noord	152
22Z.024	JESSICA Energiefonds Den Haag (ED) – PZH	153

Overige

Colofon 155

ROBOT
SECURITY
SYSTEMS

Kansen voor West
G4P4

Voorwoord

Met trots presenteer ik u hierbij het tweede projectenboek van Kansen voor West.
In 2010 werden de eerste 100 projecten beschreven in een boek, ditmaal de overige 135. Kansen voor West was het eerste gezamenlijke investeringsprogramma van de vier Randstad-provincies en de vier grote steden voor de periode 2007-2013. Het programma zette EFRO-middelen in om kennis, innovatie en ondernemerschap te bevorderen. Het doel was economische groei, meer & betere banen en duurzame stedelijke en regionale ontwikkeling.
Er is hard gewerkt. Dat blijkt onder ander uit de kwaliteit van de projecten. In veel gevallen hebben tot dan toe ongebruikelijke partners elkaar gevonden. Het resultaat was meer dan de som der delen. Wist u dat, bijvoorbeeld, iedere universiteit in ons gebied een moderne incubator heeft gerealiseerd mede dankzij Kansen voor West? Dat gaf een enorme impuls aan de samenwerking tussen kennisinstellingen en startende ondernemers.
Het programma was ook heel divers, ook dat blijkt uit de projecten. Naast high-tech zoals de PET-MRI scan bij het VU-MC in Amsterdam, heeft Kansen voor West ook kleinschalige projecten gefinancierd waar een buurt of een wijk van profiteerde. Het Dakpark in Rotterdam bijvoorbeeld. Een enkele keer ging het geld naar een evenement. Call of the Mall in de stad Utrecht is daar een mooi voorbeeld van. Maar steeds was de achterliggende gedachte 'het moet goed zijn voor de regionale of stedelijke economie'.
In totaal is bijna een miljard geïnvesteerd met het programma. Met name door de vele impulsen aan de innovatie-infrastructuur en de vele nieuwe coalities met een duurzame samenwerking ben ik ervan overtuigd dat Kansen voor West meer is geweest dan een druppel op de gloeiende plaat. Oordeelt u zelf en lees de resultaten in dit boekje.
De samenwerking is de acht partners van Kansen voor West goed bevallen. Zo goed zelfs dat zij besloten hebben om in de periode 2014 – 2020 op de zelfde voet door te gaan.
U kunt dus nog meer bijzondere, inspirerende en innoverende projecten verwachten.
Ik hoop dat u dit boek met belangstelling zult lezen. Heeft u vragen of suggesties, aarzelt u dan vooral niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,
Ruud van Raak
Programmamanager

[Amsterdam – 21A.007 Innovatieregio Amsterdam: integratie kennis, kunde, kassa]
Penvoerder: Samenwerking: Dienst Economische Zaken Amsterdam, Universiteit van Amsterdam, Vrije Universiteit Amsterdam, VU Medisch Centrum, Amsterdamse Innovatie Motor, Syntens, Provincie Noord-Holland.
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €6.797.635,-
Totale projectkosten: €11.940.090,-

Wetenschappers en ondernemers speeddaten voor regionale vooruitgang

De Metropoolregio Amsterdam zet alle zeilen bij om zijn economische motorfunctie voor Nederland te blijven waarmaken. Verschillende onderzoeken toonden de noodzaak aan dat de regionale economie kwantitatief en kwalitatief verder moet groeien, met speciale aandacht voor innovatieve initiatieven.
De regio antwoordde met een krachtige inzet op kennis en innovatie. Concreet wil de metropool in 2020 behoren tot de top vijf van meest vooraanstaande kennisregio's in Europa. Met dat doel voor ogen heeft een samenwerkingsverband van innovatiepartners het project 'Integratie kennis, kunde, kassa' opgezet. Daarin staat een gezamenlijke innovatiestimulering door 'triple-helix'-samenwerking centraal: de drie partijen overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven zijn samen aan zet. De subsidie van Kansen voor West is gebruikt voor het opzetten van een project -en programmamanagement en een adequate uitvoeringsorganisatie.

Het project stelde concrete doelen aan de ondersteuning van MKB-bedrijven en startende bedrijven (niet meer dan vijf jaar oud). Met als gewenst resultaat dat het 171 nieuwe arbeidsplaatsen zou opleveren en ruim € 8,5 miljoen aan private vervolginvesteringen. Vanuit het primaire doel om kennis uit kennisinstellingen bij het MKB te brengen en kennisvragen van het MKB naar de universiteiten door te sluizen, werden onder meer speeddate-sessies gehouden. Het verkennen van mogelijkheden tot samenwerking leverde de partijen vele nieuwe contacten en inzichten op.

Veelbelovende matches tussen onderzoeker en bedrijf werden beloond met een voucher voor een maand onderzoektijd ter waarde van €5000.

[Amsterdam – 21A.008 Operatie Boeggolf]
Penvoerder: Waternet
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €588.113,-
Totale projectkosten: €1.470.282,-

Operatie Boeggolf staat voor een schonere Amsterdamse vloot

De binnenstad van Amsterdam met zijn smalle grachten en hoge bebouwing is extra gevoelig voor de vervuiling door boten. Daarmee zijn de waterkwaliteit en de luchtkwaliteit in het geding. Europa heeft aangegeven dat de luchtkwaliteit van Amsterdam schoner moet worden. De gemeente besloot een aantal nieuwe technieken te introduceren en deze in de praktijk te monitoren op hun effecten. Daarvoor werd een pilot opgezet, Operatie Boeggolf, waarin waterbedrijf Waternet, TNO en TU Delft samenwerkten. Zij testten vijf gemeentelijke vaartuigen, die werden uitgerust met diverse soorten schone motoren: schone diesel, diesel-elektrisch, hybride en elektrisch. Ze betroffen een kraanboot, een sleepboot, een drijfvuilvisboot, een drijfvuilcollector en een patrouilleboot.

Kansen voor West heeft bijgedragen aan deze pilot, die nieuwe kennis heeft opgeleverd over het duurzamer, ‘schoner’ varen en over de praktische en financiële haalbaarheid. Deze kennis werd gedeeld met kennisinstituten, gemeentelijke diensten en andere overheden en met de rondvaartbranche en leveranciers. De resultaten zijn zowel op nationaal als op Europees niveau van belang.

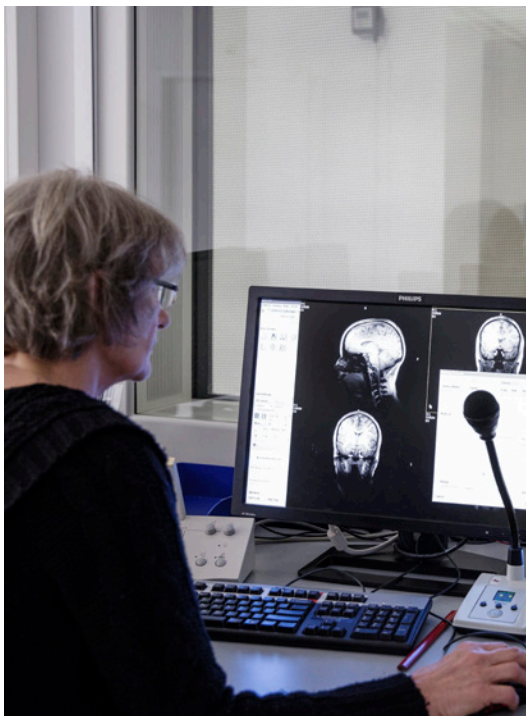
Als de beweging naar gebruik van duurzamere boten wordt ingezet, zal dat tot navolging leiden. Net als een door een varende boot veroorzaakte boeggolf, die andere boten in beweging brengt.

[Amsterdam - 21M.008 Spinoza Centrum]
Penvoerder: Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW)
Samenwerking: KNAW, UvA, het AMC, VU/VUmc, Nederlands Instituut voor Neurowetenschappen van de KNAW en de gemeente Amsterdam
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €6.494.339,-
Totale projectkosten: €113.124.359,-

Spinoza Centrum stimuleert innovatieve biotechnische bedrijvigheid

Hoe werken onze hersenen precies en wat kunnen we er aan doen als ons brein gestoord raakt? Op dat terrein binnen de gezondheidszorg is het Spinoza Centrum actief. Dit centrum werd opgezet om het gebrek aan fundamentele kennis op te heffen. Het besef daarbij was dat er alleen een wetenschappelijke stap voorwaarts gezet kan worden als er efficiënt wordt samengewerkt tussen de diverse partners. Pas dan kan er voor doorbraken worden gezorgd op het terrein van herstel na hersenletsel en kunnen er antwoorden worden gegeven op de vele vragen die leven rondom de relatie tussen hersenen en gedrag, zoals bij patiënten met Alzheimer, Parkinson en multipele sclerose.

Kansen voor West leverde een bijdrage aan de tweede vestiging van het Spinozacentrum, op het terrein van het Academisch Medisch Centrum (AMC) in Amsterdam. In het bijzonder werd het Europese geld besteed aan de aanschaf van zeer geavanceerde high field scanners (3T en7T fMRI). Deze zijn uniek voor Nederland. De kennis die door onderzoek met deze apparatuur wordt vergaard, wordt gebruikt door de ziekenhuizen voor klinische toepassingen. Ook uit de hoek van de biotechnologie en medische elektronica is veel belangstelling, want het fundamentele onderzoek dat het centrum verricht blijkt voor het bedrijfsleven een belangrijke marktwaarde te hebben. Het Spinoza Centrum heeft zich daarom evenzeer ontpopt als een broedplaats voor het biotechnisch bedrijfsleven.

High field scanners bieden inzicht in de invloed van de hersenen op gedragingen en ziektes.

[Amsterdam - 21M.009 GMP2] GMP2
Penvoerder: VU Medisch Centrum
Samenwerking: VU-Amsterdam, VU Medisch Centrum
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €2.566.234,-
Totale projectkosten: €6.415.584,-

Tweede productiefaciliteit voor radioactief materiaal in de gezondheidszorg

De Vrije Universiteit (VU) en het VU Medisch Centrum (VUmc) hebben in de loop der tijd een heel sterke positie opgebouwd op het gebied van onderzoek met beeldvormende technieken. Zo kent de nucleaire geneeskunde de techniek PET (positronemissietomografie), waarmee biologische processen in het lichaam zichtbaar kunnen worden gemaakt. Radioactief contrast-materiaal speelt bij dit type onderzoek een sleutelrol: ziekte-specifieke contrastmiddelen (‘tracers’) worden radioactief gelabeld evenals (nieuwe) medicijnen. Daarmee kan de route (en eindbestemming) van deze middelen met een scan zichtbaar worden gemaakt.

Voor het produceren van de benodigde ‘radiofarmaca’ was een tweede laboratorium nodig, om zo aan de grote vraag in binnen- en buitenland te kunnen blijven voldoen. Daarvoor werd bij het VUmc een bestaand gebouw aangepast en ingericht, waaraan Kansen voor West een bijdrage heeft geleverd. Met de komst van dit tweede laboratorium is de vraag van ziekenhuizen naar radiofarmaca toegenomen en kloppen steeds meer grote farmaceutische bedrijven bij VUmc aan voor ondersteuning bij hun klinisch onderzoek.

Door een medicijn licht radioactief te labelen is met PER-imaging heel snel te zien of deze überhaupt de tumor bereikt waarvoor het medicijn is bedoeld.

[Amsterdam – 21M.010 Green Metropole]
Penvoerder: Amsterdam Economic Board
Samenwerking: New Energy Docks (NED), AIM to Sustain, Syntens, UvA, VU en het consortium Green IT Amsterdam
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €894.890,-
Totale projectkosten: €2.237.224,-

Amsterdams New Energy Docks bundelt krachten duurzame ondernemers

Green Metropole helpt ondernemers om van hun duurzame, innovatieve plannen een gezonde business te maken. Kansen voor West leverde hieraan een bijdrage, in het bijzonder aan de realisatie van een fysiek ‘ankerpunt’ van bedrijvigheid in de schone energie en schone (IT) technologiesector. Dit kreeg vorm in het bedrijfsverzamelgebouw New Energy Docks op de NDSM-werf aan de noordelijke IJ-oevers. Daarmee heeft Amsterdam er een internationaal aansprekend en innovatief bedrijven- en kenniscluster bijgekregen.
Green Metropole brengt in dit gebouw bedrijven bij elkaar om kruisbestuiving en samenwerking tot stand te brengen. Dit gebeurt volgens een integraal programma dat recht doet aan de wens van alle betrokken publieke en private partners om op deze manier de economische kansen voor Amsterdam op het gebied van ‘clean tech’ en nieuwe energie optimaal te benutten. Het verbindt ruim 1.500 professionals in de Amsterdamse metropool: onderzoekers, ondernemers, investeerders, beleidsmakers en beslissers. Samen bedenken zij ondernemende oplossingen voor de uitdagingen van nu. Dit moet leiden tot bedrijfsgerichte innovaties, meer bedrijven en groei en daarmee tot meer R&D, investeringen en werkgelegenheid.

New Energy Docks biedt plaats aan een ‘Centre of Excellence’ met dertig incubatorplaatsen voor startups en groeiende bedrijven. Flexibele werkplekken, vergaderruimtes, een auditorium en een expositieruimte bieden het juiste klimaat om formeel en informeel te netwerken.

[Amsterdam -21M.011 Clusterregeling Metropoolregio Amsterdam]
Penvoerder: Provincie Noord-Holland
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €4.213.214,-
Totale projectkosten: €10.533.035,-

Opgevoerde kennisontwikkeling in Amsterdamse metropoolregio

De Metropoolregio Amsterdam behoort tot de Europese top vijf van economisch sterke regio's. Samenwerking is het uitgangspunt en staat ten dienste van het behouden en versterken van de internationale concurrentiepositie. De subsidie van Kansen voor West is besteed aan een clusterregeling met als doel het stimuleren van samenwerkingsverbanden van bedrijfsleven en kennisinstellingen. Deze moeten leiden tot het opstarten van innovatieve projecten.
Per project kon maximaal €500.000, worden aangevraagd, waarbij de aanvrager een samenwerkingsverband moest vertegenwoordigen van ten minste een kennisinstelling (bijvoorbeeld een Universiteit) en een onderneming. De clusters waar de regeling zich op richtte waren: life sciences, logistiek, creatieve industrie, ICT, food & flowers, toerisme en congressen en zakelijk en financiële dienstverlening. Deze clusters sluiten aan bij de doelen van de 'Amsterdam Economic Board' en de bijbehorende Kennis- & Innovatieagenda (KIA).

In totaal werden elf aanvragen gehonoreerd, waaronder het project 'Seamless Connections'. Dit project richt zich op het versnellen, verbinden en versterken van logistieke ketens in de Metropoolregio Amsterdam. het project heeft een belangrijke bijdrage gehad door digitalisering van de informatie bij aanlevering van vracht op de luchthaven. Daarbij is informatie over vracht, truck en chauffeur gekoppeld. De afhandelingstijd is met 25% verkort.

[Amsterdam - 23A.007 Meesteropleiding Theater- en Modecoupeurs]
Penvoerder: Stichting Meesteropleiding Theater-Modecoupeurs
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €288.279,-
Totale projectkosten: €720.696,-

Meesteropleiding geeft het vak meestercoupeur een toekomst

Het vak van meestercoupeur is al duizenden jaren oud. Ook Nederland kent een lange traditie van goede kleermakers, maar door het verschuiven van de fabrieken naar Azië dreigde Nederland deze kennis langzaam kwijt te raken. En dat terwijl er steeds meer vraag is naar specialisten die kleding en kostuums van hoge kwaliteit kunnen maken voor mode, theater en toneel. Om dit tij te keren startte in Amsterdam-West een opleiding tot meestercoupeur. Deze zorgt ervoor dat dit ambacht in ere wordt hersteld en dat eeuwenoude kennis behouden blijft.
De opleiding is een initiatief van de stichting Meesteropleiding Theater en modecoupeurs, een samenwerkingsverband van enkele theatergezelschappen en ontwerpers als Mart Visser, Frans Molenaar en Jan Taminiau. De driejarige dagopleiding levert meestercoupeurs af die hun vak tot op het hoogste niveau verstaan. Zij kunnen werk vinden op ateliers van theatergezelschappen en couturiers of zich als zelfstandig coupeur vestigen.

De bijdrage van Kansen van West is besteed aan de verbouwing van een voormalig schoolgebouw, de financiering van de inrichting, het ontwikkelen van het curriculum en het creëren van bekendheid van de opleiding. Het is een uniek gebouw geworden, speciaal ingericht voor de opleiding met twee grote atelierruimtes en een aantal kleinere instructie- en leslokalen. Amsterdam heeft hiermee de enige opleiding in de Benelux waar het coupeurvakmanschap op hoog niveau geleerd kan worden.

[23A.008 Investeringsregeling voor ondernemers in Economische Kansenzones in Amsterdam]
Penvoerder: Gemeente Amsterdam, Economische Zaken
Samenwerking: gemeente Amsterdam, Wijkaanpak en HvA/UvA
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €5.312.394,-
Totale projectkosten: €13.725.100,-

Financiële injectie in economisch achtergebleven stadsdelen

De gemeente Amsterdam heeft in meerdere stadsdelen economische kansenzones aangewezen. Dat zijn gebieden met een economische achterstand, waar verschillende maatregelen worden genomen om de buurteconomie te versterken. Door te investeren in een gevarieerde economische bedrijvigheid in deze gebieden, krijgen deze een betere uitstraling en zijn ze aantrekkelijker voor nieuwe bedrijven en nieuwe bewoners, evenals voor bezoekers van buiten. En dit laatste komt de ondernemers weer ten goede. De investeringsregeling werd in het leven geroepen voor ondernemers die wilden investeren in hun bestaande bedrijf of een nieuw bedrijf wilden starten. De investeringspremie bedroeg ten hoogste 50 procent van het totaal geïnvesteerde bedrag, tot een maximum van 40.000 euro. Een deel van het beschikbare subsidiegeld kwam van Kansen voor West.

Vijf stadsdelen deden mee aan de investeringsregeling Kansenzones in Amsterdam: stadsdeel Oost, Noord, Zuidoost, Nieuw-West en West. Vast onderdeel van de subsidieaanvraag was het toetsen van de bedrijfseconomische slaagkans van de onderneming. Hiervoor werd een aantal criteria omschreven en een extern bureau ingehuurd om het stadsdeel hierover te adviseren. De belangstelling voor de subsidie was groot en heeft een groot bedrag aan private investeringen uitgelokt.

Elke euro subsidie lokte anderhalve euro aan private investeringen uit.

[Amsterdam – 23A.009 Vernieuwing Elthetocomplex]
Penvoerder: Protestantse Gemeente Amsterdam
Samenwerking: Protestantse Kerk Amsterdam en Sponsoren en Stadsdeel Oost
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €708.375,-
Totale projectkosten: €1.770.939,-

Kerk in multifunctioneel gebouw in multicultureel Amsterdam

Het gebouw van de Elthetokerkgemeente in Amsterdam-Oost is gerenoveerd. Deze kerk is onderdeel van de Protestantse Kerk Amsterdam en gehuisvest in een laagdrempelig wijkgebouw. Dat ligt in de Javastraat, een drukke winkelstraat in het hart van de Indische buurt, waar ruim honderd verschillende nationaliteiten wonen. Kansen voor West heeft bijgedragen aan de restauratie en renovatie van dit Elthetocomplex. Het resultaat is een vernieuwd multifunctioneel vergader- en buurtcentrum, dat veel ruimte biedt aan (kerkelijke) buurtactiviteiten. De kerkzaal werd geschikt gemaakt voor divers gebruik, zoals voor exposities en bijeenkomsten. Verder kwamen er ontmoetingsruimtes en drie vergaderzalen, evenals een eetlokaal annex inloophuis en een voorziening voor kinderopvang.

Met deze uitbreiding van activiteiten heeft de kerk haar wortels in de buurt stevig verankerd en is de economische en sociale structuur van dit deel van Amsterdam Oost versterkt. Zo leverde de vernieuwing tien nieuwe arbeidsplaatsen op en worden de zalen aan steeds meer groepen en organisaties verhuurd. De Elthetokerk is met haar multifunctionele gebouw een samenbindende factor geworden in een kleurrijke buurt met mensen van alle leeftijden en sociale en culturele achtergrond. Zij ontmoeten elkaar tijdens de zondagse kerkdienst, maar ook tijdens doordeweekse activiteiten, zoals de rommelmarkt en de buurtmaaltijd.

[23A.010 Versterken van de toeristische functie van de Westerkerk]
Penvoerder: Protestantse Gemeente Amsterdam
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €327.858,-
Totale projectkosten: €819.644,-

Westerkerk versterkt haar toeristische functie

De Westerkerk aan de Amsterdamse Prinsengracht werd de eerste helft van de 17e eeuw gebouwd. Deze monumentale blikvanger uit de Gouden Eeuw vergrootte zijn aantrekkingskracht door enerzijds klimatologische voorzieningen te treffen en anderzijds haar (museale) uitstraling en mogelijkheden te vergroten. Aanleiding voor deze aanpak was het besef dat de kerk in de Westermarktbuurt zijn strategische plek naast het Anne-Frankhuis en op steenworp afstand van de Jordaan en 'De 9 straatjes' beter zou kunnen uitbuiten. Kansen voor West verleende subsidie aan het project ter verbetering van de toeristische functie.

Het resultaat is, dat de kerk meer bezoekers trekt die langer in het Westermarktgebied 'blijven hangen'. Binnenlandse en buitenlandse bezoekers profiteren van de verruimde openstelling en worden informatief beter bediend. Voorbeelden daarvan zijn de komst van een meertalig audio gidssysteem, een servicebalie en informatiezuilen. Op energetisch gebied heeft de kerk een duurzame slag gemaakt door een tochtportaal met warmtesluis aan te brengen, de verlichting energiezuinig te maken en voor de vloerverwarming een nieuwe warmte-koudeopslag (wko) aan te leggen. Dit is een duurzaam systeem dat het gebruik van fossiele brandstof vervangt en gebruik maakt van het door de aarde tot twintig graden verwarmde water. Dit wordt naar binnen gepompt ten behoeve van de vloerverwarming. Het afgekoelde water gaat weer terug de aarde in tot 150 meter diepte, waarna het proces opnieuw kan beginnen.

[Amsterdam - 23A.011 Uitbreiding Verzetsmuseum met kindermuseum]
Penvoerder: Stichting Verzetsmuseum Amsterdam
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €300.000,-
Totale projectkosten: €2.153.972,-

Uitbreiding Verzetsmuseum met een kindermuseum

Het Verzetsmuseum Amsterdam is een toonaangevend museum, dat de gebeurtenissen tijdens de oorlog bespreekbaar maakt en de dialoog over het belang van vrijheid en democratie levend houdt. Het museum heeft de potentie om verder te groeien, daarin gesterkt door het jaarlijks toenemend aantal bezoekers. Onderwijs is een kerntaak van het museum, maar deze kwam in het gedrang door de steeds grotere aantallen schoolbezoeken waardoor het museum uit zijn jasje dreigde te groeien. Het museum, dat in de Plantagebuurt uitkijkt op de ingang van Artis, besloot daarom een noodzakelijke stap te zetten. Het breidde uit door een aangrenzende oude, vervallen garage te vervangen door een duurzame, milieuvriendelijke annex, speciaal voor de jeugd. Kansen voor West droeg bij aan de komst van dit 'Verzetsmuseum Junior', dat in oktober 2013 zijn deuren opende.

Met de realisatie van Verzetsmuseum Junior kon het Verzetsmuseum, zonder verhuizing en zonder sluiting voor het publiek, uitbreiden met een extra netto vloeroppervlak van 560 m2. De helft beslaat een museale presentatie waar kinderen op een educatieve en speelse manier de essentie van het museum meekrijgen.

De rest van het gebouw heeft – buiten de basisvoorzieningen – een goed geoutilleerde ontvangstruimte voor schoolgroepen, een vergaderruimte, enkele kantoorruimtes en een ruimte voor museumdocenten.

Verzetsmuseum Junior is door kinderen uitgeroepen tot 'het beste kindermuseum 2015'.

[Amsterdam – 23A.012 Made@De Overkant-leren, creëren, produceren & verkopen]
Penvoerder: Woningstichting Eigen Haard
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €2.726.095,-
Totale projectkosten: €11.888.897

Aan ‘De Overkant’ van het IJ krijgt creativiteit de ruimte

Op de Noordelijke IJ-oever werd 18 hectare aan bedrijfsterrein gemoderniseerd. Dit terrein draagt de naam De Overkant. Met het gelijknamige bedrijfsverzamelgebouw is hier het unieke concept waargemaakt om binnen de creatieve industrie de gehele keten bij elkaar te brengen, met speciale aandacht voor ‘werkend leren’. Dit betekent dat leerlingen van het ROC (Regionaal Opleidingen Centrum) al in een vroeg stadium worden betrokken bij het ondernemerschap. De jongeren komen van zowel technische als communicatieopleidingen. De Overkant biedt de garantie dat zij zich goedgeschoold en vakbekwaam op de arbeidsmarkt kunnen introduceren.

Voor de bezetting van dit gebouw staat het concept leren – bedenken – maken – verkopen centraal. De Overkant huisvest bedrijven die mensen opleiden, die producten ontwikkelen en die daadwerkelijk produceren. Er is ruimte voor vijftig (kleinere) bedrijven. Denkers en doeners ontmoeten elkaar hier, van mode ontwerper tot architect en van meubelmaker tot online media specialist. Kansen voor West heeft aan de uitwerking van dit concept subsidie verleend. In het bedrijfsverzamelgebouw kunnen betaalbare kantoor- en werkplaatsruimtes worden gehuurd en gebruik gemaakt worden van een expositiehal. Ook is ruimte voor buurtinitiatieven en kan er genoten worden van horeca, cultuur en evenementen. Op deze manier creëert De Overkant niet alleen werkgelegenheid, maar wordt ook het leefklimaat in dit Amsterdamse stadsdeel Noord verbeterd.

Als de beweging naar gebruik van duurzamere boten wordt ingezet, zal dat tot navolging leiden. Net als een door een varende boot veroorzaakte boeggolf, die andere boten in beweging brengt.

[Amsterdam – 23A.013 De microZoo]
Penvoerder: Natura Artis Magistra
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €2.000.000,-
Totale projectkosten: €4.700.000,-

Micropia maakt het onzichtbare leven zichtbaar

Zonder micro-organismen zou er geen leven op aarde mogelijk zijn. Deze microben zijn niet met het blote oog te zien, zoals schimmels, gisten, (micro)algen, bacteriën, archaea, virussen en microdiertjes. Daarin heeft Micropia verandering gebracht als eerste microbenmuseum ter wereld. Het is gevestigd in de historische Ledenlokalen (1870) aan het nieuwe Artisplein. Kansen voor West droeg bij aan de totstandkoming van dit museum, dat in september 2014 openging.

Als er al een beeld van de onzichtbare microwereld bestaat, dan is dat vooral een negatief beeld. Met de komst van dit museum wordt tegemoet gekomen aan het dichten van de grote kenniskloof tussen de wetenschap en het publiek, waarbij de (veelal positieve) relatie tussen de microbe en de bezoeker wordt benadrukt. Micropia enthousiasmeert een breed publiek al vanaf jonge leeftijd, waarbij ‘zien en ervaren’ centraal staan. Door een slim aanbod van informatie is er voor ieder wat wils, van jonge leek tot ouwe rot in het vak. Zo zie je met speciale 3D-kijkers hoe levende microben bewegen, eten en zich voortplanten. En leert een bodyscan de bezoeker zijn eigen micro-organismen kennen, waarna hij waarschijnlijk nooit meer hetzelfde naar zichzelf en de wereld zal kijken. Het museum fungeert als de verbindende schakel tussen publiek en wetenschap. Dit gebeurt onder andere door samen met de Artis Academie cursussen, colleges en lezingen te organiseren.

‘s Werelds eerste museum waar de onzichtbare wereld van micro-organismen zichtbaar wordt gemaakt.

[Amsterdam - 23A.014 VU University Medical PET-MRI Center]
Penvoerder: VU medisch centrum
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €5.258.986,-
Totale projectkosten: €12.204.885,-

VU medisch centrum loopt voorop met hybride scantechnieken

Het medisch centrum van de Vrije Universiteit van Amsterdam (VUmc) opende een PET-MRI Centrum. Dit maakt gebruik van een revolutionaire, geavanceerde beeldvormingstechniek met een hybride PET-MRI-scanner. Deze combineert twee scans in één sessie: radiologisch komt de anatomie en fysiologie in beeld (MRI, Magnetic Resonance Imaging), terwijl tegelijkertijd, vanuit de nucleaire geneeskunde, met een radioactief gelabelde contraststof de biologie van de tumor of aandoening zichtbaar wordt (PET, Positron Emissie Tomografie). VUmc werkt al langer met de PET-CT scanner (Positron Emissie Tomografie - Computertomografie). De meerwaarde van beide gecombineerde scans is dat deze effectiever zijn en minder belastend voor de patiënt. Kansen voor West heeft meebetaald aan de inrichting van het centrum, de aanschaf van PET-MRI- en digitale PET-CT-onderzoeksapparatuur en het organiseren van een symposium om bekendheid te geven aan de mogelijkheden die het VUmc op dit gebied biedt.

De toepassingsgebieden van de gecombineerde imaging apparatuur zijn divers en betreffen vooral oncologie, neurologie en cardiovasculaire aandoeningen. De nieuwe scanners dragen bij aan de verbetering van de gezondheidszorg in algemene zin en meer specifiek aan het beter begrijpen van de oorzaken van ziekten als kanker, Alzheimer en hartziekten.
Het PET-MRI Centrum gaat deel uitmaken van het VUmc Imaging Centrum, waar alle beeldvormende technieken (imaging) bij elkaar worden gebracht. Dit centrum is uniek in zijn soort en opent in 2016 in een nieuwe behuizing de deuren.

Kansen voor West
G4P4

[Amsterdam - 23A.015 EYE in Amsterdam-Noord]
Penvoerder: EYE Film Instituut Nederland
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €1.500.000,-
Totale projectkosten: €3.938.615,-

Filminstituut EYE – een nieuw boegbeeld aan het IJ

Sinds 2012 zit EYE in een nieuw, futuristisch ogend gebouw, dat met een pontje over het IJ bereikbaar is vanaf de achterkant van het Centraal Station. Het is de eerste grote culturele instelling in Amsterdam die de sprong over het IJ heeft gewaagd. Daarmee is het instituut een boegbeeld geworden voor de in ontwikkeling zijnde wijk Overhoeks aan de noordoever, terwijl Amsterdam er een belangrijke toeristische attractie heeft bijgekregen.

EYE huurt het gebouw, maar de inrichting was voor eigen rekening. Daarbij is veel geïnvesteerd in digitale concepten, zoals het Filmpanorama in het gratis toegankelijke deel. Daar kunnen bezoekers al zappend uiteenlopende filmfragmenten oproepen. Aan die verhuizing en de inrichting van het publieksgebouw heeft Kansen voor West een steentje bijgedragen, evenals aan de marketing- en communicatie-strategie waarmee EYE zichzelf overtuigend op de (internationale) kaart heeft gezet. Ook is een deel van de subsidie gebruikt voor het uitbouwen van relaties met nieuwe doelgroepen als de bewoners, bedrijven en instellingen uit Amsterdam-Noord.

In de kern draait het bij EYE allemaal om het bewaren en beheren van het Nederlandse filmerfgoed voor toekomstige generaties. Met zijn museale collectie van 40.000 films, 500.000 foto's en ruim 40.000 affiches is dit instituut niet alleen een museum, maar ook een bioscoop, educatief centrum en archief.

De Amsterdamse toerist gaat tegenwoordig de ene dag naar de musea en de volgende dag naar EYE.

[Amsterdam - 23A.016 Investeringsregeling World of Food]
Penvoerder: Stadsdeel Zuidoost
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €418.800,-
Totale projectkosten: €1.127.000,-

World of Food exotische broedplaats voor culinaire starters

In de omgebouwde parkeergarage Develstein aan de Daalwijkdreef is de grootste ‘food hall’ van Amsterdam gekomen. World of Food is een multiculturele overdekte ontmoetingsplek, waar ‘streetfood’ van over de gehele wereld wordt bereid door mensen, die het koken ervan nog van hun ouders hebben geleerd. De veelal startende ondernemers komen vrijwel zonder uitzondering uit Amsterdam-Zuidoost. Deze internationale smaakmakers bezetten de binnenring van de food hall, rondom de indoor plaza met duizend zitplaatsen. De buitenring wordt bevolkt door gevestigde ketens en restaurants. Een concentratie van de culinaire wereld onder één dak is voor de ondernemers in de dop de perfecte broedplaats om zich verder te ontwikkelen.

Kansen voor West heeft financieel bijgedragen aan de werving, advisering, begeleiding en nazorg van potentiele, startende ondernemers. Ook hebben de ondernemers volgens een investeringsregeling een opstartsubsidie gekregen voor de inrichting van hun werkruimtes en is een deel van het EFRO-geld besteed aan de inrichting van de openbare ruimte. De beginnende entrepreneurs hebben zich verenigd in een coöperatie. Door nauw samen te werken leren ze van elkaar en van de grotere bedrijven uit de buitenring. Het aanmoedigen van het ondernemerschap in dit project heeft geleid tot een versterking van de economische structuur in Zuidoost.

[Amsterdam – 23A.017 Amsterdam Light Festival]
Penvoerder: Stichting Amsterdam Light Festival
Samenwerking: gemeente Amsterdam, Publieke Cultuurfondsen, sponsoren
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €400.000,-
Totale projectkosten: €1.382.771,-

Verlicht Amsterdam is winterse trekpleister

Amsterdam Light Festival is een winterfestival met licht, kunst en water in de Amsterdamse historische binnenstad. Sinds de winter van 2012-2013 toveren hedendaagse (internationale) lichtkunstenaars in de donkere wintermaanden de binnenstad om tot een ware lichtstad. Het festival is uitgegroeid tot een jaarlijks terugkerende publiekstrekker met internationale bekendheid en heeft bewezen dat dit evenement significant bijdraagt aan de beoogde verhoging van de verblijfsbezoeken tijdens de wintermaanden. Het heeft Amsterdam als aantrekkelijke toeristische winterbestemming stevig op de kaart gezet.
Amsterdam Light Festival is ondergebracht in een private stichting en wordt ondersteund met publieke bijdragen. Kansen voor West subsidieerde de tweede editie 2013-2014.

Twee hoofdroutes leiden de bezoekers sinds 2012 ieder winterseizoen langs twee omvangrijke openluchttentoonstellingen. De ‘Water Colors-rondvaart’ voert langs de door kunstwerken verlichte Amsterdamse grachten en de Amstel. En tijdens ‘de wandelroute Illuminade’ kan men gratis genieten van diverse sculpturen, projecties en andere lichtinstallaties. Een uitgebreid randprogramma biedt evenementen in verschillende musea, theaters, restaurants, winkels en andere locaties in Amsterdam.

[Amsterdam - 23A.018 Ru Paré]
Penvoerder: Stichting Samen Ondernemen
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdragen Kansen voor West: €350.000,-
Totale projectkosten: €875.000.-

Het is geven en nemen in de Ru Paré Community

In de voormalige basisschool Ru Paré in het Amsterdamse Slotervaart is een unieke verzameling van bewonersorganisaties, zorginstellingen en startende ondernemers neergestreken. Deze gebruikers maken deel uit van de Ru Paré Community. Achter deze naam gaat een model schuil dat de Stichting Samenwonen-Samenleven ontwikkelde, waarin wordt uitgegaan van wederkerigheid. De Stichting Samen Ondernemen Amsterdam werd opgericht om gebouwen te ontwikkelen en te beheren op basis van dit principe. De Ru Paréschool is het eerste gebouw, waarin ondernemers, instellingen en bewonersorganisaties in hun huurovereenkomst vastgelegd zien, wat de betreffende partij precies zal gaan betekenen voor zijn medehuurders. Zo is een sociaaleconomische broedplaats ontstaan, waar optimaal gebruik wordt gemaakt van elkaars kennis, vaardigheden en netwerken.

Door over en weer van elkaars kwaliteiten te profiteren neemt de zelfredzaamheid toe en de vraag naar externe financiering af. Het hoofddoel van dit concept van wederkerigheid is, dat dit algemeen erkend gaat worden als sociaal, cultureel en bedrijfseconomisch waardevol principe.

De bijdrage van Kansen voor West is besteed aan het uitwerken en uitvoeren van de verbouwing van het gebouw en het terrein; aan het contact zoeken en contracteren van gegadigden voor de Ru Paré en aan het voorbereiden van de exploitatiefase, zoals het oprichten en inrichten van leerwerkbedrijven, die de dienstverlening op basis van wederkerigheid aangaan.

[Amsterdam – 23A.019 Innovatiecluster Denim Hal 5]
Penvoerder: Centrum Innovatief Vakmanschap De Hallen
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €500.000,-
Totale projectkosten: €1.000.000,-

Denim City werkt aan duurzame jeansproductie

Hét centrum voor ambacht en innovatie in de denimindustrie is Denim City. Dit zit in 'De Hallen', in een voormalige tramremise in Amsterdam West. Denim City richt zich via onderwijs, onderzoek en ondernemerschap op het verduurzamen van de jeansbranche. Centraal staat het streven naar een schonere en slimmere productie van denim. Het sociale aspect aan dit project is dat kansarme jongeren worden betrokken bij het productieproces van onder meer een spijkerbroek.
Op een oppervlak van 1200 meter heeft Denim City een integraal innovatiecluster neergezet met een atelier voor proeven en kleinschalige productie; het Denim Institute als archief en kennisverspreider; de Jean School als internationale 'ROC-opleiding denim'; The Embassy als ondernemersnetwerk en tot slot het Blue Lab als innovatieproeftuin. Kansen voor West heeft bijgedragen aan het geschikt maken van de locatie voor deze uiteenlopende activiteiten.

Behalve dat gewerkt wordt aan opdrachten voor het bedrijfsleven, verrichten studenten en andere vaklieden reparaties en worden van oude jeans hippe nieuwe producten gemaakt. Vooral in het wassen van denimstof wordt veel milieuwinst gehaald. Zo wordt het sterk vervuilde water dat na het wassen van denim overblijft, direct onder het Denim Lab gezuiverd in een zuiveringsinstallatie.

De missie van Denim City is 'Towards a brighter blue'; deze staat voor een meer verantwoorde denimproductieketen.

[Den Haag - 21D.001 EMI]
Penvoerder: Gemeente Den Haag, Bestuursdienst
Samenwerking: Gemeente Den Haag Cofinancieringfonds, Nicis en Gemeente Den Haag Fonds Den Haag Internationale Stad
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €800.000,-
Totale projectkosten: €1.916.234,-

Europees delen van kennis over grootstedelijke vraagstukken

Het European Metropolitan network Institute (EMI) is opgezet om de kennis over stedelijke vraagstukken in Europa met elkaar te delen. Die kennis houdt niet op bij de landsgrenzen, want er valt over en weer veel te leren van andere Europese steden. Vanuit die invalshoek initieert EMI grensoverschrijdend wetenschappelijk onderzoek dat ten dienste staat van de grootstedelijke bestuurders in Europa. Kansen voor West leverde een bijdrage aan de Nederlandse inbreng in dit netwerk, waarbij de versterking van de Nederlandse metropoolregio's voorop stond. Inwoners, bedrijven en instellingen in de Haagse regio, de G-4 en andere stedelijke regio's in Nederland hebben op deze manier kunnen profiteren van de innovatie- en leerprocessen die uit EMI-activiteiten voortkwamen.

EMI houdt zich bezig met vraagstukken van sociale mobiliteit (onderwijs, arbeidsmarkt, migratie, menselijk kapitaal), economische ontwikkeling (regionale productiviteit, innovatie en concurrentievermogen) en duurzame energie en mobiliteit. Op deze terreinen worden kennis, ervaringen en expertise met een breed gezelschap aan stedelijke professionals gedeeld. Dit gebeurt onder meer door het organiseren van conferenties, Urban Knowledge Arena's, master classes, opleidingen en trainingen voor stedelijke bestuurders en professionals. De onderzoekbehoeften die uit dit brede netwerk voortkomen leiden tot nieuwe onderzoeksvragen, het onderkennen van trends en het ontwikkelen van scenario's.

[Den Haag - 21D.002 PowerPlane Development Project, Airborne Wind Energie]
Penvoerder: Ampyx Power
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €853.561,-
Totale projectkosten: €2.368.441,-

Energie opwekken met een zweefvliegtuig

Een PowerPlane zet windkracht in elektriciteit om met behulp van een zweefvliegtuig. Het vliegtuig dat aan een kabel van ultrasterke vezels is vastgemaakt, is verbonden met een lier en stroomgenerator op de grond. Het vliegt in een vast patroon op een hoogte van 300-600 meter dwars op de wind. De enorme trekkracht van het vliegtuig aan de kabel wordt op de grond omgezet in stroom. Kansen voor West heeft bijgedragen aan een project om de technische haalbaarheid van het PowerPlane-systeem te onderzoeken. Dit gebeurde op een testlocatie in Kraggenburg. De technische en ook economische haalbaarheid werden met succes aangetoond. Dit biedt PowerPlanes een reëel uitzicht op een elektriciteitsproductie uit windkracht onder veilige (luchtvaart)omstandigheden en tegen lagere kosten dan fossiel gestookte alternatieven.

De besturing van het vliegtuig en de generator is volledig geautomatiseerd en het systeem beschikt over een automatisch start- en landingsmechanisme. Elektriciteit wordt opgewekt in een – bij voldoende wind – continu herhaalde cyclus van eerst patronen vliegen en elektriciteit opwekken en daarna duiken en de kabel inrollen. Tijdens deze duikvlucht is de kracht op de kabel klein, terwijl de generator in tegengestelde richting draait. Daardoor wordt tijdens de duikvlucht weinig elektriciteit verbruikt.

Het automatisch vliegen met een vliegtuig aan een kabel en het opwekken van elektriciteit is een wereldprimeur.

[Den Haag - 21D.003 JESSICA Energiefonds Den Haag]
Penvoerder: Holdingfonds Economische Investeringen D.H.
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €3.000.000,-
Totale projectkosten: €6.000.000,-

Stadsontwikkelingsfonds ED investeert in Haagse energieprojecten

In dit project werd de bijdrage van Kansen voor West niet als subsidie gebruikt, maar als lening, participatie of garantiestelling. Dat betekent dat de uitgezette gelden op enig moment terugvloeien in het fonds (revolveren), waarna daarmee nieuwe investeringen kunnen worden gedaan.
ED (Energiefonds Den Haag) is een JESSICA-fonds ('Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas'), dat is ondergebracht in een holdingfonds, samen met een ander Haags stadsontwikkelingsfonds: FRED. Beide stadsontwikkelingsfondsen maakten deel uit van een pilot van Kansen voor West om ervaring op te doen met deze manier van Europese financiering. Het JESSICA-model is een initiatief van de Europese Commissie die de lidstaten daarmee een speciaal kader verschafte om op deze manier EFRO-middelen in te zetten voor geïntegreerde duurzame stadsontwikkeling. Deze vorm van financiering door de overheid heeft mede tot doel private investeerders over de streep te trekken (hefboomeffect).

ED werd speciaal in het leven geroepen om de grotere, geïntegreerde projecten voor duurzame stadsontwikkeling in Den Haag te financieren. Zoals een aardwarmte-project. Ook werd onder meer geïnvesteerd in een energetisch dak op het gebouw van de Haagse voetbalvereniging HVV Laakkwartier. Dit Triple Solar Dak wekt warmte en elektriciteit op en zorgt zo voor warm water en het branden van de ledverlichting op dit sportcomplex. In alle gevallen investeerde ED met nooit meer dan 50% in kansrijke projecten, die de financiering via reguliere kanalen niet voor 100% rond kregen.

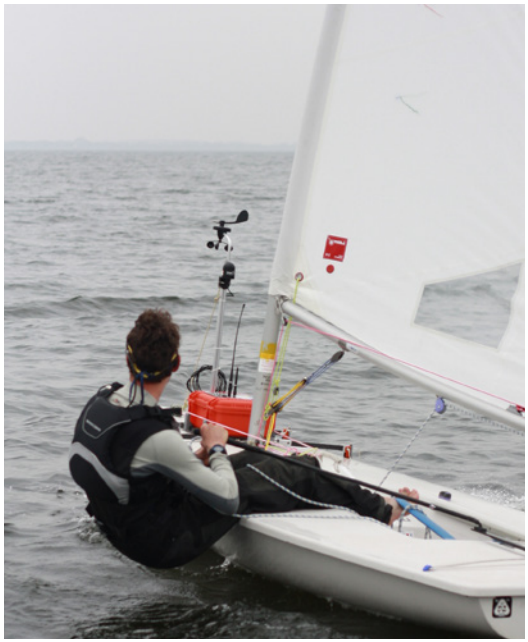

[Den Haag – 21D.004 Innovatie Stimuleringsregeling InnoSportLab Den Haag]
Penvoerder: TU Delft Valorisation Centre
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €224.984,-
Totale projectkosten: €524.984,-

Innovatie Stimuleringsregeling InnoSportLab Den Haag

Het project ‘Innovatie Stimuleringsregeling InnoSportLab Den Haag’ was oorspronkelijk onderdeel van het door Kansen voor West gesubsidieerde ‘InnoSportLab Zeilen’ (looptijd januari 2010 t/m 31 december 2013). Hier werden zeilsport, bedrijfsleven en kennis bij elkaar gebracht voor het ontwikkelen van technische ontwikkelingen die de topsport ten goede komen.
Om subsidie-technische redenen was het beter om voor het InnoSportLab Den Haag waar dit alles zich afspeelde, het onderdeel ‘stimuleringsregeling’ apart te regelen. De looptijd van dit project liep door tot in 2015.

De basis van elk InnoSportLab bestaat uit de samenwerking tussen een coach en wetenschapper; samenwerking tussen de sport, kennisinstellingen en het bedrijfsleven en inbedding in de dagelijkse praktijk. Vanuit de Innovatie Stimuleringsregeling werden de resultaten en ervaringen, die rondom het zeilen uit het InnoSportLab Den Haag voortkwamen, als uitgangspunt genomen. De volgende stap was het benutten van wetenschappelijke kennis in de praktijk, de kennisvalorisatie. De stimuleringsregeling moedigde dit aan, door onder meer ondernemers in het midden-en kleinbedrijf de mogelijkheid te bieden om een samenwerking aan te gaan met kennisinstellingen en het InnoSportLab Den Haag. Kansen voor West leverde een financiële bijdrage aan de diverse activiteiten in het kader van deze regeling, zoals aan het aanvraag- en selectieproces, het beoordelen van de aanvragen door de samengestelde commissie, het verstrekken van subsidie en het zorg dragen voor een inhoudelijke en financiële tussen- en eindrapportage.

[Den Haag - 21D.005 The Hague Security Delta Campus]
Penvoerder: Gemeente Den Haag - DSO / afdeling Economie
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €1.122.295,-
Totale projectkosten: €3.352.862,-

Op de HSD-campus voert veiligheid de boventoon

Als ‘internationale stad van vrede, recht en veiligheid’ opende Den Haag in 2014 de HSD-Campus, waarbij HSD staat voor Hague Security Delta. HSD is de grootste veiligheidscluster van Europa met een unieke verzameling aan partijen, zoals Europol, het NFI, TNO, Siemens, Fox-IT, het ministerie van Veiligheid en Justitie en ook de Nationale Politie, het Nationaal Cyber Security Centrum en het European Cybercrime Centre.
Met de komst van de HSD-campus in het Haagse Beatrixkwartier is er op het gebied van veiligheid een landelijk innovatie- en demonstratiecentrum bijgekomen. In deze inspirerende ontmoetingsplaats werken bedrijven, overheden en kennisinstellingen uit heel Nederland samen aan innovaties en kennisontwikkeling op het gebied van cyber security, nationale en stedelijke veiligheid, bescherming van vitale infrastructuur en het forensisch werkveld. Zij kunnen op 1.400 vierkante meter gebruik maken van ontmoetings- en opleidingsfaciliteiten, flexibele kantoor- en vergaderruimtes en van living labs voor serious gaming, real-time intelligence en (cyber) incident experience.

De bijdrage van Kansen voor West is besteed aan de inrichting van de Campus en aan de ondersteuning van enkele innovatieve projecten vanuit het HSD Stimuleringsfonds. Dit fonds werd in het leven geroepen voor het verder ontwikkelen van innovaties, die de nationale, stedelijke of cyberveiligheid kunnen vergroten. Consortia van bedrijven, overheidsorganisaties en kennisinstellingen konden hun innovatieprojecten voordragen voor financiële steun door het fonds.

[Den Haag – 21D.006 Haagse bijdrage Participatiefonds IQ]
Penvoerder: Holdingfonds Economische Investeringen D.H.
Prioriteit: 1. Innovatie en Ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €1.000.000,-
Totale projectkosten: €2.000.000,-

Extra financiële injectie voor beloftevolle MKB'ers

Een van de grootste problemen voor innovatieve starters in het huidige economische klimaat is het aantrekken van kapitaal, terwijl de productie en marketing van een nieuw bedrijf doorgaans flinke investeringen vergen. De regionale ontwikkelingsmaatschappij InnovationQuarter beheert een participatiefonds voor veelbelovende MKB-bedrijven. Dit is een 'revolverend' fonds, wat inhoudt dat de opbrengsten opnieuw geïnvesteerd worden.
Door in jonge innovatieve bedrijven met groeipotentie te investeren wordt zo voorkomen dat deze bedrijven uit Zuid-Holland vertrekken vanwege een gebrek aan innovatie- en groeifinanciering. Met de Haagse aanvulling vanuit het participatiefonds IQ ('de Haagse bijdrage') kwam er extra investeringskapitaal beschikbaar voor het financieren van innovatieve regionale MKB'ers. Kansen voor West droeg voor 50% aan deze financiële injectie bij. Door deze versterking van het Participatiefonds IQ werd het geconstateerde financieringsgat in relatie tot innovatieve MKB-bedrijven (deels) gedicht.

[Den Haag – 21H.004 InnoSportLab Zeilen]
Penvoerder: Technische Universiteit Delft
Samenwerking: NOC*NSF, InnoSportNL, Watersportverbond (KNWV), TU Delft, Haagse Hogeschool, VU Amsterdam, de gemeente Den Haag, diverse bedrijven en onderwijsinstellingen
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €1.763.220,-
Totale projectkosten: €4.716.080,-

Hoogwaardige testomgeving brengt het zeilen op een hoger niveau

NOC*NSF wil tot de top tien van de wereld horen. Dat betekent professionaliseren in de Nederlandse topsport, waarbij innovatie een cruciale rol speelt. In dat kader is InnoSportLab Den Haag (specialisatie zeilen) in het leven geroepen, naast nog vijf andere van dergelijke centra elders in het land, voor weer andere takken van sport. In ieder InnoSportLab is innovatie het uitgangspunt en zijn samenwerking met bedrijfsleven en kennisinstellingen een voorwaarde.
Kansen voor West verleende subsidie aan de realisatie van het Haagse InnoSportLab, waar zeilsport, bedrijfsleven en kennis bij elkaar werden gebracht. Het lab ging eind 2010 van start op het Nationaal Topsport Centrum Zeilen in Scheveningen, de thuisbasis van de Nederlandse kernploeg en talentploegen.

De inspanningen van het lab leidde tot een grote verscheidenheid aan resultaten, zoals een mast die met zeil en al met de wind meebuigt, waardoor er minder kracht op de boot komt te staan. Een ander voorbeeld is de 3D-impressie die werd gemaakt van de baai van Guanabara, ter voorbereiding op de Olympische Spelen in Rio de Janeiro in 2016. Ook de ontwikkeling van een zeilsimulator spreekt tot de verbeelding. Daarmee kunnen topzeilers ‘op het droge’ trainen als de weersomstandigheden te wensen overlaten.
De subsidie voor dit project liep tot in 2013. Financieel administratief gezien gescheiden, liep er vanaf 2012 gedeeltelijk simultaan een tweede subsidieproject voor een deel van de werkzaamheden van hetzelfde lab, zie Innovatie Stimuleringsregeling InnoSportLab Den Haag.

[Den Haag - 21H.006 Living Lab The Hague]
Penvoerder: Universiteit Leiden
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €3.170.131,-
Totale projectkosten: €14.908.932,-

Living Lab The Hague dicht de kloof tussen theorie en praktijk

In de nevenvestiging van de Universiteit van Leiden in de Haagse Schouwburgstraat is het Living Lab The Hague gekomen. ‘Living lab’ staat voor een nieuwe aanpak en werkwijze, waarbij kennis meer vraaggericht tot stand komt en altijd in samenwerking met overheid, kennisinstellingen en bedrijven. Het gaat om direct breed toepasbare kennis, die de kloof dicht tussen theorie en praktijk.
Vanuit een privaat-publieke samenwerking wordt in dit Haagse living lab samengewerkt op het terrein van ‘vrede, recht en veiligheid’. Het is een plaats waar – buiten reguliere wetenschappelijke onderzoeksprogramma’s om – technologische innovaties en processen worden gekoppeld aan vernieuwende onderwijs- en onderzoeksactiviteiten. De bijdrage van Kansen voor West is besteed aan zowel de realisatie van het Living Lab The Hague als aan het optuigen van de organisatie, het opzetten van het inhoudelijk programma en de communicatie daarover.

Het Living Lab The Hague genereert kennis die met behulp van nieuwe media als ‘open educational resources’ kosteloos en voor een breed publiek beschikbaar komt. Een voorbeeld van een gezamenlijke activiteit is het project ‘Big Data for Peace’, waarin wordt verkend hoe de enorme hoeveelheid beschikbare data, efficiënter kan worden ingezet voor sociale en maatschappelijke vraagstukken op het terrein van vrede, recht en veiligheid.

[Den Haag – 22H.002 Verbetering natuurkwaliteit Westduinpark]
Penvoerder: Gemeente Den Haag, Dienst Stadsbeheer/ORG
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €630.000,-
Totale projectkosten: €2.237.900,-

Haags duinlandschap op de schop

Het Westduinpark heeft voor Den Haag grote waarde op het gebied van natuur, recreatie en cultuurhistorie. De natuurkwaliteit van dit grootste natuurgebied van Den Haag ging zodanig achteruit, dat de gemeente besloot het tij voor goed te keren en het oude duinlandschap in ere te herstellen. Samen met het duingebied Wapendal vormt het Westduinpark een Natura 2000-gebied. Daarmee behoort dit aaneengesloten gebied, dat Kijkduin met Scheveningen verbindt, tot een netwerk van beschermde Europese natuurgebieden.

Kansen voor West leverde een bijdrage aan het uitvoeren van zeven projecten in drie deelgebieden van het Westduinpark: Natte Pan, Wieringestraat en Duin Bosjes van Poot. Deze gebieden werden landschappelijke heringericht, met specifieke aandacht voor natuurherstel en het bevorderen van de dynamiek in de duinen. Zo moesten gebiedsvreemde soorten grassen, bomen en struiken wijken, zoals de rozenbottel (rimpelroos), een exoot die planmatig werd afgegraven. Het betekende ook het verwijderen van de organisch verrijkte bovenste grondlaag van zuidhellingen en valleien en het creëren van natuurvriendelijke oevers. Paden werden verlegd dan wel onverhard gemaakt en er werden eenmalige voorzieningen getroffen om viervoeters als Schotse Hooglanders te laten grazen. Dit gebeurde in het kader van de op termijn beoogde zelfregulering van de natuur. Ook zijn de gebieden waar honden mogen komen beter afgebakend, zodat in de rest van de duinen hun invloed kon worden geminimaliseerd.

Ooit geïmporteerd om het stuifzand te beteugelen, ruimt de rozenbottel nu het veld om er weer echte stuifduinen van te maken.

[Den Haag - 23D.005 Panorama Mesdag]
Penvoerder: Stichting Behoud Panorama Mesdag
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €1.408.374,-
Totale projectkosten: €4.084.469,-

Panorama Mesdag in modern jasje gestoken

Sinds jaar en dag is Panorama Mesdag een onmisbare schakel in het toeristisch aanbod van de provincie Zuid-Holland en de gemeente Den Haag. Dit museum is vooral bekend om het 120 meter lange ronde vergezicht op het Scheveningse strand, dat Hendrik Willem Mesdag en zijn vrouw Sientje in 1881 schilderden. Om de gewenste bezoekersaantallen op peil te houden, was het nodig een kwaliteitsslag te maken, waaraan Kansen voor West financieel heeft bijgedragen. Centraal stond het verhogen van de belevingswaarde en het vergroten van de bezoekerscapaciteit en daarmee het bezoekersaantal.

Een grondige restauratie en verbouwing leidden tot een verbetering van de museumwinkel, het museumcafé en de zaalaccommodatie en tot een nieuwe indeling van de vaste collectie. Moderne technieken deden hun intrede, zoals het toepassen van ‘virtual reality.’ Een 3D-ervaring laat de bezoeker bijvoorbeeld door middel van stereofoto’s wandelen door het Den Haag en Scheveningen van de negentiende eeuw. Verder is de samenwerking met scholen en verenigingen vanuit educatief oogpunt versterkt. Meer zalen zijn toegevoegd voor wisselende exposities, lezingen en ontvangsten. De ‘exposure’ rondom het schilderij Panorama Mesdag is opgevoerd. Een tentoonstelling over haute couture japonnen is daar een voorbeeld van. Deze zijn van de hedendaags ontwerper d’Angelino Tap, die zich liet inspireren door de schilders Van Mesdag en Van Gogh.

[Den Haag - 23D.006 Creatieve Stad Den Haag]
Penvoerder: Gemeente Den Haag, Dienst Stedelijke Ontwikkeling
Prioriteit:3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €1.300.851,-
Totale projectkosten: €2.601.701,-

Productief en innovatief

Een zichtbare en vitale creatieve sector geeft kleur en levendigheid aan een stad. Niet alleen door de bijzondere producten; de aanwezigheid van de creatieve klasse trekt ook aantrekkelijke horeca-concepten en vernieuwd cultureel aanbod aan. De quality of life krijgt hierdoor een impuls. Ook versterken creatieve bedrijven de innovatiekracht van andere sectoren. Daarmee is deze sector een onmisbare schakel voor de concurrerende economie van de stad.

Met het programma Creatieve Stad 2010-2012 zette de gemeente Den Haag in op het vergroten van de aantrekkingskracht van Den Haag voor creatieve ondernemers. En op meer zichtbaarheid van Haagse creativiteit. Een aantal veelbelovende studenten kreeg de kans om met de ‘Beurs voor Toptalent Creatieve Industrie’ een eigen bedrijf in Den Haag te beginnen. Bijdragen uit het ‘presentatiebudget’ zorgden ervoor dat Haagse ontwerpers zichtbaar en herkenbaar waren op (intern)nationale beurzen, presentaties en bijeenkomsten. Via het online communicatie-platform ‘Meet the Creatives’ presenteerden creatieve ondernemers zich aan corporate Den Haag. Betaalbare werkruimte is een belangrijke voorwaarden voor het aantrekken van bedrijven. De gemeente investeerde de afgelopen jaren in creatieve verzamelpanden als Bink36, LabS55 en de Caballero Fabriek. Deze bolwerken hebben elk een eigen profiel. Door de concentratie van creatieven is de synergie en uitwisseling groot.

Den Haag is een uniek knooppunt dat startups, overheden, internationale bedrijven, kenniscentra en duizenden kleine creatieve ondernemers met elkaar verbindt.

[Den Haag - 23D.007 Overdekte Skatebaan Binckhorst]
Penvoerder: Stichting Haagse Skate Unie (HSU)
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €385.926,-
Totale projectkosten: €975.851,-

Duizend vierkante meter rolplezier in Haagse Skatepark Sweatshop

De Haagse regio zat even zonder overdekte skatebaan, maar de oude papier-recycling fabriek op een industrieterrein aan de Binckhorstlaan bracht uitkomst. Daarmee was de ideale locatie gevonden met 1000 m^2 vloeroppervlak, op skate-afstand vanaf beide Haagse treinstations én zonder gevaar voor geluidsoverlast voor omwonenden. Gebouwd door en voor skaters is dit een plek vol uitdaging geworden, met een miniramp, handrails, echte straatobjecten en vele andere obstakels. Jong en oud kunnen hier zes dagen in de week terecht, het hele jaar door. Kansen voor West heeft aan de opbouw van dit paradijs voor de rolsport bijgedragen, evenals aan de inrichting van de Loods op hetzelfde terrein, die met een capaciteit van 400 mensen geschikt is voor diverse evenementen.

Het Skatepark organiseert skatekampen, skatewedstrijden, cursussen en workshops. Volop wordt gebruik gemaakt van de creativiteit van de jongeren, omdat deze indoorfaciliteit tegelijkertijd een culturele broedplaats is, waar jongeren worden uitgedaagd zelf evenementen te organiseren zoals bandjes-avonden en filmpremières. Alles is daarbij gericht op het leren nemen van eigen initiatief en het ontwikkelen van (creatieve) vaardigheden. Het Skatepark dient diverse doelen: skaten op ongewenste locaties in de stad wordt tegengegaan en het brengt jongeren in beweging, zowel letterlijk als figuurlijk.

[Den Haag - 23D.009 Herinrichting Grote Marktstraat]
Penvoerder: Gemeente Den Haag, DSB
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €1.838.570,-
Totale projectkosten: €6.518.904,-

De Haagse Grote Marktstraat krijgt internationale allure

De Grote Marktstraat is grotendeels opnieuw ingericht, wat dit winkelhart van Den Haag een nieuwe identiteit en een beter imago heeft gegeven. Deze winkelstraat loopt van het Spui tot de Grote Markt en verbindt verschillende winkelgebieden met elkaar. De enorme kroonluchters samen met de opvallende bestrating en het extravagant ogende straatmeubilair hebben deze belangrijke Haagse winkelboulevard verheven boven de middelmaat. De straat is autovrij en ook bromfietsers worden geweerd. De fietsstrook onderscheidt zich voor de voetgangers voldoende, door een ander bestratingspatroon en een iets diepere ligging. Kansen voor West heeft aan deze herinrichting van de openbare ruimte bijgedragen.

Architecte Lana du Croq won de uitgeschreven prijsvraag voor de herinrichting. Zij kwam met het idee de winkelboulevard de uitstraling van een chique balzaal mee te geven. Dat had tot gevolg, dat het maaiveld zoveel mogelijk vrij is gebleven van ‘obstakels’ als plantenbakken, stalletjes en kiosken en dat ook het plaatsen van fietsen sterk gereguleerd wordt. Het uiterlijk van de luxe bestrating en de banken is geïnspireerd op de overdadige kantpatronen in de jurken van de vroege Haagse Hofmode. Zo zijn de banken van gedekt rood staal waarin een kantpatroon is gefreesd. Voor het beheer en onderhoud van deze luxe inrichting heeft de gemeente Den Haag een apart plan ontwikkeld.

Het plan om de Grote Marktstraat internationale allure te geven heeft tot meer animo geleid van winkeliers om zich in het Haagse centrum te vestigen.

Kansen
voor West
G4P4
THEATER

[Den Haag - 23D.008 Internationaal Experience Center De Poort]
Penvoerder: WOM Stationsbuurt-Oude Centrum Den Haag
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €535.354,-
Totale projectkosten: €1.896.854,-

Theater De Poort verandert in JoHo's World Experience

Het World Experience bevindt zich in het voormalige Theater de Poort aan de Haagse Paviljoensgracht. Bezoekers beleven, ervaren en ontmoeten er verschillende culturen. De Wijk Ontwikkelingsmaatschappij (WOM) en de stichting JoHo hebben dit vervallen, voormalige theater grondig verbouwd en herontwikkeld. De stichting JoHo nam er zijn intrek in. Dit is een ontwikkelingsorganisatie met wereldwijd winkels en websites, waar mensen en organisaties worden gestimuleerd en geholpen bij talentontwikkeling en internationale samenwerking. Joho organiseert bijeenkomsten voor studenten en jongeren op het gebied van buitenlandse reizen, studies en stages, werken in het buitenland en werken aan een betere wereld (onder andere ontwikkelingshulp). Kansen voor West heeft bijgedragen aan de verbouwing en herinrichting van het pand.

De grote theaterzaal is opgeknapt en geïsoleerd en bruikbaar gemaakt voor evenementen op het gebied van cultuur, muziek, debat en lezingen. World Experience heeft onder meer een Fair Trade & Travel Shop met Fair Trade-producten uit andere landen en culturen, onder andere uit ontwikkelingsprojecten waarmee wordt samengewerkt. Mensen kunnen er terecht voor boeken en artikelen op het gebied van leren, reizen, werken, helpen en emigreren, evenals voor advies over stages en ontwikkelingshulp in het buitenland. Het 'multi-culti' Café Meetingpoint met 'eerlijke' koffie en internationale hapjes, drankjes en kleine gerechten maakt er een echte sociale ontmoetingsplaats van. Het centrum heeft direct voor extra werkgelegenheid gezorgd en draagt bij aan een beter leefmilieu in de buurt, in het bijzonder ook voor expats en andere internationale inwoners van Den Haag.

[Den Haag – 23D.011 Mauritshuis bouwt aan de toekomst]
Penvoerder: Stichting Koninklijk Kabinet van Schilderijen Mauritshuis
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €2.000.000,-
Totale projectkosten: €8.476.321,-

Mauritshuis, een geslaagde symbiose tussen oud en nieuw

Het Mauritshuis biedt zijn bezoekers het beste van de Nederlandse schilderkunst uit de Gouden Eeuw. Het ging tijdelijk dicht om in juni 2014 opnieuw de deuren te openen. Dat gebeurde na een grondige verbouwing, waarmee het museum is verdubbeld in oppervlakte door een ondergrondse uitbreiding naar het gebouw aan de overkant van de straat. Deze uitbreiding en tegelijkertijd verduurzaming van het gebouw was nodig om aan de hedendaagse eisen en wensen te kunnen voldoen. Kansen voor West droeg daaraan financieel bij. Een aantal van de museale functies werd vernieuwd en uitgebreid, zoals het aanbieden van moderne, interactieve lesprogramma's.

Het zeventiende-eeuwse huis, waar de vaste collectie in te zien is, is gemoderniseerd: de ramen, de klimaatinstallatie en de verlichting zijn vervangen en het interieur is verfraaid. Het museum is trouw gebleven aan de intieme en klassieke sfeer. De hoofdingang is naar het voorplein verplaatst. Daar dalen bezoekers nu met trap of lift af naar een lichte, ondergrondse foyer, waar zij terecht kunnen voor een kaartje en audiotours. Naar boven komt men in de vertrouwde omgeving met de vaste collectie, terwijl de ondergrondse verbinding naar het gebouw aan de overkant leidt. Dit tweede pand biedt plaats aan een tentoonstellingsruimte voor tijdelijke tentoonstellingen, het museumcafé, de museumwinkel, een educatieve Kunstwerkplaats, een bibliotheek en een evenementenzaal.

Het Mauritshuis heeft met verve de aansluiting gevonden met de museumbezoekers van de 21ste eeuw.

[Den Haag - 23D.012 Aanpak Theresiastraat]
Penvoerder: Gemeente Den Haag/Dienst Stadsbeheer
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €495.015,-
Totale projectkosten: €1.237.538,-

Winkelen in Haagse Theresiastraat is helemaal van deze tijd

De Theresiastraat is een belangrijke winkelstraat midden in het Haagse Bezuidenhout. Deze straat was hard toe aan een flinke opknapbeurt. Met in de directe omgeving een internationaal nieuw kantorengebied, had dit winkelgebied niet de uitstraling die daarbij past. Daarom heeft de gemeente samen met verschillende diensten en organisaties een herinrichtingsplan opgesteld. Dit gebeurde samen met de bewoners en de ondernemers, verenigd in 'BIZ de Straat' (Bedrijven Investeringszone). Beide partijen hadden een belangrijke stem in de manier waarop de Theresiastraat aantrekkelijker en veiliger kon worden gemaakt.

De uitvoering volgens een integrale aanpak werd financieel ondersteund door Kansen voor West. De straat heeft een nieuw wegdek en nieuwe trottoirs gekregen, de riolering is gedeeltelijk vernieuwd en de verlichting is aangepast aan de huidige veiligheidseisen. Ook is een aantal bomen geplant en zijn de bushaltes geschikt gemaakt voor mensen met een beperking. Aan de nieuwe inrichting is een duurzame impuls gegeven en de straat voelt prettiger, veiliger en groener aan. Cijfers tonen inmiddels aan dat deze metamorfose de leegstand heeft doen verminderen en belangrijke nieuwe investeerders heeft weten te trekken.

[Den Haag - 23D.013 BIZ Winkelgebied Paleis Noordeinde]
Penvoerder: Vereniging BIZ Winkelgebied Paleis Noordeinde
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €340.416,-
Totale projectkosten: €851.040,-

Ondernemers werken aan winkelgebied Paleis Noordeinde

De ondernemersvereniging van het winkelgebied Paleis Noordeinde heeft de handen ineen geslagen om dit winkelgebied met veel potentie krachtiger op de kaart te zetten en het vestigingsklimaat te verbeteren. Kenmerkend voor deze winkelbuurt zijn de kronkelige straatjes, authentieke winkels, luxury shopping, monumentale 19e-eeuwse panden en diverse smaakvolle horecagelegenheden. Enkele bekende straten zijn het Noordeinde, de Plaats, de Heulstraat en de Hoogstraat.

Deze actieve ondernemersvereniging is een zogenaamde BedrijfsInvesteringsZone (BIZ). De gemeente helpt bij het oprichten van iedere BIZ en stelt subsidie beschikbaar als een BIZ plannen wil uitvoeren die de leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of enig ander publiek belang in de openbare ruimte bevorderen.
BIZ Winkelgebied Paleis Noordeinde kwam voor zo'n subsidie in aanmerking en ook Kansen voor West droeg bij om allerlei herinrichtingsactiviteiten rondom 'schoon, heel en veilig' uit te voeren. De ondernemers maakten in dat kader goede afspraken met de gemeente en de wijkagent en zorgden voor een betere bereikbaarheid door de Mauritskade weer open te stellen en 'valet-parking' in te voeren. Ook heeft deze BIZ, naast het opzetten van een 'Portal HaagsHofkwartier', een aantal (terugkerende) evenementen op de rol gezet. Deze hebben het winkelgebied een stuk aantrekkelijker en gastvrijer gemaakt. Enkele voorbeelden van evenementen zijn het organiseren van het 'Noordeinde Nocturne event' in samenwerking met het Residentie orkest, een 'Art&Fashion event' en het houden van Hofborrels.

[Den Haag - 23D.014 Laak Noord Scoort]
Penvoerder: Gemeente Den Haag, Dienst OCW
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €1.100.000,-
Totale projectkosten: €2.871.285,-

Laak Noord Scoort met innovatieve wijkaanpak

De Haagse wijk Laak Noord heeft een steun in de rug gekregen om met gerichte activiteiten de kracht en kansen van de bewoners te verbeteren. Laak Noord is met 8.000 inwoners een relatief jonge, multiculturele buurt, waarvan bijna de helft van de bevolking een niet-Nederlandse herkomst heeft. Veel mensen in de wijk hebben te maken met een ingewikkelde, problematische leefsituatie, waar ze niet zonder meer zelf uit kunnen komen. Terwijl deze buurt met enorme potenties zich sociaal-cultureel en economisch veel beter zou kunnen ontplooien. Om die potenties beter te benutten werd het programma Gezondheid, Welzijn en Sport Laak Noord opgezet, als onderdeel van het wijkontwikkelingsplan 'Laak-Noord Scoort'. Daarin werd de problematiek breed benaderd, waarbij gewerkt werd aan een innovatieve aanpak voor stedelijke ontwikkeling.

De opgedane kennis heeft zijn (wetenschappelijke) weg gevonden in onder meer het door Kansen voor West gesubsidieerde deelproject 'De Zaak Laak Noord', als fysieke broedplaats voor het nieuwe denken en doen. Diverse initiatieven werden ondersteund, zoals het versterken van de zelfwerkzaamheid en participatie; het inzetten van een wijkverpleegkundige als schakel in de wijk; het aanzetten tot sportbeoefening en het opzetten van een platform voor wetenschappers die nieuwe kennis voor de stedelijke ontwikkeling in Laak Noord leveren.

[Den Haag - 23D.015 Royaal Mariahoeve]
Penvoerder: Gemeente Den Haag, Dienst OCW
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €319.100,-
Totale projectkosten: €816.819,-

Het Haagse Mariahoeve verhoogt de sociale samenhang in de wijk

Mariahoeve is een naoorlogse wijk in het noordoosten van Den Haag met ruim 13.500 inwoners. Deze typische jaren-zestig-wijk staat onder druk van een veranderende stedelijke context (o.a. herstructurering in andere wijken in Den Haag). Ook de veranderende bevolkingssamenstelling heeft gevolgen voor het gebruik en functioneren van de wijk. Met als gevolg een relatief snellere achteruitgang. Om de neerwaartse spiraal te keren werd het samenwerkingsverband Royaal Mariahoeve opgericht.

Kansen voor West heeft in dit verband bijgedragen aan de ontwikkeling van enkele voorzieningen ter versterking van de sociale cohesie in de wijk.
Allereerst betrof dat de realisatie van een multifunctioneel wijkcentrum in de nieuwbouw van het St. Paul College. Dit centrum heet Buurthuis De Landen. Andere partners van College St. Paul zijn een welzijnsorganisatie, een zorgorganisatie en de openbare bibliotheek. Het St. Paul is een brede buurtschool, die bewust werkt aan meer kansen voor kinderen en meer kansen voor de wijk. Hierdoor is College St. Paul uitgegroeid tot spil in de wijken Mariahoeve en Bezuidenhout.
Ook is een Europese bijdrage geleverd aan een ander school, het Diamant College, in het bijzonder aan de verbouwing en programmering van het in dit gebouw gevestigde 'Diamant Theater'. Dit wijktheater werkt met wijkbewoners aan theaterproducties, die zijn gebaseerd op verhalen uit de eigen wijk. In dit gebouw is ook een betaalbaar restaurant ondergebracht als sociale ontmoetingsplaats voor de wijkbewoners.

[Den Haag – 23D.016 Opwaardering Haagse Markt]
Penvoerder: Gemeente Den Haag
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €2.150.000,-
Totale projectkosten: €8.239.000,-

Het nieuwe elan van publiekstrekker Haagse Markt

De Haagse Markt is de grootste onoverdekte multiculturele warenmarkt in Nederland en behoort tot de grootste markten van Europa. Antiek, uitheems, modern, goedkoop, uniek: de koopwaar weerspiegelt de multiculturele bevolking van de stad Den Haag. Deze markt aan de Herman Costerstraat tussen de wijken Transvaal en Schilderswijk, is vier dagen per week open en trekt dagelijks ten minste 35.000 bezoekers. De meer dan 500 kramen bieden een grote verscheidenheid aan ‘food’ en ‘non-food’. De markt staat vooral bekend om zijn grote assortiment exotische producten en is niet alleen voor de bewoners maar ook voor toeristen een trekpleister.

Het economisch functioneren van de markt kwam onder druk te staan, wat alles te maken had met economische ontwikkelingen en de veranderende bevolkingssamenstelling. De markt maakte bovendien een ‘versleten’ indruk en was hard aan een opwaardering toe. Kansen voor West droeg bij aan de renovatie, waarbij zowel de ondergrondse als bovengrondse infrastructuur en het uiterlijk van de markt werden verbeterd. De werkzaamheden die een paar jaar hebben geduurd, zijn ook aangegrepen om nieuwe afspraken te maken met de marktkooplieden over de bedrijfsvoering en met de winkeliers in de omliggende straten over gezamenlijke acties om meer en nieuwe mensen naar dit gebied te trekken.

[Den Haag - 23D.017 Herinrichting Stationspein]
Penvoerder: Gemeente Den Haag/Dienst Stadsbeheer
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €869.710,-
Totale projectkosten: €4.657.483,-

Het is goed toeven rondom station Hollands Spoor

Station Holland Spoor (HS) is van oudsher één van de hoofdentrees van Den Haag. Dagelijks maken zo'n 35.000 reizigers gebruik van het station, dat op loopafstand ligt van de binnenstad. Het monumentale stationsgebouw is een blikvanger, maar dat was de omgeving van dit treinstation niet. De gemeente Den Haag ging over tot herontwikkeling van de openbare ruimte en gaf daarmee het gebied een kwaliteitsimpuls. Het stationsgebied werd niet alleen functioneel heringericht, maar deels ook als een prettig verblijfsgebied met ruimte voor terrassen.

De herinrichting van de openbare ruimte heeft particuliere partijen met succes gestimuleerd om in vastgoed te investeren. Kansen voor West droeg bij aan het opknappen van het Stationsplein en het brede deel van de Stationsweg (inclusief de traminfrastructuur), en het gedeeltelijk aanpassen van de omliggende straten. Daarbij ging het om het aanbrengen van schoolzonemarkeringen, aanpassingen aan wegprofielen en het verbeteren van de verkeersremmende maatregelen. Ook is een nieuwe taxistandplaats ingericht. Deze biedt door middel van 'pollers' alleen toegang aan gecertificeerde taxi's.

De gemeente koppelde de herinrichting van de openbare ruimte aan het vernieuwen van de tramsporen en –haltes. Zo is de capaciteit van de tramhalte Stationsplein vergroot en is de halte opgewaardeerd tot 'Tophalte'. Naast een comfortabele, informatieve en ruime inrichting heeft deze halte ook een grote overkapping die de reizigers beschermt tegen wind en regen.

[Den Haag - 23D.018 Kwaliteitsimpuls openbare ruimte winkelstraten]
Penvoerder: Gemeente Den Haag / Dienst Stadsbeheer
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €1.789.086,-
Totale projectkosten: €6.004.800,-

Haagse winkelstraten zien er weer tiptop uit

Den Haag hecht groot belang aan een florerende detailhandel, die voor deze 'winkelstad bij uitstek' een belangrijke economische sector is. Bovendien kunnen winkelstraten een bijdrage leveren aan een aantrekkelijk woon- en leefklimaat. Dat geldt voor de eigen bevolking, terwijl de winkelgebieden evengoed kunnen fungeren als recreatief toeristische trekker, hetgeen extra geld in het laatje brengt. De gemeente werkt er daarom hard aan om de Haagse winkelgebieden aantrekkelijk te houden en toekomstbestendig te maken. Kansen voor West leverde een bijdrage aan het herinrichten van de openbare ruimte in de Fahrenheitstraat/ Thomsonlaan in de Bomenbuurt en aan enkele straten in het Zeeheldenkwartier: de Zoutmanstraat, de Prins Hendrikstraat en het Prins Hendrikplein.

Kernwoorden voor het aanpakken van de openbare ruimte waren: duurzaamheid, veiligheid en kwaliteit. Zo zijn er nieuwe bestrating en straatverlichting aangebracht en zijn er nieuwe huisaansluitingen van de riolering gekomen. Verder kwam er onder meer in de Zoutmanstraat een vrij liggend fietspad en zijn er nieuwe bomen geplant en extra fietsbeugels geplaatst. Dankzij de diverse herinrichtingsactiviteiten zien de betreffende (winkel)straten er weer tiptop uit.

[Den Haag - 23D.019 Jessica Fonds Fred]
Penvoerder: Holdingfonds Economische Investeringen D.H.
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €3.000.000,-
Totale projectkosten: €7.103.000,-

FRED investeert in kleine Haagse ondernemers

In dit project werd de bijdrage van Kansen voor West niet als subsidie gebruikt, maar als lening, participatie of garantiestelling. Dat betekent dat de uitgezette gelden op enig moment terugvloeien in het fonds (revolveren), waarna daarmee nieuwe investeringen kunnen worden gedaan.
FRED is een JESSICA-fonds ('Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas'), ondergebracht in een holdingfonds, samen met een ander Haags stadsontwikkelingsfonds: ED. Beide stads-ontwikkelingsfondsen maakten deel uit van een pilot van Kansen voor West om ervaring op te doen met deze manier van Europese financiering. Het JESSICA-model is een initiatief van de Europese Commissie die de lidstaten daarmee een speciaal kader verschafte om op deze manier EFRO-middelen in te zetten voor geïntegreerde duurzame stadsontwikkeling. Deze vorm van financiering door de overheid heeft mede tot doel private investeerders over de streep te trekken (hefboomeffect).

FRED (Fonds Ruimte en Economie Den Haag) richtte zich op de sterk groeiende behoefte aan kleinere bedrijfsruimten in Den Haag. Er werden vooral leningen verschaft. Op deze manier konden ook de kleine(re) ondernemers investeringen doen, die leidden tot nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid. Gefinancierd werden onder meer de verbouwing van een pand tot bedrijfsgebouw, het bouwen van een aantal bedrijfsunits en de aankoop van een bedrijfsunit door een kleine, succesvolle ondernemer. In alle gevallen investeerde FRED met nooit meer dan 50% in kansrijke projecten, die de financiering via reguliere kanalen niet voor 100% rond kregen.

[Den Haag – 23D.020 – 2e Fase revitalisering Zichtenburg, Kerketuinen, Dekkershoek
Penvoerder: Gemeente Den Haag, Dienst Stadsbeheer
Samenwerking: gemeente Den Haag, provincie Zuid-Holland, Industrieschap Plaspoelpolder en de bedrijfsvereniging ZKD
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €1.872.496,-
Totale projectkosten: €7.193.325,-

Haags bedrijventerrein krijgt een duurzaam tweede leven

Het sterk verouderde bedrijventerrein Zichtenburg, Kerketuinen, Dekkershoek (ZKD) had alle aantrekkingskracht verloren. Met het oog op de werkgelegenheid besloot Den Haag daarom dit terrein in Den Haag Zuidwest nieuw leven in te blazen. Inmiddels is de eerste fase van het revitaliseringsplan afgerond. Dit heeft het tij doen keren als het gaat om veroudering, leegstand, criminaliteit en achterstand bij beheer en onderhoud.

De openbare ruimte was deels al flink opgeknapt met onder meer groenvernieuwing, extra bomen en meer parkeerplaatsen, maar kreeg in de tweede fase een duurzaam tintje, in nauwe samenwerking met de bedrijven. Kansen voor West leverde een bijdrage aan dit vervolg van de revitalisering, waarbij nog meer groen werd aangelegd en de veiligheid voor fietsers en automobilisten werd vergroot, onder meer door het plaatsen van verkeersdrempels. Het duurzame aspect is terug te vinden in oplaadpunten voor elektrische auto's, energiezuinige ledverlichting en groene dakbedekking. Ook werden gescheiden waterafvoeren aangelegd en ledverlichting toegepast. Een goed onderhoudsplan moet voorkomen dat de openbare ruimte van dit bedrijventerrein opnieuw in verval raakt.

[Rotterdam - 21G.002 Erasmus MC Life Science Incubator]
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €1.117.077,-
Totale projectkosten: €2.792.695,-

Life Science Incubator als schakel tussen universiteit en markt

Het Erasmus Medisch Centrum heeft kennisontwikkeling en kennisvalorisatie op het gebied van ziekte en gezondheid hoog in het vaandel staan. Dat betekent dat de in het Erasmus MC geboren ideeën voor nieuwe geneesmiddelen, biomaterialen of diagnostische technieken verder moeten worden ontwikkeld, geproduceerd en gedistribueerd om daadwerkelijk een bijdrage te kunnen gaan leveren aan de patiëntenzorg. In de Rotterdam Science Tower aan het Marconiplein werd voor dat doel de 'incubator' gerealiseerd, waar de kennis van de universiteit en de vraag naar kennis vanuit de markt bij elkaar komen. Erasmus MC biedt in deze incubator bedrijfsruimte en ondernemersgerichte advisering, training en ondersteuning, speciaal bedoeld voor jonge, startende bedrijven die verbonden zijn, of samenwerken met het Erasmus MC en haar (medische) wetenschappers. Zij kunnen in deze veilige omgeving maximaal drie jaar hun 'vindingen' valideren, ontwikkelen en vermarkten.

De subsidie van Kansen voor West is besteed aan diverse promotionele activiteiten en aan de verbouwing en inrichting van een deel van een verdieping van de Rotterdam Science Tower. Belangrijk onderdeel was het inrichten van de ML-II laboratoria, waarvan het Zadkine ROC met de opleiding tot laboratoriumpersoneel en gevestigd in dezelfde Science Tower, gebruik kan maken. Daarmee werd een optimale aansluiting verkregen tussen vraag naar en aanbod van lager geschoold laboratoriumpersoneel. Ook werd een deel van het Europese geld besteed aan de ondersteunende activiteiten richting de jonge bedrijven die zich in de incubator hebben gevestigd.

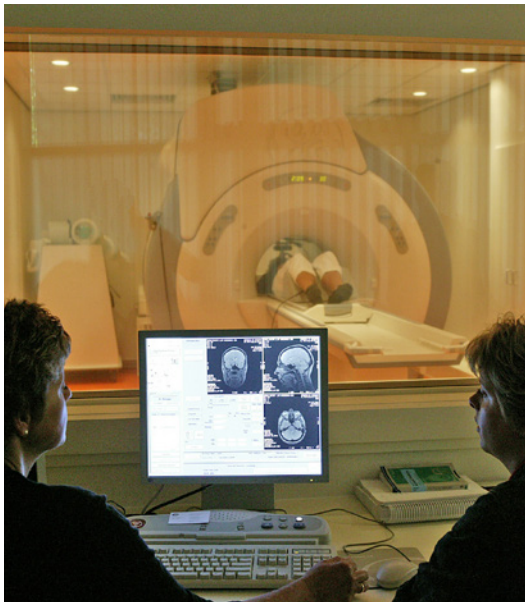
[Rotterdam- 21G.006 Population Imaging Infrastructure]
Samenwerking: Leids Universitair Medisch Centrum, (LUMC), Erasmus Medisch Centrum en de gemeente Leiden.
Penvoerder: Leids Universitair Medisch Centrum
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €2.795.155,-
Totale projectkosten: €6.882.265,-

Nieuwe inzichten door MRI-gegevens bevolkingsonderzoek te koppelen

Er kan in de medische wetenschap nog veel gewonnen worden als het vele MRI-beeld-materiaal van de diverse medische centra op één toegankelijke plek wordt opgeslagen. Dat geldt onder meer voor de vele gegevens die voortkomen uit 'population imaging'. Hiermee wordt een diversiteit aan grootschalig bevolkingsonderzoek bedoeld, dat medische centra uitvoeren onder zowel zieke als gezonde mensen. Deze mensen worden gedurende een langere tijd gevolgd, waarbij er door de jaren heen scans van ze worden gemaakt.

Kansen voor West heeft financiële steun verleend aan het Medical Delta, een samenwerkingsverband van medische centra in Zuid-Holland, om drie MRI-scans aan te schaffen en deze door middel van informa-tietechnologie met elkaar te verbinden. Deze Population Imaging Infrastructure heeft het mogelijk gemaakt de beelden van de MRI-scans centraal op te slaan, zodat deze op gestandaar-diseerde wijze kunnen worden geanalyseerd. Op die manier kunnen resultaten van verschil-lende studies gecombineerd en vergeleken worden. Ook kan zo nationaal en Europees aangehaakt worden bij andere gecentraliseerde en vergelijkbare databases.

Recente ontwikkelingen in het verzamelen en analyseren van beelddata maken het mogelijk om op grote schaal gebruik te maken van de techniek om meetbare aanwijzingen ('biomarkers') op te sporen over iemands gezondheid en ook over iemands risico op bijvoorbeeld hart- en vaatziektes, dementie en artrose. Deze in de population imaging studies ontdekte biomarkers kunnen leiden tot een voorspelling en vroegtijdige diagnose van ziekten.

[Rotterdam - 21R.001 Drijvend Paviljoen]
Penvoerder: Gemeente Rotterdam
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €787.877,-
Totale projectkosten: €4.276.867,-

Drijvend Paviljoen, voorbeeld voor klimaatbestendig bouwen

In de Rijnhaven manifesteerde zich op een fundament van piepschuim, drie aan elkaar geschakelde drijvende halve bollen, de grootste met een straal van twaalf meter. Doordat het paviljoen drijft, stijgt het automatisch mee met de waterspiegel. Dit vernieuwende project verenigt de Rotterdamse doelen om de uitstoot van het broeikasgas CO2 te halveren en om de stad ook in de toekomst klimaatbestendig te houden. Het drijvend paviljoen was een pilot en diende als katalysator voor 'drijvend bouwen in Rotterdam', vooral met het oog op de opnieuw in te richten Stadshavens.

Kansen voor West heeft aan de bouw van het paviljoen bijgedragen. Het werd een uitgelezen (evenementen)locatie voor de gemeente om innovaties op het gebied van drijvend bouwen en duurzaamheid te presenteren. De duurzaamheid van het paviljoen zit in de gebruikte materialen, de flexibiliteit en ook in de inrichting. Zo kreeg het gebouw een verwarmings- en koelsysteem met behulp van zonne-energie en oppervlaktewater en is gestreefd naar het opwekken van de eigen energie. De bijzondere folie waarmee de koepels werden bekleed zijn ongeveer 100 keer lichter dan glas, waardoor het drijvende fundament een beperkte dikte houdt.

Het Drijvend Paviljoen was het eerste resultaat van Rotterdam Climate Proof om klimaatbestendig te bouwen in buitendijkse gebieden.

[Rotterdam - 21R.002 Powered by You]
Penvoerder: Sustainable Dance Club
Samenwerking: SDC, Slapeloos BV, Stadion Feijenoord NV, TU-Delft
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €226.185,-
Totale projectkosten: €506.143,-

Energieopwekkende (dans)vloeren veroveren de wereld

Het Rotterdamse bedrijf Sustainable Dance Club (SDC) introduceerde de eerste energieopwekkende dansvloer ter wereld. Hoe harder er gedanst wordt, hoe meer energie de vloer opwekt. Inmiddels heeft dit systeem de markt veroverd en is SDC uitgegroeid tot een volwassen bedrijf onder de naam Energy Floors. Kansen voor West sprong financieel bij toen SDC nog een ‘clean tech start up’ was en de vloer nog een pilotvloer, die technisch, economisch en maatschappelijk getoetst moest worden.
Prototypes werden ontwikkeld en kennis opgebouwd over ‘human powered’ energie-systemen. Ook werd een proef uitgevoerd in het Feyenoordstadion, waar op enkele proefopstellingen duizenden supporters met hun voetstappen elektriciteit opwekten.

De haalbaarheid van het systeem werd aangetoond en inmiddels installeert het bedrijf deze energie opwekkende vloermodules op vele events, festivals en beurzen in binnen- en buitenland. Het systeem beperkt zich niet tot dansvloeren, maar kan overal waar (veel) mensen in beweging zijn worden toegepast: vliegvelden, stations, stadions en diverse soorten publieke ruimtes. De gegenereerde stroom kan onder andere worden gebruikt voor (LED)verlichting, het tonen van interactieve advertenties en het opladen van smartphones.

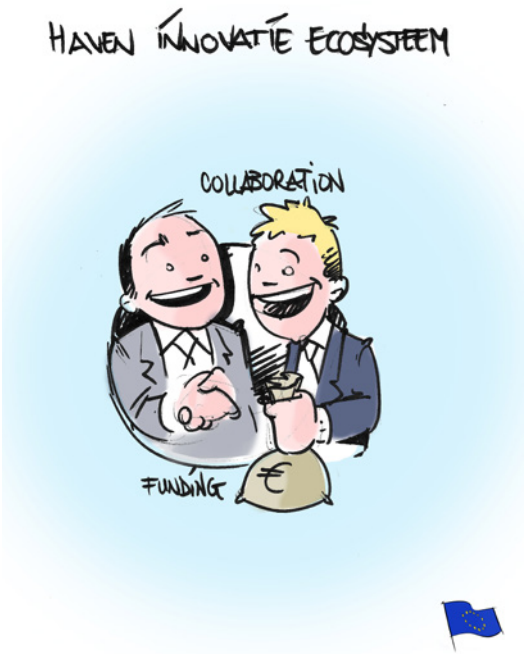
Looptegels zetten de kinetische energie uit een voetstap om in bruikbare elektriciteit.

[Rotterdam - 21R.003 i-HIC]
Penvoerder: Kamer van Koophandel
Samenwerking: Syntens en de Kamer van Koophandel Rotterdam (per 1-1-2014 gefuseerd), de gemeente Rotterdam, Havenbedrijf Rotterdam, Deltalinqs en andere
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: € 572.553,-
Totale projectkosten: €1.432.340,-

Haven gerelateerde MKB'ers doen gerichte kennis op

Het project 'innovatief Haven en Industrieel Complex', kortweg i-HIC, richtte zich op het vergroten van het innovatief vermogen van haven gerelateerde MKB'ers, met als doel duurzame economische groei in de haven. Om de ambities van bedrijven en de gemeente Rotterdam vanuit lokaal en regionaal perspectief kracht bij te zetten is een sterk en innovatief MKB van cruciaal belang. Inzet van dit project was het versterken van kansrijke clusters door kennisontwikkeling, kennisoverdracht en kennistoepassingen

Kansen voor West droeg bij aan de voorlichting en kennisoverdracht aan het regionale MKB in Rotterdam via workshops/ bijeenkomsten, 1-op-1 advisering, het bevorderen van samenwerking en het benutten en verder ontwikkelen van een netwerk waardoor bedrijven in contact konden komen met andere organisaties voor hiaten in innovatiekennis, -kunde en -capaciteit. Meer dan 600 bedrijven werden op deze manier bereikt, er kwamen twaalf nieuwe arbeidsplaatsen bij en er werd een samenwerkingsverband opgericht. De innovatieve ideeën van een aantal ondernemers werd financieel ondersteund via een innovatiepionierstraject. Dat ging in de vorm van een cofinanciering, wat pas aan de orde was als deze beloftevolle ondernemers hadden aangetoond de rest van de investering rond te kunnen krijgen.

[Rotterdam - 21R.004 Rotterdam Internet Valley]
Penvoerder: Stichting Rotterdam Internet Valley
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €1.102.975,-
Totale projectkosten: €1.791.250,-

Startende ICT-ondernemers twee jaar in de succesversneller

De kans op succes wordt groter als je als startende, innovatieve ondernemer in de ICT beschikt over de juiste technische omgeving en als je weet hoe te reageren op kansen en bedreigingen voor jouw onderneming. Rotterdam Internet Valley (R-iV) werd opgericht om de starter op dit punt op zijn wenken te bedienen. Waar de beloftevolle starter kennis en ervaring mist, komt R-iV in beeld. Door beginnende ondernemers te ondersteunen kunnen zij sneller en beter hun ambities waarmaken. Kansen voor West droeg bij aan de opzet van R-iV-activiteiten vanuit de invalshoeken technologie en business.

Starters kregen toegang tot moderne technische faciliteiten, waarbij zij kunnen werken binnen een veilige internetomgeving waar storingen gegarandeerd minimaal zijn. Het betekent een technisch obstakel minder, zodat de beginnende ICT-ondernemers zich beter kunnen concentreren op het succesvol in de markt zetten van hun concept.
De tweede pijler van R-iV is de advisering over de bedrijfsvoering. Dat kan zowel 1-op-1 als tijdens een workshop. Wat is het juiste verdienmodel voor mijn innovatieve dienst? Hoe ga ik die ene belangrijke klant of investeerder binnenhalen?
De starters in de ICT moeten uit Groot Rotterdam komen, zowel innovatief als ambitieus bezig zijn en een op te schalen concept hebben. Onder die voorwaarden kunnen zij maximaal twee jaar gebruik maken van de ‘succesversneller’ die R-iV biedt.

De regio Rotterdam profileert zich als dé stad waar je als innovatieve internetondernemer succesvol je bedrijf kunt opbouwen.

10.-

[Rotterdam - 21R.005 MEC-Innovatie]
Penvoerder: Mobiel Erfgoed Centrum
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €1.464.207,-
Totale projectkosten: €3.605.937,-

Nieuwe technieken bij restauratie en beheer mobiel erfgoed

Het Mobiel Erfgoed Centrum (MEC) faciliteert erfgoedeigenaren en – organisaties bij het duurzaam restaureren en behouden van mobiel erfgoed zoals historische schepen, auto's en treinen. Daarbij zet het MEC technologische innovaties in uit de 'moderne wereld', waarmee het mobiel erfgoed duurzamer en goedkoper kan worden gerestaureerd en beheerd. Met de subsidie voor Kansen voor West zijn diverse deelprojecten uitgevoerd, in samenwerking met partners van branche- en erfgoedorganisaties, MKB, onderwijs- en kennisinstituten.

Een van de gesubsidieerde projecten was het realiseren van een online portal, waarin de opgedane kennis en kunde voor een breed gebruik toegankelijk werd gemaakt. Bij de overige projecten ging het om het stimuleren van nieuwe bedrijvigheid op het gebied van restauratie, elektro, ijzer/staal- en houtbewerking. Bij de diverse testopstellingen van dit MEC-innovatieproject werden mobiele objecten in de havens van Rotterdam, Maassluis, Vlaardingen, Dordrecht en Papendrecht betrokken. Testonderwerpen waren: het gebruik van 3D-Printing en CAD/CAM technieken bij het maken van vervangende onderdelen; de werking van een op maat gemaakte decentrale afvalwaterzuivering (IBA) voor binnenvaart- en erfgoedschepen; het opzetten van een opleiding 'Meester in Ambacht Autoplaatwerken'; de toepassing van nanocoatings op het onderwateroppervlak van een schip tegen aangroei en de toepassing van zonnepanelen op gekromde oppervlakten zoals een scheepsmast.

[Rotterdam - 21R.006 UDF SOFIE]
Penvoerder: SOFIE CV
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €4.534.573,-
Totale projectkosten: €6.784.573,-

SOFIE geeft dezelfde EFRO-euro vaker uit

SOFIE investeert als stadsontwikkelingsfonds in innovatieve en duurzame projecten in de diverse stedelijke haventerreinen tussen de Erasmusbrug en de Beneluxtunnel. Dit 'Stadshavens Ontwikkelingsfonds voor Innovatie en Economie' gebruikte de bijdrage van Kansen voor West voor projecten die passen binnen een geïntegreerd stedelijk ontwikkelingsplan voor de Rotterdamse Stadshavens. SOFIE is een revolverend fonds volgens een Europees model. Daarbij gaat het om cofinanciering met nooit meer dan 50% EFRO-geld. Dit geld werd ingezet als lening, garantie of participatie voor projecten, die anders de financiering niet via reguliere kanalen voor 100% rond zouden kunnen krijgen. Het ging vooral om innovatieve projecten die de stedelijke economie stimuleren. Een voorbeeld is het project Speelstad in Rotterdam-Zuid, dat als permanent familiepretpark in 2017 de deuren opent op het voormalige terrein van een afvalverwerkingsbedrijf. Een ander voorbeeld is een investering in het hergebruik van restwarmte uit de industrie.

Het principe is dat de ingelegde gelden op enig moment kunnen worden teruggevorderd. De EFRO-bijdrage is dan gerevolveerd, waarna het geld definitief mag terugvallen in het stadsontwikkelingsfonds. Vervolgens kan de eens ingelegde EFRO-euro meerdere malen nuttig worden ingezet bij andere projecten. SOFIE is een JESSICA fonds ('Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas'). Dit is een initiatief van de Europese Commissie die de lidstaten daarmee een speciaal kader verschafte om EFRO-middelen via een revolverende fondsconstructie te gebruiken voor geïntegreerde duurzame stadsontwikkeling.

[Rotterdam - 22G.002 Realisatie Willem-Alexander Baan]
Penvoerder: Gemeente Rotterdam, Sport & Cultuur
Samenwerking: Provincie Zuid-Holland, Recreatieschap Rottemeren, Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard en de Gemeente Zuidplas.
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €1.913.000,-
Totale projectkosten: €6.987.072,-

Rotterdamse roeibaan van wereldformaat

Onder de rook van Rotterdam is een internationale trainings- en wedstrijdroeibaan gekomen: de Willem-Alexander Baan. Deze is de enige wedstrijdaccommodatie in Nederland, die voldoet aan de laatste internationale eisen van de internationale roeibond (FISA). Met de komst van de roeibaan ging een lang gekoesterde wens vanuit de regio Rotterdam in vervulling. De WA-Baan is een trainingscentrum voor (top)roeiers en breedtesporters, een wedstrijdlocatie van het hoogste niveau en een sport-innovatiecentrum.

Kansen voor West heeft financieel bijgedragen aan het verwezenlijken van deze topsportlocatie, die een centrale rol speelt in een aantrekkelijk recreatiegebied. De aanleg van de roeibaan maakte deel van de gebiedsontwikkeling van de Eendragtspolder. Wat eerst akkerbouwgebied was werd omgetoverd tot een recreatie- en tegelijk ook waterbergingsgebied. Het gebied is behalve voor roeiers en hun toeschouwers, zeker zo aantrekkelijk voor fietsers, wandelaars en skaters, terwijl de baan ook gebruikt wordt om te kanoën en te zwemmen.
Met de Willem-Alexander Baan is het imago en de aantrekkingskracht van Rotterdam als sportstad vergroot, met als klap op de vuurpijl het organiseren van het Wereldkampioenschap Roeien in 2016.

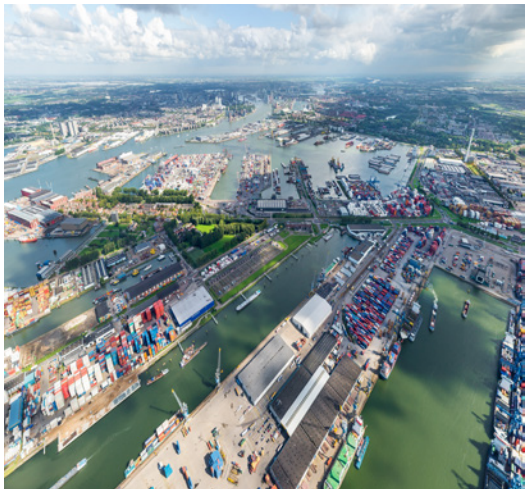

[Rotterdam- 22G.003 Revitalisering Waal- en Eemhaven, fase 0: Duurzame ruimtelijke opwaardering Zuidzijde]
Revitalisering Waal- en Eemhaven, fase 0
Penvoerder: Havenbedrijf Rotterdam N.V.
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €2.057.000,-
Totale projectkosten: €4.638.000,-

Rotterdam spreidt bedje voor nieuwe binnenstedelijke havenactiviteiten

In Rotterdam schuiven de havenactiviteiten steeds meer op naar het westen, mede door de aanleg van Maasvlakte 2. Van de vier deelgebieden binnen Stadshavens behouden het Waal- en Eemhavengebied op de zuidoever de functie van haven. Wel moest dit gebied 'mee met zijn tijd' en gereed gemaakt worden voor nieuwe, voorziene havenontwikkelingen. Zo zal de deepsea containeroverslag geleidelijk gaan plaatsmaken voor nieuwe container-activiteiten, zoals die voor fruit, groente en andere voedingsmiddelen en producten die vervoerd moeten worden in geconditioneerde containers. Deze containers zorgen voor het juiste klimaat zodat de bederfelijke waar tijdens transport en overslag niet aan kwaliteit inboet. Plannen voor een geconditioneerde overslag staan op stapel onder de naam 'Rotterdam Cool Port'.

Om andere toepassingen in de Waal- en Eemhaven überhaupt mogelijk te maken heeft het Havenbedrijf met financiële hulp van Kansen van West de algemene infra-structuur van dit havengebied aangepakt. Sommige terreinen werden verplaatst en het maaiveld werd op één niveau gebracht. Deze herstructurering hield onder meer ook de ontmanteling dan wel verwijdering in van diverse zaken als brandblus- en beveiligings-apparatuur, rioleringsbuizen, kabelkokers, verlichting, hekwerk, slagbomen en andere douanefaciliteiten. Door deze voorbereidende werkzaamheden is dit havengebied klaar voor een zo gunstig mogelijke toekomstige logis-tieke operatie en daarmee voor het vergroten van de (economische) toegankelijkheid van het gebied. Tevens is ter compensatie van de verwachte toekomstige grotere bedrijvigheid een 'groenkleed' aangelegd tussen de kleine historische woonkern Heijplaat en het betref-fende havengebied.

[Rotterdam – 23R.007 Revitalisering Winkelgebied Oude Noorden]
Penvoerder: Gemeente Rotterdam- Stadsontwikkeling
Samenwerking: gemeente Rotterdam, de woningbouwcorporaties PWS, ComWonen en Woonstad en de ondernemersvereniging Oude Noorden
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €656.835,-
Totale projectkosten: €1.854.835,-

Nieuw elan voor Rotterdams winkelgebied Oude Noorden

In de Rotterdamse wijk het Oude Noorden kampten de winkelstraten Zwart Janstraat en Noordmolenstraat met een toenemende leegstand. Beide straten maken deel uit van het multiculturele winkelgebied ‘de Noorderboulevard’. Winkels die hier al van oudsher waren gevestigd verdwenen en vele nieuwe initiatieven sneuvelden. Het gebied had niet alleen te maken met brancheverschraling, maar ook met veiligheidsproblemen en verloedering van de buitenruimte. Gemeente, corporaties en winkeliers sloegen de handen ineen om die negatieve spiraal te doorbreken en de winkelstraten nieuw leven in te blazen. Kansen voor West subsidieerde dit initiatief dat gericht was op het versterken van de winkelfunctie, de verbetering van de woon- en leefomgeving en het vergroten van de veiligheid.

Pandeigenaren en ondernemers verbeterden de uitstraling van hun winkels, waarbij het vooral ging om het aantrekkelijker maken van etalages, winkelpuien en -gevels. Eigenaren werden in voorkomende gevallen gestimuleerd panden samen te voegen om daarmee de aantrekkingskracht voor nieuwe winkeliers te vergroten. Een speciaal aangestelde strateeg op het gebied van branchering droeg bij aan het realiseren van de gewenste diversiteit in het winkelaanbod. De aanpak van de buitenruimte, verbeteren van de bewegwijzering en gebiedsreclame deden de rest om de voor dit stadsdeel zo belangrijke winkelstraten opnieuw op de kaart te zetten.

[Rotterdam - 23R.008 Revitalisering Winkelboulevard Zuid]
Penvoerder: Gemeente Rotterdam, Stadsontwikkeling
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €2.870.560,-
Totale projectkosten: €7.176.400,-

De Rotterdamse Winkelboulevard Zuid telt weer helemaal mee

De Beijerlandselaan vormt samen met de Groene Hilledijk het winkelgebied Boulevard Zuid. Dit langgerekte winkellint werd de laatste jaren minder populair, wat zich uitte in een dalende stroom bezoekers, lage omzetten, een geringe uitstraling en moeilijke verhuurbaarheid. Een veranderende bevolkingsopbouw en de opkomst van concurrerende winkelcentra waren daar onder meer debet aan. In de overtuiging dat in het verzorgingsgebied rond de winkelboulevard voldoende koopkracht aanwezig is en het gebied een wijkoverstijgende aantrekkingskracht kan uitoefenen, werd besloten tot een integrale aanpak om het winkelgebied weer te laten floreren. Kansen voor West droeg hier aan bij.

Om te beginnen werd bewust gekozen om in aanpalende gebieden geen nieuwe winkelmeters toe te staan. Verder ontstond een goed bereikbaar en herkenbaar straathart als aankomst- en oriëntatiepunt voor bezoekers. De buitenruimte werd heringericht met meer groen, waarbij de fietsers meer ruimte kregen en de trambaan een betere afscherming. De veiligheid werd verhoogd, de winkels kregen luifels en er kwam LED-sfeerverlichting. Opvallend was de samenwerking tussen alle partijen die iets met de winkelboulevard van doen hebben: de ondernemers, de bewoners, de overheid, externe partijen zoals de voetbalvereniging Feyenoord en scholen, het winkelend publiek en de vereniging van eigenaren. Het resultaat van al deze inspanningen is, dat de leegstand voor een groot deel is weggewerkt, dat de kwaliteit van de bedrijven is verbeterd en er nieuwe bedrijven met vele fte's zijn bijgekomen.

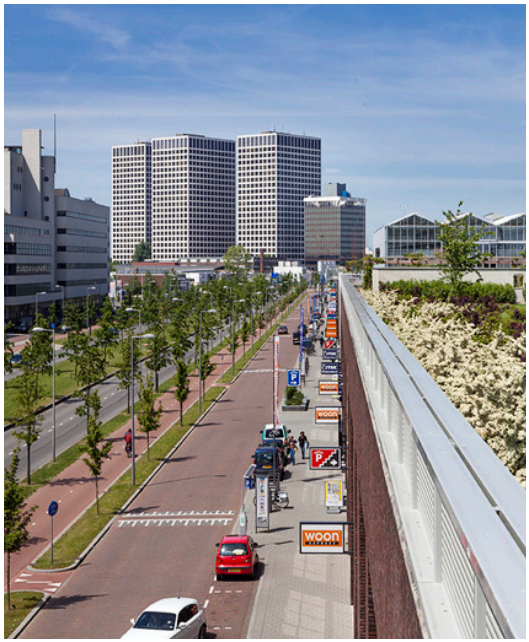
Winkelboulevard Zuid kreeg in 2013 van MKB-Rotterdam de Winkelstraatprijs 2013.

[Rotterdam - 23R.009 Inrichting Dakpark]
Penvoerder: Gemeente Rotterdam, Stadsontwikkeling
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €2.014.457,-
Totale projectkosten: €5.036.142,-

Europa's grootste openbare park boven op een winkelstrip

De wijk Bospolder-Tussendijken in Rotterdam heeft met 'Dakpark Rotterdam' een imposant stedelijk park gekregen op negen meter hoogte, boven op de winkelstrip 'Big Shops'. Op een voormalig rangeerterrein werd een drieslag gemaakt: een sanering onder de grond, een gebouw met winkels met parkeergarage en een park op het dak hiervan.
Met de komst van het dakpark ging een lang gekoesterde wens vanuit de omringende wijken in vervulling. Het park bestaat uit een watertrap, oranjerie met een wokrestaurant,' een mediterrane tuin, een buurttuin en een spectaculaire speeltuin. Met 1200 meter lengte en 85 meter breedte beslaat dit recreatieve groen zo'n zestien voetbalvelden. Aan de aanleg ervan lag een innovatief ontwerp ten grondslag, omdat het één geheel vormt met een deel van de dijk.

Het geld van Kansen voor West is besteed aan het aanbrengen van de 'parklaag' bovenop de winkelstrip. Deze laag is samengesteld uit een speciaal mengsel dat extra licht is en watervasthoudend. Met deze unieke combinatie van functies was het extra belangrijk om alles publiek-privaatrechtelijk goed vast te leggen. Verder werd bijgedragen aan de groeninrichting met bomen, gras en heesters en aan het aanleggen van asfaltpaden, trappen, tegelpaden.

Voor dit dakpark werden speciale bomen gekweekt, die juist in de breedte wortelen en niet in de diepte.

[Rotterdam - 23R.010 Startup Campus]
Penvoerder: Erasmus Universiteit Rotterdam
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €722.531,-
Totale projectkosten: €1.806.329,-

Een bruisende broeikas voor (startende) ondernemers en wetenschappers

In de Rotterdamse Science Tower aan het Marconiplein is een deel van de elfde verdieping ingericht als Startup Campus. Hier ontmoeten ondernemers – rijp en groen – en wetenschappers elkaar. Dit gebeurt met een tweeledig doel: 1) meer ambitieuze ondernemers ondersteunen en faciliteren in hun groei en 2) wetenschappelijke kennis uitbouwen tot maatschappelijk en economisch toepasbare kennis (kennisvalorisatie).
In de Startup Campus komen wetenschappers uit de verschillende vakgebieden (alfa, gamma én bèta) bij elkaar, om samen met ondernemende studenten, ervaren ondernemers, investeerders en het bedrijfsleven een kruisbestuiving tot stand te brengen. Deze combinaties zorgen voor interactie, samenwerking en kennisdeling, die uiteindelijk moeten leiden tot nieuwe hoogwaardige kennisprojecten en innovatieve groeibedrijven. Daarvoor biedt de Science Tower een inspirerende omgeving, waar onder andere ook de Erasmus MC incubator is gehuisvest, een ander project dat door Kansen voor West werd ondersteund.

Kansen voor West heeft diverse activiteiten van de Startup Campus ondersteund. Zo kregen beginnende ondernemers een steun in de rug door hen tijdens hun (pre)start en eerste groei te koppelen aan een netwerk van ervaren stakeholders (Campus Community). Dit gebeurde via het organiseren van congressen en andere sociale activiteiten. Verder liepen er twee coaching programma's voor startende ondernemers: het Get Started-programma: 'van idee naar businessmodel in tien weken' en het Get Business-programma: 'van businessmodel naar € 250.000 omzet in twee jaar'. Ook werd onderzoek – met positief resultaat – uitgevoerd naar de behoefte aan een alumni-fund.

[Rotterdam - 23R.011 Bedrijventerrein Gadering fase 3a]
Penvoerder: Gemeente Rotterdam, Stadsontwikkeling
Samenwerking: gemeente Rotterdam, Stadsregio Rotterdam
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €392.000,-
Totale projectkosten: €992.000,-

Bedrijven in Rotterdamse Leerlooierstraat zitten er up-to-date bij

Aan de zuidkant van Rotterdam ligt in Hoogvliet het Bedrijventerrein Gadering met veel haven- en transportgerichte bedrijven. Het noordelijke deel van het terrein was verouderd en werd fasegewijs geherstructureerd, waarbij een kwaliteitsslag en een goed beheer de leidraad waren. In verschillende fasen werden straten heringericht, waardoor de ruimtelijke kwaliteit, bereikbaarheid, interne verkeerscirculatie en de parkeermogelijkheden in het gebied verbeterden. Daarmee was de herstructurering vooral een fysieke aangelegenheid: het 'waterproof, truckproof en parkingproof' maken. Een goed doordacht parkmanagement moet er vervolgens voor zorgen, dat het bedrijventerrein in samenwerking met de bedrijven een aantrekkelijke en veilige bedrijfsomgeving blijft.

Het geld van Kansen voor West is gebruikt om specifiek de Leerlooierstraat op te knappen. Deze straat had nog echt een 'jaren zeventig-uitstraling'. Het grootste probleem was hier het gebrek aan parkeerplaatsen en een slechte interne ontsluiting. Fase 3a van het revitaliseringsplan bracht daar verandering in door de openbare ruimte opnieuw te bestraten. Ook werden onoverzichtelijke en daarmee onveilige in- en uitritten verbeterd.

[Rotterdam - 23R.012 Vernieuwing Hart Afrikaanderwijk 2013-2015]
Penvoerder: Gemeente Rotterdam, Stadsontwikkeling
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €900.000,-
Totale projectkosten: €4.100.000,-

Beter aanzien winkelstraten hartje Afrikaanderwijk

De Afrikaanderwijk is een oude Rotterdamse arbeiderswijk die, tegelijkertijd met het graven van de havens in Rotterdam-Zuid, in 1900 werd gebouwd voor de (vooral Zeeuwse) havenarbeiders. Thans is deze wijk in het stadsdeel Feyenoord een internationale wijk met veel bewoners van diverse allochtone afkomst. De wijk ontleent zijn naam aan de straatnamen, die zijn gebaseerd op Zuid-Afrika. De twee keer per week gehouden markt op het Afrikaanderplein is een begrip.

Het hart van de Afrikaanderwijk wordt gevormd door twee haaks op elkaar staande winkelstraten: de Pretorialaan en de Paul Krugerstraat. Beide straten gingen op de schop om ze een flinke opknapbeurt te geven, waarover bewoners en ondernemers volop hebben meegedacht. Kansen voor West betaalde mee aan vier verschillende activiteiten. Allereerst betrof het de herinrichting van de Pretorialaan. Met een bredere en groenere middenberm, nieuwe bestrating en nieuwe verlichting onderging deze straat een fikse metamorfose. Ook werden in beide straten een twintigtal winkelpuien opgeknapt. Verder werd bijgedragen aan het uitvoeren van een brancheringsplan, om daarmee nieuwe ondernemers in de wijk te krijgen met de gewenste, toegevoegde waarde. Tot slot werd de Paul Krugerstraat doorgetrokken over de dijk naar de Laan op Zuid. De Afrikaanderwijk heeft er zo een gloednieuwe entree en een directe verbinding met de Kop van Zuid bijgekregen.

[Rotterdam - 23R.013 Museum Fort 1881]
Penvoerder: Stichting Fort aan Zee
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €404.495,-
Totale projectkosten: €841.618,-

Museum Fort 1881 professionaliseert

Het Fort Maasmond in Hoek van Holland ligt diep verscholen in de Hoekse Duinen en werd gebouwd in de periode 1881-1889. Fort Maasmond is het best bewaarde fort in zijn soort in Nederland; dat gebouwd werd om de monding van de Nieuwe Waterweg bij aanvallen vanuit zee te beschermen.
Het Fort werd nog tot 1978 voor militaire doeleinden gebruikt, waarna het sinds de jaren tachtig verder ging als museum. Lange tijd werd een symbolische huur betaald. Inmiddels moet de particuliere huurder een kostendekkende huurprijs betalen. Daardoor dreigde het museum de exploitatie niet meer rond te krijgen. Om als museum te kunnen overleven werd een professionaliseringsplan uitgevoerd, mede met het oog op de eisen van de hedendaagse museumbezoeker.

Kansen voor West ondersteunde de inhaalslag van dit ‘museum Fort 1881’ door bij te dragen aan het opzetten van vijf thematische routes: over het leven in het fort voor WOII, de meidagen van 1940, de bouw en bewapening, het gebruik door de Duitsers in de oorlog, waarbij het deel uitmaakte van de Atlantikwall en over de historische impact van het Fort op zijn omgeving. Voor het optuigen van deze deeltentoonstellingen werd nader historisch onderzoek gedaan en werden ontbrekende collectiestukken en beeldmateriaal verzameld. In de ‘B-koepel’ kwam een 360 graden-theater. De bijdrage is verder gebruikt voor een nieuwe ingang en nieuwe buitenverlichting, voor een informatie- en ontvangstbalie en voor promotionele activiteiten.
Het Fort werd met recht een culturele onderneming, waar de museumbezoeker even welkom is als een aanstaand echtpaar voor hun trouwfeest of de ondernemer voor zijn bedrijfsfeest.

[Rotterdam - 23R.014 Balkon aan de Maashaven]
Penvoerder: Gemeente Rotterdam, Stadsontwikkeling
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €568.803,-
Totale projectkosten: €1.137.606,-

Balkon aan de Maashaven aanjager voor meer bedrijvigheid

De gemeente Rotterdam investeert fors in Rotterdam-Zuid. Daarbij zijn de verbetering van het vestigingsklimaat en van het leefklimaat belangrijke speerpunten in het licht van de economische ontwikkeling van dit stadsdeel. De herontwikkeling van een deel van een bedrijvenstrook langs de Brielselaan, aan de zuidkant van de Maashaven droeg aan deze doelen bij.
In dit gebied aan de rand van een oude buurt (de Tarwewijk) werd het bestaande parkje uitgebreid met circa 2.500 m² en opnieuw ingericht. De kades kregen een nieuwe bestrating en er kwam meer groen. Naast de komst van meer bomen en nieuwe verlichting werd er ook hoogwaardig straatmeubilair geplaatst. Twee nieuwe in- en uitritten verbeterden de verkeerscirculatie ter plekke. Het tankstation verdween op deze plek, waardoor er meer openheid ontstond tussen de woningen van de Tarwewijk, de Brielselaan en de Rijnhaven, mede dankzij de nieuwe verbinding naar het water.

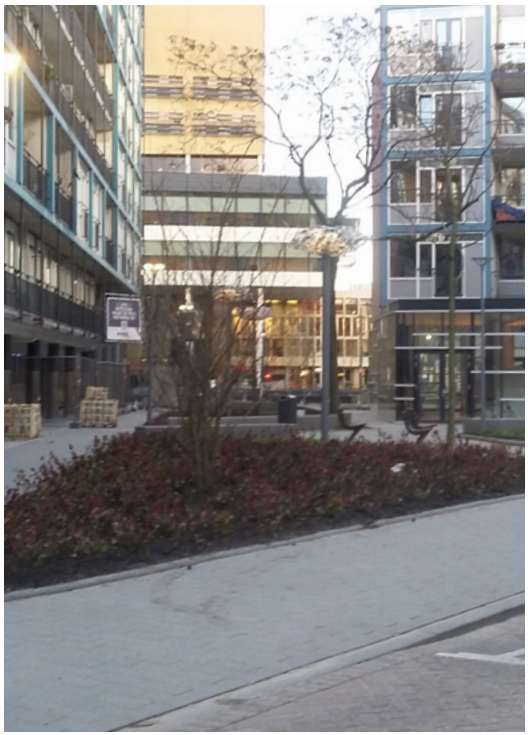
Met dit ‘Balkon aan de Maashaven’, dat door Kansen voor West financieel werd ondersteund, is er een groengebied bijgekomen van hoge kwaliteit. Daarmee is het startsein gegeven voor de verdere herontwikkeling van de gehele bedrijvenstrook aan de Rijnhaven en Brielselaan. Deze investering in de openbare ruimte en daarmee in de verbetering van het leefklimaat moet – als een hefboom – verdere (private) investeringen door de bedrijven ‘uitlokken’.

[Rotterdam - 23R.015 Diergaardesingel]
Penvoerder: Gemeente Rotterdam, Stadsontwikkeling
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €123.750,-
Totale projectkosten: €247.500,-

Aansluiting ‘vergeten hoek’ Diergaardesingel bij vernieuwd stationsgebied

Met de komst van het nieuwe Centraal Station en de ondergrondse parkeergarage, de nieuwe woontoren Calypso en een tweede kantoortoren First direct tegenover het station onderging het Rotterdamse stationsgebied een grote metamorfose. Ook het Weena werd opnieuw ingericht, evenals het daarop aansluitende Kruisplein. Dit plein vormt de stadsentree vanuit het station, waarbij de direct daar achter liggende Diergaardesingel nog schril afstak, wachtend op een herinrichting.
Dat probleem is inmiddels verholpen, waaraan Kansen voor West heeft bijgedragen. Het ging om een driehoekig stukje straat, waar parkeervakken moesten wijken voor meer groen en meer bomen. Ook kwamen er nieuwe banken en andere zitelementen, werd de openbare verlichting aangepast en kwamen er kunstwerken die refereren aan de cultuurhistorie van het gebied. Hoewel het hier om een zeer bescheiden herinrichtingsproject ging, moet het worden gezien als onderdeel van de verzameling kleinere kwaliteitsslagen, die het niveau van de leefomgeving in de gehele binnenstad van Rotterdam moet verbeteren.

[Rotterdam - 23R.016 Buitenruimte Middenberm Westblaak]
Penvoerder: Gemeente Rotterdam, Stadsontwikkeling
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €450.000,-
Totale projectkosten: €900.000,-

Drukke verkeersader krijgt aantrekkelijke groene middenberm met skatepark

De Westblaak in Rotterdam is een belangrijke, brede verkeersader in de binnenstad. Met zijn twee keer twee rijbanen en een middenberm van 25 meter breed scheidt deze weg twee belangrijke delen van de binnenstad van elkaar: het Witte de With-/Museumkwartier en de Oude Binnenweg/Karel Doormanstraat. Aan de Westblaak staan overwegend kantoorpanden, in 6-laagse bouw.
Op die brede middenberm werd destijds een skatepark aangelegd met diverse roestvrij-stalen elementen. Dit park was aan vervanging toe, met als voorwaarde het nieuwe skatepark minder hoog te maken zodat de middenberm niet meer, zoals bij het oude skatepark, als een barrière zou werken.

Het uitgevoerde herinrichtingsplan, onder-steund door Kansen voor West, heeft een veel aantrekkelijker middengebied opgeleverd met zowel een nieuw skatepark met een groter terras bij het horecapaviljoen als een geheel vernieuwde inrichting met groene bermen, bomen, plantenbakken en banken. Voor het skatepark werd de internationaal vermaarde Finse skateparkarchitect Janne Saario aange-trokken, die een betonnen skatepark ontwierp dat veel minder hoog is geworden dan het oude skatepark. Men kan nu ongehinderd van de ene naar de andere kant van de Westblaak kijken. Op deze manier werd er in het drukke centrum van de stad een interessante buitenruimte gerealiseerd, waar naast de skaters ook de bezoekers van de binnenstad en het (lunchend) kantoorpersoneel uit de omringende kantoren aangenaam kunnen verblijven.

[Rotterdam - 23R017 Herinrichting Scheepstimmermanslaan]
Penvoerder: Gemeente Rotterdam, Stadsontwikkeling
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €140.566,-
Totale projectkosten: €281.133,-

Scheeptstimmermanslaan kreeg binnenstedelijke allure

De Scheepstimmermanslaan is een volwaardige schakel geworden in de aantrekkelijke verbinding tussen het Centraal Station via de Westersingel naar de toeristisch interessante Veerhaven. De herinrichting van het ‘beneden deel’ van deze laan maakt deel uit van de inspanningen van de gemeente Rotterdam om belangrijke pleinen, straten en verbindingsroutes in de binnenstad te verbeteren.

Aan het uitgevoerde herinrichtingsplan van de Scheepstimmermanslaan-beneden droeg Kansen voor West een steentje bij. Dit deel kreeg een nieuwe bestrating, doorgaand verkeer werd verboden terwijl laden en lossen voortaan alleen nog maar op bepaalde tijden is toegestaan. Parkeervakken moesten wijken voor meer terrasruimte en de fietsklemmen hebben bovenaan het talud een plek gekregen. Op dit talud werden de stenen vervangen door vaste planten. Al met al is dit besloten stukje Scheepstimmermanslaan minder rommelig geworden, mede dankzij het vervangen van losse afvalcontainers van de ondernemers door ondergrondse containers. Het een en ander leidde ook tot een afname van het aandeel animeerbars ten bate van hoogwaardiger horecazaken. Tegelijkertijd kreeg ‘om de hoek’ de Westzeedijk-beneden tussen de Van Vollenhovenstraat en de Scheepstimmermanslaan een nieuwe bestrating.

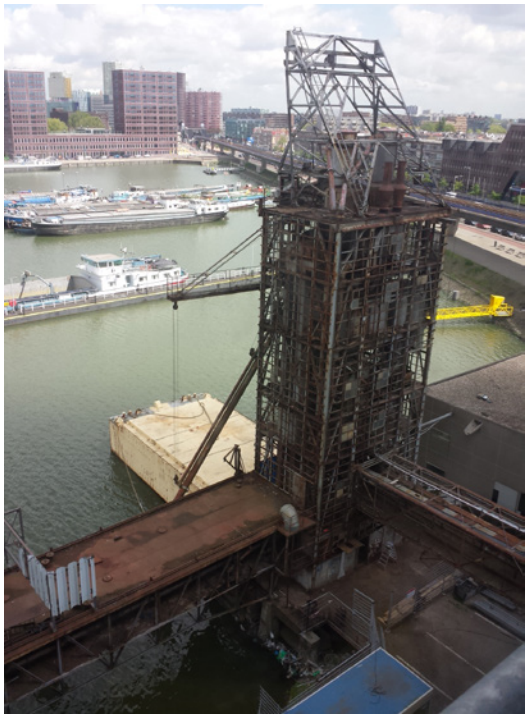

[Rotterdam – 23R.018 Renovatie Elevatoren Maassilo]
Penvoerder: Stichting Renovatie Elevatoren Maashaven
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €800.000,-
Totale projectkosten: €2.055.663,-

Voormalige graanelevatoren krijgen tweede leven

In Rotterdam-Zuid staat het Maassilo-complex, dat in 1906 werd gebouwd voor de opslag van graan. Het bestaat uit een silo met drie elevatoren. Een elevator is een graantoren, die als een grote stofzuiger het graan uit de scheepsruimen zoog en transporteerde naar de silo. Het complex was tot 2003 in gebruik, waarna sindsdien alleen de silo een herbestemming kreeg (bedrijfsverzamelgebouw voor jonge ondernemers en een hippe evenementenlocatie).
De drie torens met hun loopbruggen en loopdekken raakten langzamerhand ernstig in verval. Kansen voor West droeg bij aan het renoveren en toegankelijk maken van twee van de drie elevatoren, zodat deze als zichtbare en tastbare overlevering van de havenactiviteiten uit de vorige eeuw behouden zijn gebleven.

Op verzoek van de gemeente heeft een aantal in een stichting verenigde ondernemers elkaar gevonden in het in ere herstellen van deze graanelevatoren. Zij voelen zich met de Rotterdamse havens verbonden en wilden graag iets terugdoen voor de stad. Met de renovatie van de elevatoren werd deze plek als blikvanger van Rotterdam-Zuid nieuw leven ingeblazen. Bij de werkzaamheden werden werkzoekenden met een uitkering ingezet om hen de mogelijkheid te geven ervaring op te doen, wat hun kansen op de arbeidsmarkt heeft vergroot. Door de renovatie zijn twee van de drie torens geschikt gemaakt voor nieuwe bestemmingen, bijvoorbeeld voor horeca of een innovatief bedrijf. De derde toren staat later in de planning van de stichting.

[Rotterdam - 23R.020 Natuurspeelplaats park Euromast]
Penvoerder: Gemeente Rotterdam, Stadsontwikkeling
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €122.000,-
Totale projectkosten: €244.000,-

Spelen met een parelketting in Het Park van Rotterdam

Het Park bij de Rotterdamse Euromast is sinds 2011 een groen Rijksmonument. Het werd midden 19e eeuw ontworpen door de vermaarde tuinarchitecten vader en zoon Zocher. Sinds 2011 wordt Het Park – geheel in de stijl van de Zochers – stukje bij beetje gerenoveerd, met oog voor de wensen van de hedendaagse bezoeker. Met de aanleg van een natuurspeelplaats ging een veelgehoorde wens van de bewoners in vervulling. Zij ervoeren het ontbreken van een speelplek als een groot gemis.

Kansen voor West betaalde mee aan een bespeelbaar kunstwerk op een grasveld middenin Het Park, gemaakt door kunstenares Madeleine Berkheimer. Dit kunstobject heeft ook attractieve waarde als er geen kinderen spelen. Het stelt De Verloren Parel voor en bestaat onder meer uit een meer dan levensgrote schelp van een zoetwateroester van 5 bij 3 meter, gemaakt van terrazzo. Uit de parel in deze schelp komt water, waarmee de kinderen zich kunnen vermaken. De schelp ligt te midden van een gebroken parelsnoer met 66 verschillende parels van massief terrazzo. De bollen zijn verankerd op betonplaten en aan een scheepskoord ‘geregen’. De kinderen kunnen de parels die in grootte oplopen beklimmen. De grootste parels zijn hol, zodat ze er doorheen kunnen kruipen. Dit speelproject is een kleine maar belangrijke stap in het proces van de stad om de openbare ruimte op allerlei gebied kwalitatief te verbeteren.

[Rotterdam - 23R.021 Jacobsplaats]
Penvoerder: Gemeente Rotterdam, Stadsontwikkeling
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €166.100,-
Totale projectkosten: €332.200,-

Middenin de stad loungen in het groen

Het ligt ingeklemd tussen het spoortalud, de Rotte en de Binnenrotte-markt en was verworden tot een onbestemd terrein, dat bezocht werd door hangjongeren en drugsdealers en waar passanten zich niet veilig voelden. De gemeente besloot het tij te keren en vroeg de bewoners mee te denken over het verbeteren van de uitstraling en inrichting van dit open gebied, zodat (de kinderen van) de omwonenden weer met plezier gebruik konden gaan maken van hun buitenruimte en ook de passanten zich er op hun gemak zouden voelen.
Het gebied aan de kant van het Pompenburg en de St. Jacobsplaats in Rotterdam werd heringericht, waardoor er een opener terrein is ontstaan dat past in het concept van de gemeente: ‘de Binnenstad als Citylounge’.
De eerste fase van de herinrichting betroffen hoofdzakelijk grondwerkzaamheden. Aan de tweede fase heeft Kansen voor West bijgedragen. In deze fase ging het om het verfraaien van het gebied door onder meer het aanplanten van sierheesters en bomen en het aanbrengen van straatmeubilair bestaande uit loungers, stadsbanken en papierbakken. Daarmee werd dit gebied van een onveilig naar een veilig verblijfsgebied getransformeerd.

[Rotterdam - 23R.023 De Wereld van Smaak]
Penvoerder: DWVS BV
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €700.000,-
Totale projectkosten: €1.400.000,-

Alles weten over eerlijk eten bij de Wereld van Smaak

De Markthal in Rotterdam ging eind 2014 open en is in korte tijd een onbetwiste wereldster geworden. Tussen alle mooie, verse etenswaren die in deze spraakmakende overdekte markthal worden verkocht is De Wereld van Smaak (DWVS) hét kenniscentrum voor vers, gezond, gevarieerd én betaalbaar eten. En hoe je gezond eten kunt bereiden leert men in de kookwerkplaats, terwijl er ook eerlijk gegeten kan worden tijdens een ontbijt, lunch of diner.

Na een jaar gedraaid te hebben is DWVS verder geprofessionaliseerd: het voorproefje werd een volwaardig hoofdgerecht. Kansen voor West droeg bij aan deze uitbouw, waarbij er een professionele keuken werd ingericht, er een betere bewegwijzering kwam en de twee te koppelen ruimtes ‘Peper’ en ‘Zout’ – samen goed voor 250 vierkante meter – werden verbouwd. Deze multifunctionele ruimte werd een kooktheater, dat door te werken met verschillende opstellingen gebruikt kan worden voor onder andere expositie, marktonderzoek, debat, kookdemo’s, presentaties, workshops, congressen, tv-uitzendingen en diners. DWVS verhuurt ook twee vers units op de begane grond op weekbasis voor productpresentaties. In deze pop-up stores kunnen nieuwe producten worden getest, geproefd en verkocht. De Wereld van Smaak in Rotterdam timmert verder aan de weg door vanaf begin 2016 een eigen praat-, proef- en kookprogramma uit te zenden op de televisie.

[Rotterdam - 23R.024 Buitenruimte Maritiem Museum /Leuvehaven]
Penvoerder: Gemeente Rotterdam, Stadsontwikkeling
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €123.200,-
Totale projectkosten: €246.40

Schoon schip gemaakt in buitenruimte Maritiem Museum

Het Rotterdamse Maritiem-District met de Leuvehaven is een unieke binnenhaven en tevens venster op de rivier de Maas met oude boten en kades. Het Maritiem Museum met buitenmuseum aan de Leuvehaven is de plek waar de binnenhaven zich aan de stad presenteert. Daar wordt gewerkt aan een unieke collectie varend erfgoed en organiseert het museum in de buitenruimte diverse maritieme evenementen voor jong en oud. Deze buitenruimte werd heringericht, waardoor een belangrijke bijdrage werd geleverd aan het concept ‘Binnenstad als Citylounge’. Kansen voor West droeg bij aan diverse verbeteringen.

Het museum maakte schoon schip met het buitengebied door de kade ‘groener’ te maken, relaxplekken te realiseren en de loopbrug te verleggen. Ook hebben imposante collectiestukken uit de haven, schepen en kranen een prominentere plek gekregen. In het oog springend is de louncheplek in de vorm van een enorme vlonder (60 x 5,5 meter) aan de waterkant. De standplaats voor de watertaxi werd gemoderniseerd en voorzien van een hybride oplaadplek. Het geheel kreeg een betere verlichting, waar nodig nieuwe bestrating terwijl bomen, al dan niet in boombakken, bijdroegen aan de verfraaiing. Plein 1940 aan de kopse kant van de Leuvehaven, met het beeld ‘De Verwoeste Stad’ van Ossip Zadkin, kreeg een hellingbaan. Door al deze aanpassingen komt het hele terrein met alle museale objecten nu duidelijker als een geheel over.

[Utrecht - 21U.002 Proefinstallatie Neredatechnologie rwzi Utrecht]
Penvoerder: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdragen Kansen voor West: €1.070.000,-
Totale projectkosten: €2.675.000,-

Proef rwzi Utrecht met nieuwe waterzuiveringstechniek Nereda

De rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) Utrecht, die per dag 75 miljoen liter afvalwater schoonmaakt, kampt met een verouderde installatie. Onderdelen van de installatie zijn versleten en aan vervanging toe en het schoongemaakte water voldoet binnenkort niet meer aan de normen, die de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) voor de nabije toekomst hanteert. Deze rwzi van het Waterschap Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden zorgt voor het lokale en regionale waterbeheer in het zuidelijk deel van de provincie Utrecht en een klein deel van Zuid-Holland. Kansen voor West heeft meebetaald aan een pilot met een proefinstallatie om de nieuwe zuiveringstechnologie Nereda te testen. Deze werd uitgevoerd door het waterschap in samenwerking met het Nationaal Nereda Onderzoeks Programma (NNOP).

Bij de Neredatechniek wordt het afvalwater gezuiverd met bacteriën in de vorm van slibkorrels in plaats van slibvlokken. Hierdoor is het zuiveringsslib en het schoongemaakte water makkelijk van elkaar te scheiden. Nabezinktanks, om de laatste vlokken slib uit het water te halen, zijn dan niet meer nodig. Deze techniek heeft zich in kleinere zuiveringsinstallaties bewezen als effectief, energiezuinig en ruimtebesparend. De vraag was of dit ook bij grotere installaties het geval is. Het onderzoek gaf nauwkeuriger inzicht in de kosten en toepassingsmogelijkheden van Nereda ten opzichte van de andere mogelijke varianten op het gebied van waterzuivering. Het waterschap bepaalt in 2016 tot welke type zuiveringsinstallatie zal worden overgegaan, mede op grond van de bevindingen van deze proef.

[Utrecht - 21U.003 FEE-U, Fonds Energietransitie EFRO Utrecht]
Penvoerder: Stichting Energie Transitie Utrecht
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €1.250.000,-
Totale projectkosten: €3.750.000,-

Revolverend fonds pompt geld rond in innoverend MKB

De gemeente Utrecht ondersteunt vanuit het programma 'Utrechtse Energie!' bedrijven en organisaties in de stad om slimme energiemaatregelen te treffen, waarbij de energietransitie voorop staat. Daarmee wordt gestimuleerd, dat er minder fossiele brandstoffen als gas, kolen en olie worden gebruikt en meer energiebronnen als onder meer zonne- en windenergie. Fee-U was als revolverend fonds opgezet om projecten te ondersteunen, die met hun specifiek innovatieve concepten de energietransitie omarmden en die hun financiering niet rond konden krijgen. Kansen voor West en de gemeente Utrecht droegen aan dit fonds bij. Een revolverend investeringsfonds wil zeggen, dat risicodragend kapitaal wordt verstrekt aan in dit geval MKB-bedrijven en samenwerkingsprojecten. Daarbij ging het om een lening, een garantstelling of participatie. Op enig moment vloeit dit geld weer terug in het fonds; waarna het in principe vrij besteedbaar is voor nieuwe projecten.

In ieder gefinancierd project werd nooit meer dan 50% EFRO-geld geïnvesteerd van het totaal benodigde bedrag. Een van de gefinancierde projecten was een omvangrijke renovatie van een oude monumentale fabriek, waar innovatieve energiebesparende maatregelen werden uitgevoerd. Bij de meeste gehonoreerde projecten ging het om een lening. Een voorbeeld van participatie was het kopen van FEE-U aandelen om de verdere productontwikkeling mogelijk te maken van energiezuinige verwarmde terras- en kerkbankkussens.

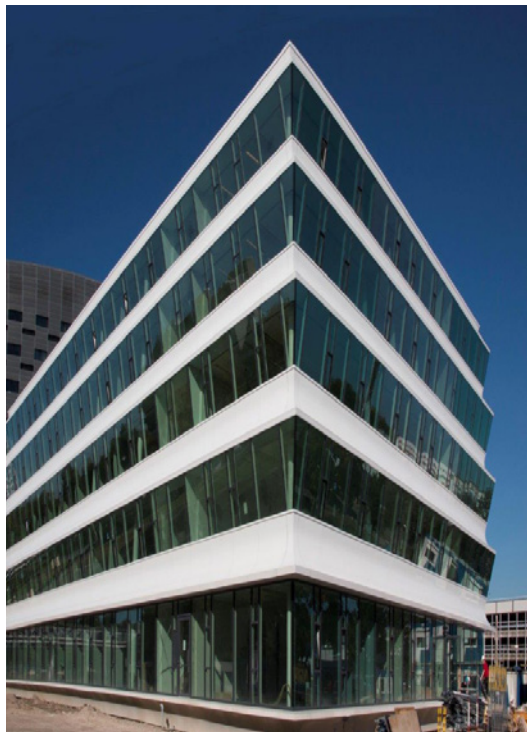

[Utrecht - 21X.003 Life Science Incubator Utrecht]
Penvoerder: Stichting Incubator Utrecht
Samenwerking: Stichting Incubator Utrecht, gemeente Utrecht, provincie Utrecht
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €4.596.444,-
Totale projectkosten: €14.516.158,-

Nieuwe stimulerende werkomgeving voor jonge life science bedrijven

Het Utrecht Science Park (USP) is de bakermat van vele toonaangevende kennisinstellingen, waaronder de Universiteit Utrecht. De USP is ook de thuisbasis voor de op één na grootste Nederlandse instelling voor hoger beroepsonderwijs, de Hogeschool Utrecht. Voor de regio Utrecht is gebleken dat het Utrecht Science Park de voorkeurslocatie is voor innovatieve en R&D-gedreven life sciences bedrijven en hun spin off. Voor veel van dit soort bedrijven op het gebied van medische technologie is het van essentieel belang dat ze kunnen beschikken over laboratoriumruimte, om hun bedrijf te kunnen starten en te laten groeien. Het vinden van dergelijke huisvesting is echter niet zo makkelijk als het vinden van kantoorruimte. Op het Utrecht Science Park oversteeg de vraag naar passende bedrijfsruimte voor life science bedrijven het aanbod. De bouw van een tweede Life Sciences Incubator (LSI), naast de al bestaande bracht uitkomst. Kansen voor West heeft aan deze nieuwbouw bijgedragen.

De Life Science Incubator is een verzamelgebouw voor startende bedrijven op het gebied van life sciences. Met een bruto oppervlakte van 6.200 m^2 verzorgt de tweede Incubator een geïntegreerd pakket diensten zoals werkruimte, services, cultuur, coaching, netwerk en (toegang tot) kapitaal. Dit maakt het mogelijk voor hoogwaardige starters om versneld te groeien naar een succesvolle onderneming. De bedrijven in deze tweede incubator houden zich vooral bezig met chemisch analytisch en micro- biologisch onderzoek.

Oculus
Development Kit

[Utrecht - 21X.002 Dutch Game Garden 2010-2015]
Penvoerder: Stichting Dutch Game Garden
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €2.622.559,-
Totale projectkosten: €4.035.059,-

Dutch Game Garden, spin in het web van de gamesindustrie

De Nederlandse gamesindustrie is 'booming business', waarbij Dutch Game Garden (DGG) zich heeft ontwikkeld tot een spin in het web binnen deze snel groeiende Nederlandse en Europese sector. De gamesindustrie speelt niet alleen een belangrijke rol in de creatieve sector, maar dankzij diverse cross-overs ook in vele andere sectoren. Dutch Game Garden brengt in een integrale aanpak vele partijen bij elkaar en onderhoudt een breed netwerk op het gebied van kennis & innovatie (kennisinstellingen), ondernemerschap en een breed scala aan economische sectoren.

Dutch Game Garden ondersteunt beginnende, maar ook ervaren (games)bedrijven, onder andere door het huisvesten van (jonge) ondernemers in een bedrijfsverzamelgebouw. Studenten en jonge professionals worden gestimuleerd en ondersteund in hun kennis over de gamesindustrie en ondernemerschap onder andere door masterclasses en specifieke evenementen. Via het incubation programma (lesprogramma, coaching e.d.) worden jonge startende bedrijven geholpen bij de ontwikkeling van hun bedrijf en eerste game. Tijdens het jaarlijks DGG evenement INDIGO worden de beste nieuwe games van Nederlandse bodem getoond aan het publiek. Ook stimuleert DGG de toepassing van serious of applied games in andere sectoren zoals de gezondheidszorg. Hiervoor zijn onder andere doelgerichte game jams ingezet en verzorgt DGG workshops en lezingen over games. Om snellere implementatie van games te bevorderen is DGG ook betrokken bij ontwikkel- en onderzoekstrajecten. Mede dankzij de steun van Kansen voor West kon Dutch Game Garden haar missie weer een aantal jaren blijven realiseren. In totaal zijn meer dan 70 bedrijven in deze periode geholpen in het vinden van betaalbare huisvesting en hebben 23 bedrijven het incubation programma doorlopen.
Om de Nederlandse gamesindustrie (inclusief het cluster in de Randstad) naar een volgend ontwikkelingsniveau te brengen, is het concept Dutch Game Garden inmiddels in licentie beschikbaar.

Cross-overs: applied games for health houden mensen letterlijk in beweging en met serious games oefenen medisch specialisten hun vaardigheden, zonder patiënten daarmee te belasten.

[Utrecht - 22X.001 Versterken cultureel toeristische waarde landgoederen Amelisweerd en Rhijnauwen]
Penvoerder: Gemeente Utrecht, Dienst Stadsontwikkeling
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €800.000,-
Totale projectkosten: €2.431.000,-

Amelisweerd en Rhijnauwen behouden voor de toekomst

De landgoederen Oud- en Nieuw Amelisweerd en Rhijnauwen vormen het belangrijkste recreatiegebied voor de inwoners van Utrecht en omgeving. De drie landgoederen hebben als Rijksmonument een grote cultuurhistorische en ecologische waarde, met aangelegde tuinen die ruim 250 jaar oud zijn. Mede door de hoge gebruiksintensiteit ontstonden er knelpunten in het behoud van die waarden. Om de kwaliteit van de landgoederen – ook de recreatieve waarde – te behouden is een herstel- en verbeterplan uitgevoerd. Kansen voor West droeg daaraan bij. Dat gebeurde op basis van een opgestelde toekomstvisie voor de komende twee decennia, die de gemeente Utrecht ontwikkelde samen met de bewoners, ondernemers en gebruikers van de landgoederen.

Naast de restauratie van de landhuistuinen en van drie parkbossen werden onder meer wandelpaden aangelegd en een fietsverbinding verbeterd. Daarmee ontstond een betere verbinding tussen de stad en de landgoederen. Ook werden aanpassingen aan de groen- en waterstructuren uitgevoerd. Bij elkaar hebben de diverse maatregelen ervoor gezorgd dat dit voor de regio zo waardevolle gebied de toekomst aan kan. De landgoederen trekken met onder meer een theehuis/pannenkoekenhuis, een bakkerij, een hostel, een speelweide, sportvelden en twee 18e-eeuwse moestuinen circa 1,5 miljoen bezoekers per jaar.

[Utrecht – 23U.011 De Nieuwe Bouwloods]
Penvoerder: Stichting Bouwloods Utrecht
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €400.000,-
Totale projectkosten: €1.059.868,-

Bouwloods geeft Utrechtse kansarmen een nieuw toekomstperspectief

Stichting Bouwloods Utrecht (SBU) heeft een nieuwe, permanente huisvesting gekregen in VINEX-locatie Leidsche Rijn, aan de rand van het Máximapark. Deze instelling richt zich op een grote groep mensen die om diverse redenen niet zelfstandig en langdurig aan het werk komt. Zij worden vertrouwd gemaakt met ambachtelijke vakken in de houtbouw. Het aanleren van vakvaardigheden en sociale vaardigheden, zoals arbeidsritme en collegialiteit, biedt hen nieuwe perspectieven voor toetreding tot de arbeidsmarkt. De leerlingen doen onder leiding van leermeesters ervaring op in vooral unieke projecten met een historie. Dit vergroot hun betrokkenheid en motivatie. Projectvoorbeelden zijn de herbouw van een Romeins schip en het behouden en herstellen van cultureel erfgoed uit de wagenmakerij.

Kansen voor West heeft er toe bijgedragen, dat de activiteiten van de stichting in een nieuwe huisvesting – ‘de Nieuwe Bouwloods’ – konden worden gecontinueerd en uitgebreid. Met het realiseren van de nieuwbouw werd de Bouwloods niet alleen een ambachtelijke leer/werkplaats, maar ook een laagdrempelige ontmoetingsplek voor de bewoners van Leidsche Rijn. Daarbij draagt het aanbod van cursussen, workshops, buurtactiviteiten en een kleine, ambachtelijke bierbrouwerij met proeflokaal bij aan de sociale samenhang in de wijk. SBU werkt inmiddels met een groter aantal leerlingen op meerdere terreinen. Een voorbeeld van zo’n nieuw terrein is de brouwerij, waar leerlingen een opleiding in de horeca kunnen volgen.

[Utrecht – 23U.012 Bedrijventerrein Overvecht]
Penvoerder: Gemeente Utrecht
Samenwerking: Ondernemersvereniging Overvecht, de Kamer van Koophandel Midden Nederland en de gemeente Utrecht
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €283.986,-
Totale projectkosten: €704.986,-

Werken aan duurzame toekomst voor Bedrijventerrein Overvecht

Bedrijventerrein Overvecht is midden jaren zestig ontwikkeld en uitgegroeid tot een voor de stad Utrecht belangrijk kleinschalig, gemengd bedrijventerrein. Het biedt plaats aan circa 200 middelgrote en kleinere bedrijven die vooral lokaal en regionaal gebonden zijn. De ligging is zeer gunstig ten opzichte van het centrum van de stad en de uitvalswegen (A2 en A27), maar omdat het terrein verouderd raakte verloor het zijn aantrekkingskracht. De bedrijven op dit terrein en de gemeente hebben daarom de handen ineen geslagen om het bedrijventerrein modern en toekomstbestendig te maken.

De subsidie van Kansen voor West is besteed aan een aantal activiteiten uit de opgestelde ruimtelijk economische visie. Er kwam een stedenbouwkundig ontwerp met diverse verbeteraspecten. Het ging om de ontsluiting, groenvoorziening, parkeermogelijkheden en zichtbaarheid van het sportcluster, met onder meer de ijsbaan De Vechtsebanen. Een beeldkwaliteitplan schiep de kaders voor een eenduidige uitstraling van het terrein, ook op het gebied van de reclame-uitingen van de bedrijven. Verder zijn goede afspraken gemaakt met gemeente en politie over een strengere handhaving en toezicht.
De bedrijven onderling haalden de banden aan, terwijl een actief promotieplan garant moet staan voor het succesvol werven van nieuwe bedrijven. Tot slot is een activiteitenplan uitgewerkt om de jeugd uit de twee naburige woonwijken Overvecht en Zuilen kennis te laten maken met de verschillende bedrijven en het werkgelegenheidsperspectief dat ze bieden.

[Utrecht - 23U.013 Aanleg 1e fase Parkpergola - Leidsche Rijn Park]
Penvoerder: Gemeente Utrecht, Projectbureau Leidsche Rijn
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €1.070.000,-
Totale projectkosten: €2.675.000,-

Prijswinnende pergola publiekslieveling in Utrechts Máximapark

Het compleet nieuwe stadsdeel Leidsche Rijn in het westen van Utrecht moet in 2025 plaats bieden aan ongeveer 80.000 inwoners en 40.000 werkplekken. Centraal in dit nieuwe woongebied ligt het Máximapark van 300 hectare met als blikvanger de Parkpergola. Dit is een lang betonnen lint van 3,5 kilometer, waar bezoekers op een aantal plaatsen onderdoor kunnen wandelen. De betonnen staanders van 6 m hoog en 80 cm diep zijn gebouwd in een honingraat- en madeliefvorm. De levensduur van deze voor Europa unieke pergola is honderd jaar.

Kansen voor West heeft een bijdrage geleverd aan de aanleg van de eerste 900 meter van de Parkpergola. Allereerst zijn proefelementen gemaakt waarna de definitieve elementen van hoogwaardig beton – goed gefundeerd – op hun plek zijn gezet. Tot slot werd de pergola aangekleed met een verzameling van sier- en klimplanten als varens, sedums, klimop en blauwe regen. Ook zijn er betonnen bloembakken geplaatst evenals op maat gemaakte schuilplekken voor vleermuizen en nestkasten voor uilen.
Deze begroeide omheining scheidt een drukker en een stiller parkdeel van elkaar.

Zowel qua omvang, slankheid en detaillering heeft ontwerper Adriaan Geuze van West 8 de grenzen van de technische mogelijkheden opgezocht. Het park werd in 2013 geopend door Koningin Máxima en is in 2014 gekozen tot het populairste park in Nederland. Het ontwerp van de Parkpergola won in 2015 een Utrechtse publieksprijs.

[Utrecht - 23U.014 Upgrading havenbekkens Lage Weide]
Penvoerder: Gemeente Utrecht
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €2.000.000,-
Totale projectkosten: €5.000.000,-

Havens langs Amsterdam-Rijnkanaal tellen weer volledig mee

Ten westen van het Amsterdam-Rijkanaal liggen in Utrecht de havens Lage Weide. Dit havengebied heeft na de herontwikkeling ervan een tweede leven gekregen. De havens werden begin jaren zestig aangelegd met onderwatertaluds. Alleen in het midden was er een vaargeul met voldoende vaardiepte. Wilde een aanliggend bedrijf gebruik maken van de mogelijkheden van de haven, dan moest er een uitbouw of steiger worden gebouwd vanwege de belemmerende werking van de taluds in het water. Terwijl het Amsterdam-Rijnkanaal, als toegang tot dit havengebied, destijds wel werd verdiept voor grotere schepen, bleven de havens Lage Weide daarbij achter.

Aan de achtergestelde positie van dit havengebied kwam een eind met de herinrichting van de havenbekkens. Begonnen werd met het verbeteren van de havenmonding. Kansen voor West droeg vervolgens bij aan het uitdiepen van de havens en aan het aanbrengen van damwanden en nieuwe beschoeiing. Deze verbeteringen aan de infrastructuur over het water hebben dit havengebied een economische impuls gegeven, omdat de havens nu ook voor de grotere schepen van het Amsterdam-Rijnkanaal bereikbaar zijn geworden. Met als belangrijk gevolg, dat door de grotere bedrijvigheid in dit havengebied de overvolle wegen rondom knooppunt Utrecht worden ontlast. Behalve het lokale belang is met deze upgrading van de havens Lage Weide ook de regionale positie in het interregionale goederenverkeer over water sterk verbeterd.

[Utrecht - 23U.015 Beeldende kunsttentoonstelling Call of the Mall]
Penvoerder: Gemeente Utrecht
Samenwerking: gemeente Utrecht, SKOR, diverse cultuurfondsen, sponsoren
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €400.000,-
Totale projectkosten: €1.425.000,-

Call of the Mall, nieuw licht op winkelcentra van de toekomst

In de zomer van 2013 was ‘Call of the Mall’ in het Utrechtse Hoog Catharijne en op Utrecht Centraal Station drie maanden lang het podium voor nationale en internationale kunstenaars en bezoekers. In een van de drukstbezochte winkelgebieden van Nederland kon het publiek naast het winkelen ook kunst bewonderen. In de gangen, op daken, op pleinen, in de stationshal en op gewoonlijk afgesloten plekken waren nieuwe kunstwerken te zien van bijna 30 kunstenaars uit binnen en buitenland. Kansen voor West heeft een bijdrage geleverd aan deze manifestatie.

Met het toegenomen winkelen via Internet als concurrent, werd met een manifestatie als Call of the Mall duidelijk, dat winkelgebieden toekomst hebben mits deze meerwaarde bieden als aangename verblijfplaats met veel ruimte voor sociale interacties en het creëren van belevenissen. In de plannen voor het nieuwe Hoog Catharijne was daarom veel aandacht voor de ‘non-shopping experience’. Hetzelfde geldt voor het Centraal Station, waar het veraangenamen van de verblijfstijd van reizigers een doel op zich was. Publieksonderzoek toonde aan, dat de doelstelling van dit project werd gehaald.

De georganiseerde tentoonstelling maakte zowel indruk op de vaste bezoekers van het gebied, maar trok ook 100.000 extra bezoekers. Daarmee heeft de expositie een grote hoeveelheid zeer positieve publiciteit gegenereerd, iets wat Call of the Mall een marketingprijs opleverde. Enkele kunstwerken krijgen een blijvende plek in het Stationsgebied, zoals een theepot van bijna zeven meter hoog.

[Utrecht - 23U.016 Emmaus Overvecht]
Penvoerder: Emmaus Domstad
Samenwerking: gemeente Utrecht, Stichting Emmaus Domstad, Bo-eX
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €122.310,-
Totale projectkosten: €424.560,-

Verbouwde kringloopwinkel dient vele sociale doelen

In Utrecht Overvecht deed een deel van een voormalige parkeergarage onder een flatgebouw al dienst als breng- en sorteerpunt voor gebruikte goederen. Deze ruimte werd grondig verbouwd tot een volwaardige kringloopwinkel, waaraan Kansen voor West een steentje bijdroeg. Voor de Stichting Emmaus Domstad is de kringloopwinkel Emmaus Overvecht vooral een werkervaringsproject, dat voorziet in een behoefte voor de veelal kansarme inwoners van de wijk Overvecht. De achtergronden van de Emmaus-medewerkers zijn heel verschillend, maar zij hebben gemeen dat ze minder kansen hebben op de arbeidsmarkt. Structuur en werkritme en 'het onder de mensen zijn' doen hier wonderen.

Na de verbouwing van een groter deel van de parkeergarage ontstond een winkel van 450 m2 en een sorteerruimte van 150 m^2. Om een mooie aaneengesloten ruimte te krijgen werden de bergingen van de huurders van de flat verplaatst. De dichtgemaakte plint van het flatgebouw kreeg aan de straatkant een uitnodigende glazen winkelpui, waarna de hernieuwde inrichting met compartimenten, die dienst doen als winkeltjes voor een bepaald type goederen, er een kleurrijk en logisch geheel van maakte.

Door de verbouwing kon deze milieuvriendelijke winkel het aantal werkervaringsplekken verdubbelen tot ten minste dertig. Ook heeft Emmaus Overvecht met zijn aantrekkelijke uitstraling een groter gevoel van veiligheid gegeven voor omwonenden en werd deze alternatieve winkel voor veel mensen een belangrijke sociale ontmoetingsplaats.

[Provincie Flevoland – 21F.009 Emerging Disease Campus]
Penvoerder: Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland B.V.
Samenwerking: Centraal Veterinair Instituut, Stichting Dutch Collaborative Biobank (DCB) en de Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland bv (OMFL)
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €388.788,-
Totale projectkosten: €971.969,-

Emerging Disease Campus brengt wetenschappelijke kennis in praktijk

Het Central Veterinary Institute (CVI) van Wageningen UR, vestiging Lelystad, is een internationaal gerenommeerd en erkend onderzoeksinstituut op het gebied van besmettelijke dierziekten. Een belangrijke doelstelling van het CVI is om publiek gefinancierd fundamenteel en toegepast onderzoek door te trekken naar daadwerkelijke product- en dienstontwikkeling. Dit is belangrijk, omdat op het vlak van gezondheid voor mens en dier de wereld voor een aantal nieuwe en grote uitdagingen staat, zoals de groeiende problematiek van antibioticaresistentie en het opkomen van exotische infectieziekten bij mens en dier.

Het project Emerging Disease Campus (EDC) werd opgezet als dé plek waar ideeën ter bestrijding van (infectie)ziekten verder worden geholpen en waar de opgedane kennis en onderzoeksresultaten op de markt worden gebracht met behulp van nieuwe fondsen en business expertise. Dit zorgt voor extra regionale bedrijvigheid. Het CVI ontving subsidie vanuit Kansen voor West om binnen de EDC een samenhangend pakket aan activiteiten uit te voeren: het ontwikkelen van een valorisatiesysteem, het uitvoeren van twee onderzoeksprojecten waarop het valorisatiemodel kon worden toegepast en het opzetten van een Biobank. Dit is een gecentraliseerde opslag van preparaten op een dusdanig grote schaal, dat een goede infrastructuur is ontstaan voor biomedisch onderzoek door onder andere spin off bedrijven.

Van valorisatie van kennis is sprake als de kennis niet alleen bruikbaar is voor eigen vakgenoten, maar ook voor andere belanghebbenden, of dat nu bedrijven, overheden of maatschappelijke organisaties zijn.

[Provincie Flevoland - 21F.010 Nieuw- en verbouw Biosafety level 3 dierfaciliteit]
Penvoerder: Stichting Dienst Landbouwkundig Onderzoek (DLO)
Samenwerking: gemeente Lelystad, provincie Flevoland, ministerie EL&I, universiteit Wageningen UR/CVI
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €2.200.000,-
Totale projectkosten: €10.285.661,-

Onderzoek op hoog niveau naar voor de mens besmettelijke dierziekten

In Lelystad wordt al sinds 1970 onderzoek verricht naar veterinaire infectieziekten. Dat gebeurt in de 'High Containment Unit' (HCU), in een pand aan de Houtribweg. Daar wordt als enige in Nederland onderzoek gedaan naar voor dieren besmettelijke ziekten als mond-en-klauwzeer en varkenspest. Dit alles gebeurt onder de strengste veiligheidseisen.
Kansen voor West verstrekte subsidie voor het uitbreiden van het pand voor een nieuwe onderzoeksfaciliteit met het veiligheidsniveau 'humaan BSL3' (Bio Safety Level). Dat betekent dat het Central Veterinary Institute (CVI) van Wageningen UR nu ook onderzoek kan doen naar de preventie en bestrijding van infectie-ziekten die overdraagbaar zijn van dier op mens (zoönosen). Denk in dit kader aan bacteriën en virussen, die Q-koorts, vogelgriep en Rift Valley Fever veroorzaken. De uitbreiding is technisch beveiligd tot het op één na hoogste veilig-heidsniveau. Dat betekent dat medewerkers en mensen van buiten zich optimaal beschermd weten tegen de ziekteverwekkers. Ook kunnen er geen bacteriën en virussen naar buiten ontsnappen.

Het vroegtijdig kunnen ingrijpen op potentiële risico's van een dierziekte-uitbraak is voor Nederland, als groot exporteur van agrarische producten, van een ongekend economisch en sociaal belang. Met de nieuwe nationale onderzoeksfaciliteit gericht op zoönotische infectieziekten wordt een belangrijk 'gat' gedicht.

Onderzoek op het gebied van op mens overdraagbare ziektes als Q-koorts en vogelgriep is nu mogelijk op een hoog veiligheidsniveau.

[Provincie Flevoland – 22F.003 Natuurpark Lelystad: duurzaam verbindend]
Penvoerder: Stichting Flevo-landschap
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €466.500,-
Totale projectkosten: €1.933.000,-

Natuurpark Lelystad brengt bezoekers in de ban van boeiende dierenlevens

Het Natuurpark Lelystad is een natuurrijk gebied van 400 hectare, dat een belangrijke recreatieve rol vervult voor Lelystad en omgeving. Dit recreatiepark is ontstaan in de jaren zeventig, toen dierentuin Artis behoefte had aan extra ruimte voor grote hoefdieren. Deze vonden in dit park een nieuw leefgebied op grote omheinde terreinen. Hier worden vooral dieren gehouden die in het wild steeds minder voorkomen, zoals otter, bever en wisent en ook het Przewalskipaard en het Pater Davidshert. Het park was toe aan een kwaliteitsverbetering en voerde een ontwikkelingsplan uit met als inzet zich eigentijds verder te ontwikkelen om zo de verbindende rol in de regio tussen mens en dier te versterken.

Met steun van Kansen voor West is het bezoekerscentrum verbouwd en opnieuw ingericht en kon personeel worden aangenomen voor de horeca en het beheer van het terrein. Rondom het vernieuwde bezoekerscentrum werden de nodige marketing- en promotionele activiteiten opgezet. Ook de buitenruimte bij het bezoekerscentrum is geheel veranderd. Er zijn meer parkeerplaatsen gekomen, evenals duurzame verlichting en nieuw recreatiemeubilair. Tot slot kwamen er mede dankzij de subsidie een natuurlijke speelplaats en een educatieve watertuin. In deze watertuin kunnen kinderen, uitgerust met een rugzak met allerlei materialen zoals schepnet, zoekkaarten, onderwaterkijker en loeppotje zelf allerlei proefjes nemen.

Natuurpark Lelystad is internationaal bekend geworden door herintroductie van Przewalskipaarden in Mongolië en wisenten in Rusland en Letland.

[Provincie Flevoland – 22F.004 Blauwe As Almere]
recreatieve ontwikkeling]
Penvoerder: Gemeente Almere
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €1.921.370,-
Totale projectkosten: €4.803.427,-

Recreatief vaarrondje Flevoland opent nieuwe (sluis)deuren

In de provincie Flevoland is nog volop rust, ruimte en natuur te vinden, niet in de laatste plaats op het overal aanwezige water. Dit draagt bij aan een positief imago van Flevoland en wordt gezien als een economisch potentieel voor verdere groei van de recreatieve (water-) sector. In haar ambitie om zich ook na 2030 te blijven profileren als stad van water en groen, werkt de gemeente Almere aan een samenhangende en gevarieerde groenblauwe hoofdstructuur. In dat kader werd het project Blauwe As opgezet, waarmee het optimaliseren van een regionaal vaarrondje in het zuiden van de provincie wordt bedoeld.

Het gaat om de vaarroute van het Gooimeer via Almere Centrum naar het Markermeer, die alleen met kleine motorboten te bevaren was. Vanwege een aantal knelpunten onderweg werd hiervan weinig gebruik gemaakt. Zo was de capaciteit van de sluizen gering en de vaarweg slecht gemarkeerd en waren er weinig aanlegvoorzieningen. Bovendien veroorzaakten slib en waterplanten de nodige problemen tijdens het varen. Kansen voor West droeg bij aan het opheffen van deze knelpunten. Zo heeft de Beatrixsluis nieuwe sluisdeuren en een nieuw besturingssysteem gekregen en is de Tussensluis vervangen door een nieuwe sluis met grotere capaciteit, zodat er nu sneller geschut kan worden. Beide sluizen hebben ook aanlegvoorzieningen en kanosteigers gekregen. Dit project heeft bijgedragen aan de versterking van het imago van Flevoland en Almere als aantrekkelijke groenblauwe parel voor recreanten en inwoners.

[Provincie Flevoland - 22F.005 Openb. voorz. Evenementen Terrein Biddinghuizen]
Penvoerder: Gemeente Dronten
Samenwerking: gemeente Dronten, provincie Flevoland
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €750.000,-
Totale projectkosten: €1.860.000,-

Meer status voor het evenemententerrein Biddinghuizen

Het Ellerveld in Biddinghuizen was een voornamelijk agrarisch gebied ten zuiden van het dorp. Het ligt tussen attractiepark Walibi World en beschermde bos- en natuurgebieden in. Dit terrein genoot al landelijke bekendheid, omdat het een paar keer per jaar in gebruik was bij grote evenementen, zoals het popfestival Lowlands, met zo'n 55.000 bezoekers op het Walibi evenemententerrein. Het Ellerveld deed dan dienst als parkeer- en kampeerterrein. De gemeente besloot dit stuk grond van 109 ha een kwaliteitsimpuls te geven.

Die kwaliteitsslag, die met steun van Kansen voor West is uitgevoerd, heeft tot een volledige transformatie van het gebied geleid. Een deel van het Ellerveld, 67 ha, is nu een evenemententerrein geworden met permanente voorzieningen en een parkeerterrein voor 16.000 auto's. Het blijft de ondersteunende functie voor het evenemententerrein van Walibi Holland houden, maar kan nu ook als zelfstandig volwaardig Nationaal Evenemententerrein (NET) functioneren, voor maximaal 10.000 bezoekers. Er werd de noodzakelijke calamiteitenroute aangelegd en er kwamen twee ecologische verbindingszones. Een deel van het terrein is ingericht als natuurterrein, waardoor het evenemententerrein niet storend opvalt als er geen activiteiten zijn. De gemeente Dronten waaronder Biddinghuizen valt, heeft het resterende deel van het terrein aan de rand van het Veluwemeer afgestoten voor de bouw van een bungalowpark.

[Provincie Flevoland - 22F.006 Oostvaardersplassen 'Voor iedereen toegankelijk']
Penvoerder: Staatsbosbeheer
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €534.236,-
Totale projectkosten: €1.335.590,-

Gebied Oostvaardersplassen speelt in op toestroom bezoekers

Dat er steeds meer bezoekers naar de Oostvaardersplassen zouden komen en dat dit gebied van Staatsbosbeheer daarop onvoldoende was ingericht stond als een paal boven water. Verschillende redenen verklaren de verwachte toestroom van bezoekers: de snelle groei van steden als Almere en Lelystad, het hogere voorzieningenniveau in de regio én films als 'De Nieuwe Wildernis', opgenomen in dit gebied. De Oostvaardersplassen zullen meer en meer ook het domein worden van dagjesmensen en niet alleen meer van de natuurliefhebbers pur sang. Om de stroom bezoekers in goede banen te leiden en het Oostvaardersplassengebied goed te etaleren werden diverse maatregelen uitgevoerd, waaraan Kansen voor West heeft meebetaald.

Zo werden het beheergebouw en Natuurbelevingscentrum aangepast aan de huidige eisen die aan een recreatief knooppunt worden gesteld. Er kwamen 120 parkeerplaatsen bij, zodat de auto's niet meer in de berm hoeven te parkeren. Twee vogelkijkschermen werden toegankelijk gemaakt voor mensen die slecht ter been zijn en in het vrij toegankelijke wandelgebied 'de Driehoek' is de bestaande groene wandelroute verhard. Door een onderscheid aan te brengen in verharde paden, semiverharde en onverharde paden is een zonering in publiek bereikt en daarmee een 'natuurlijke' spreiding over de diverse paden. Tot slot werden maatregelen genomen om bosvorming te stimuleren, wat betekent dat de grote grazers niet overal vrij spel krijgen om zo de biodiversiteit te behouden in dit moerasgebied.

[Provincie Flevoland – 23F.004 Stadscentrum Almere: Bereikbaarheid op maat]
Penvoerder: Gemeente Almere
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €2.772.235,-
Totale projectkosten: €7.090.000,-

Een op maat bereikbaar Almere 2.0

Almere is een jonge stad, die is ontstaan om de ongebreidelde suburbanisatie in de Randstad tegen te gaan. Die doelstelling is nog steeds actueel, waarbij Almere aan de vooravond staat van een verdere doorgroei van 195.000 inwoners naar 350.000 inwoners in 2030. Deze enorme schaalsprong betekent de bouw van 60.000 woningen en het creëren van 100.000 nieuwe arbeidsplaatsen. Die groei kan alleen verantwoord plaatsvinden als de interne bereikbaarheid van de stad daarin meegroeit. Zowel met de auto als met het openbaar vervoer. Alleen dan is Almere 2.0 mogelijk.

Samen met teruglopende bezoekersaantallen en leegstandsproblemen liet ook de bereikbaarheid van het stadscentrum te wensen over. Met het uitvoeren van een bereikbaarheidsplan beoogde de gemeente het vestigingsklimaat in het stadscentrum voor ondernemers te verbeteren en meer bezoekers naar het centrum te trekken. Een aantal knelpunten werd opgelost, waaraan Kansen voor West bijdroeg.
Op twee locaties werd de verkeersdoorstroming verbeterd, terwijl de aanleg van een binnenstedelijke vrije busbaanbrug voor een snellere ov-verbinding met het centrum zorgde. Ook kwam er een snellere fietsverbinding tussen de Filmwijk en het centrum en een waterverbinding tussen de A6 en de noordelijke oever van het Weerwater in het centrum. Tot slot kunnen automobilisten voortaan met behulp van de nieuwe verkeersbegeleiding op maat aan de rand van het centrum al op digitale panelen zien of hun gewenste garage nog plek heeft en of er file staat op de route daar naartoe.

[Provincie Flevoland - 23F.005 Cultuurhuis Hommeles: activiteiten voor de wijk]
Penvoerder: ROC van Flevoland
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €302.522,-
Totale projectkosten: €605.045,-

Cultuurhuis Hommeles geïnspireerd door Annie M.G. Schmidt

Cultuurhuis Hommeles staat in Almere-Buiten en is een samenwerkingsproduct van ROC Flevoland en de Stichting Annie M.G. Schmidt Huis. Dit Cultuurhuis biedt enerzijds wijkbewoners een divers cultureel aanbod en anderzijds wordt Hommeles gebruikt als leerwerkplek voor de leerlingen van ROC Flevoland. In de programmering van Hommeles is het eigenzinnige gedachtegoed van Annie M.G. Schmidt – eigenwijs, stout en tegendraads – een leidende inspiratiebron.

Kansen voor West heeft een bijdrage geleverd aan de activiteiten van Hommeles als cultureel wijkcentrum. Aan zo'n centrum hadden de inwoners van het stadsdeel Almere-Buiten, met circa 55.000 inwoners, grote behoefte. Hommeles is een culturele ontmoetingsplek geworden, die kinderen én volwassenen aanspreekt, die de fantasie prikkelt en die aanzet om zich uit te leven in de eigen creativiteit. De programmering die de inwoners van Almere-Buiten krijgen aangeboden is breed en divers op het gebied van literatuur, film, media en podiumkunsten. Met als bijkomend voordeel dat de vele georganiseerde activiteiten de mensen uit de wijk dichter bij elkaar heeft gebracht.

Buiten het aandachtsveld van Kansen voor West maar niet minder belangrijk viel de onderwijsfunctie die Hommeles ook vervult. Leerlingen van allerlei opleidingen binnen het ROC Flevoland werken hier aan allerlei opdrachten en activiteiten als voorloper voor hun stage of beroepspraktijk. De wijkbewoners zijn voor hen een veilig, maar reëel publiek. Ook zijn de leerlingen – onder begeleiding – grotendeels verantwoordelijk voor het reilen en zeilen van het Cultuurhuis.

[Provincie Flevoland - 23F.006 Revitalisering Boswijk Centrum]
Penvoerder: Gemeente Lelystad
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €606.026,-
Totale projectkosten: €1.648.947,-

Centrum van Boswijk in Lelystad in de lift

In Zuidoost-Lelystad ligt de wijk Boswijk. Deze wijk dreigde af te glijden naar de status van krachtwijk en had daarom een extra steun in de rug nodig om dit te voorkomen. Er werd een plan uitgevoerd om in het centrum van Boswijk de ontstane verloedering, overlast en sociale problemen in het straatbeeld tegen te gaan. Naast fysieke maatregelen werden ook sociale maatregelen genomen, geconcentreerd rondom het buurtwinkelcentrum en de havenkom. De revitalisering heeft ertoe geleid dat het hart van Boswijk een nieuw, uitnodigend en vriendelijk karakter heeft gekregen.

Kansen voor West heeft in dit kader geldelijke steun verleend aan drie deelprojecten:
1. De haven werd heringericht waardoor het een toeristische trekpleister en prettige verblijfszone is geworden. Daarvoor werd onder meer de haven beter bevaarbaar gemaakt voor recreanten door deze uit te diepen. Er kwam een passantensteiger met bijbehorende voorzieningen en het gebouw van de roeivereniging Pontos kreeg een aantrekkelijker aanzien.
2. In het winkelcentrum zijn verschillende activiteiten uitgevoerd, waardoor de wijkeconomie werd gestimuleerd en de (sociale) veiligheid toenam. Plekken waar hangjongeren voor veel overlast zorgden werden aangepakt, zoals het dichtmaken van de overkappingen bij de winkels en het veiliger maken van een wandel- en fietsonderdoorgang. Ook werden winkelgevels verfraaid en kwamen er extra parkeerplaatsen voor zowel auto's als fietsers.
3. Tot slot is door de realisatie van een nieuwe multifunctionele accommodatie een laagdrempelige voorziening op buurtniveau gekomen. Rondom deze voorziening werd de openbare ruimte aangepast.

[Provincie Flevoland - 23F.007 Multifunctionele Sportaccommodatie Almere]
Penvoerder: Gemeente Almere
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €833.170,-
Totale projectkosten: €2.381.515,-

Op weg naar een complete stad met skeeler- en natuurijsbaan

Het Fanny Blankers Koensportpark in Almere heeft – naast de vele al aanwezige sportvoorzieningen – een skeeler- annex natuurijsbaan gekregen. Op deze hoogwaardige combinatiebaan kunnen zowel nationale als internationale wedstrijden worden gehouden tot op het hoogste niveau. De komst van deze sportaccommodatie draagt bij aan een beter imago van de stad en past in de plannen om deze jonge stad te laten doorgroeien van 195.000 inwoners naar 350.000 inwoners in 2030. Deze enorme schaalsprong betekent de bouw van 60.000 woningen en het creëren van 100.000 nieuwe arbeidsplaatsen. Die groei kan alleen verantwoord plaatsvinden als onder meer ook het aantal en de aantrekkingskracht van de sportvoorzieningen meegroeit.

Kansen voor West heeft bijgedragen aan de realisatie van deze combinatiebaan, die bestaat uit een 200-meter inline-skatewedstrijdbaan (piste) die voldoet aan de laatste eisen en een 400-meter skatebaan. Daaromheen is nog eens een 500-meter mijnsteenbaan aangelegd. Tijdens een vorstperiode kunnen zowel de 200-meterbaan, de 400-meterbaan als delen van het middenterrein onder water worden gezet waardoor een enorme ijsoppervlakte ontstaat. Op deze manier is de baan het hele jaar door in gebruik.
De aanleg van de ijsbaan vereiste de beschikbaarheid van voldoende water. Daarvoor zijn in het landschap passende vijvers aangelegd, waaruit het water kan worden opgepompt. Hiermee werd tegelijkertijd de milieueis ingelost dat een nieuwe verharding, in casu asfalt, gecompenseerd moet worden door een waterpartij.

[Provincie Flevoland - 23F.008 Veiligheidsexpo Almere]
Penvoerder: Gemeente Almere
Prioriteit: 3. Attractieve steden
Bijdrage Kansen voor West: €2.559.000,-
Totale projectkosten: €7.088.166,-

Veiligheidsmuseum PIT, een kijkje in de wereld van de hulpverlening

In het Veiligheidsmuseum PIT wordt de bezoeker deelgenoot van de wereld van brandweer, politie en geneeskundige hulpverlening. Hier komt men via permanente en tijdelijke tentoonstellingen (op interactieve wijze) alles te weten over de geschiedenis van veiligheid en over de nieuwe inzichten om de samenleving zo veilig mogelijk te maken. Daarbij staat de zelfwerkzaamheid van burgers en bedrijfsleven centraal, vooral op het gebied van preventie Naast de collectie van verschillende (historische) hulpverleningsvoertuigen, kan men onder meer een spannend crime-scene game spelen, een kijkje nemen in een politiecel, de verkeersregels op de skelter leren of een brand blussen.

Sinds 2014 is dit museum een geliefde bestemming voor schoolreisjes en kinderfeestjes, maar het is evengoed interessant voor volwassenen en professionals in de hulpverlening. Het is voortgekomen uit een fusie van het Nationaal Brandweermuseum en het Nederlands Politiemuseum en ligt aan het Schippersplein in Almere, vlakbij de stadshaven waarmee het verbonden is via een pier voor het exposeren van o.a. brandweer- en politieboten. Het museum versterkt de culturele as in het centrum van Almere en daarmee de aantrekkelijkheid van de stad. Kansen voor West heeft bijgedragen aan de aanpassing en inrichting van een bestaand pand, aan de permanente expositie, het verfraaien van de buitenruimte als verlengstuk van het museum en aan diverse communicatie activiteiten om de bekendheid van het museum te vergroten.

Bij PIT krijgt iedereen een interactief lesje in veiligheid. PIT staat voor zwaailicht: Zet de PIT even aan!

[Provincie Noord-Holland - 21N.001 MCN Maritime Campus Netherlands]
Penvoerder: Stichting Energy Port
Samenwerking: Stichting Energy Port, provincie Noord-Holland
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €3.625.000,-
Totale projectkosten: €7.320.000,-

Veel werk aan de winkel in de maritieme sector

De Maritime Campus Netherlands (MCN) is een samenwerkingsverband van onderzoeksinstellingen, onderwijsinstellingen, ondernemers en overheden. Dit instituut is in het leven geroepen voor alle sectoren die de zee op duurzame wijze willen exploiteren en beheren. De spelregels voor de consortiumpartners van MCN zijn: gerichte samenwerking, open innovatie en een situatie waarin economie en ecologie in balans zijn.

Kansen voor West droeg bij aan een programma van MCN, dat naast het opzetten van een projectbureau bestond uit het ontwikkelen van een aantal werkpakketten. Zo ontwikkelde MCN onder meer ‘leerlijnen’ voor MBO, HBO en VWO met als invalshoeken Olie & Gas, Windenergie, Mechatronica en Calamiteitenbestrijding. Vraaggestuurd onderwijs gericht op de maritieme wereld was daarbij de rode draad. Dit kwam voort uit de constatering dat de banen voor het oprapen liggen in vooral de offshore industrie, maar dat het reguliere technische onderwijs niet aansloot bij de personele wensen van het bedrijfsleven.
Een van de projecten was gericht op het enthousiasmeren van meisjes voor een maritiem beroep, terwijl het project ‘Rondje Techniek’ leerlingen en docenten van VMBO en VO op de vele carrièremogelijkheden wees in de maritieme sector.

[Provincie Noord-Holland – 21N.006 KansenKanon Noordwest Holland]
Penvoerder: Kamer van Koophandel
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €1.486.228,-
Totale projectkosten: €2.972.456,-

MKB'ers de kortste weg naar succes geboden

Het innovatieprogramma KansenKanon was gericht op MKB'ers in de kop van Noord-Holland, het deel boven het Noordzeekanaal. Vanuit dit programma werden met name de kleinere bedrijven op verschillende manieren gestimuleerd gouden kansen te benutten en nieuwe business te realiseren. Dit project was het vervolg op een eerder uitgevoerd vergelijkbaar project, dat een aantoonbaar positief effect had op het MKB.

Het doel was kansrijke clusters te versterken door kennisontwikkeling, -overdracht en -toepassing bij het MKB. Met als rode draad het dichter bij elkaar brengen van ondernemers, kennisinstellingen en kenniswerkers. Daaraan heeft Kansen voor West bijgedragen, zoals aan het organiseren van workshops, het adviseren (door experts) van ondernemers en het stimuleren tot en begeleiden van samenwerkingsverbanden van collega-ondernemers en kennisinstellingen. Ook werd de Europese bijdrage gebruikt voor het uitreiken van innovatievouchers als extra budget voor veelbelovende innovatieve acties. Een voorbeeld van dit laatste is het bedrijf Bird Control Group, dat in 2013 € 10.000,- aan innovatiegeld kreeg als meest innovatieve ondernemer van dat jaar.

Dit bedrijf vond een diervriendelijke oplossing om luchthavens met behulp van laser vogelvrij te maken en houden.

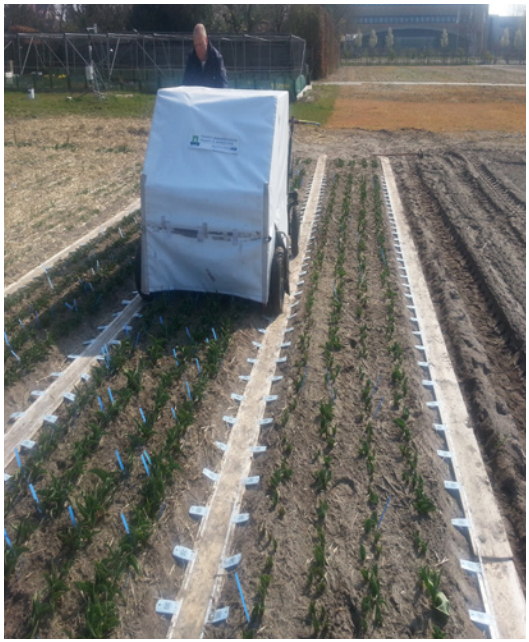

[Provincie Noord-Holland – 21N.009 Vizier op de toekomst]
Penvoerder: Stichting GreenPort Noord-Holland Noord
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €749.057,-
Totale projectkosten: €1.885.387,-

Pijlen van AgriVizier gericht op innovaties in agrarische sector

Het project AgriVizier werd opgezet om in de regio Noord-Holland Noord de internationale concurrentiepositie van de agribusiness te versterken. De economische positie van deze sector is al jaren sterk, enerzijds door de uitstekende natuurlijke condities (bodem en licht), anderzijds door de nabijheid van Schiphol, vanwaar allerlei producten over de hele wereld geëxporteerd worden. Maar om die positie te kunnen handhaven en verder te laten groeien, was het nodig de inzet van kennis, innovatie en ondernemerschap op te voeren. Daarvoor werd de agrarische bedrijfstak als een van de economisch speerpunten in de regio aangewezen.

Kansen voor West leverde een financiële bijdrage aan dit project, waarin onderwijs, onderzoek en advies samenwerkten om ondernemers uit de agrarische bedrijfstak te ondersteunen bij innovaties. De opgerichte Agriboard speelde hierbij een coördinerende en adviserende rol. Er kwam een regionale kennis- en innovatieagenda met daarin de thema's die op lange termijn zeer relevant zijn voor de agrarische bedrijfstak. Verder werden samen met pionierende ondernemers uit de regio innovatieclusters ontwikkeld en zorgde een innovatieplatform ervoor dat de opgedane kennis beter werd ontsloten en verspreid. Verschillende deelprojecten werden ondersteund, zoals het project waarin de universiteit van Wageningen met telers en technische toeleveranciers samen aan de 'ziekzoekrobot' werkte, een machine voor het automatisch doorzoeken van het gewas om viruszieke planten op te sporen en te vernietigen of te verwijderen.

[Provincie Noord-Holland - 21N.012 Innovatiemotor Greenport Aalsmeer]
Penvoerder: Greenport Aalsmeer
Samenwerking: Stichting Greenport Aalsmeer, Syntens, Kamer van Koophandel Amsterdam, Stichting Dienst Landbouwkundig Onderzoek, Hogeschool Inholland, Stichting Ontwikkelcentrum en Stichting Innovatie Glastuinbouw Nederland
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €1.175.863,-
Totale projectkosten: €2.514.658,-

Aanjagen baanbrekende innovaties in de sierteeltsector

Greenport Aalsmeer is ‘s werelds grootste handels- en kenniscentrum voor de sierteelt-sector, met in het hart bloemenveiling Aalsmeer. Duizenden Nederlandse ondernemers kweken en verhandelen dagelijks bloemen en planten. Tegelijkertijd doen wetenschappers op universiteiten en kennisinstellingen onderzoek op topniveau. Om de koppositie in Aalsmeer te handhaven is voortdurende vernieuwing nodig. De Innovatiemotor is een project dat vanuit Greenport Aalsmeer is gestart om innovatieve ondernemers uit de sierteeltcluster te ondersteunen bij de uitwerking van hun baanbrekende vraagstukken. De vele samen-werkende partijen binnen de Innovatiemotor slaan een brug tussen bedrijfsleven, markt en wetenschap en zorgen dat kennis wordt omgezet in nieuwe business en meer econo-mische kracht. De opgedane kennis wordt voor iedereen toegankelijk gemaakt, zodat de hele sector hiermee zijn voordeel kan doen.

Kansen voor West heeft een aantal jaren financieel bijgedragen aan onder meer de begeleiding van circa 450 bedrijven via themabijeenkomsten, innovatiewerkgroepen, ‘innovatieklassen’ en individueel bij de ontwik-keling van de diverse product-, keten- en marktinnovaties. Daarbij werden ondernemers met een kennisvraag in contact gebracht met onderzoekers, marketeers en andere specialisten. Ook ging het EFRO-geld naar het Netwerk Flower Valley. Dit werkt actief aan een verdere kruisbestuiving binnen en buiten Greenport Aalsmeer, zoals het versterken van de relatie met andere greenports en met de stadsregio Amsterdam.
Een van de vele innovatieve successen binnen dit project was het in samenwerking met Wageningen UR vergroten van de kennis over kweektechnologie met verschillende kleuren en verhoudingen led-licht. Met name heeft dit de kwaliteit van violieren verbeterd.

[Provincie Noord-Holland - 21N.013 Holland Health]
Penvoerder: Holland Health
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €1.730.000,-
Totale projectkosten: €3.500.000,-

Zorg-medisch cluster werkt aan Center of Excellence boven Noordzeekanaal

Stichting Holland Health is het kennis- en innovatieplatform op het gebied van gezondheidszorg, voeding en sport binnen de regio Noordwest Holland (de kop van Noord-Holland). In de stichting werken zorgverleners, bedrijven en kennisinstellingen uit de regio nauw samen om de regio Noordwest Holland tot hét Center of Excellence te maken op het gebied van zorg, ziekte en gezondheid.

Kansen voor West droeg bij aan het nader uitwerken van drie hoofdactiviteiten:
1) Het ontwikkelen van een Kenniscentrum Nanogeneeskunde.
Het gebruik van (minuscule) nanodeeltjes om geneeskundige moleculen te transporteren naar zieke plekken in het lichaam wordt steeds normaler. De nanogeneeskunde belooft betere preventie, vroege diagnostiek en snellere en goedkopere behandeling van patiënten, waardoor deze toepassing op molecuulniveau een grote toegevoegde waarde heeft.
2) Het ontwikkelen van een Kenniscentrum Nucleaire Geneeskunde.
In de regio worden op het vakgebied van de nucleaire geneeskunde belangrijke bijdragen geleverd door sterke bedrijven als MCA Alkmaar, NRG Petten en het VU medisch centrum. In het Kenniscentrum is het isotopenonderzoek ondergebracht en werd het Europese geld ook gebruikt voor het opzetten van de leerlijn Cyclotron Operator en onderzoeksassistent en voor het ontwikkelen van de virtuele Nucleaire Academy als toegankelijke databank.
3) Het verder ontwikkelen van een Trial Center Holland Health in Alkmaar.
Daar vindt al het onderzoek, het testen en het valideren plaats van wat onder 1) en 2) wordt ontwikkeld. Het Trial Center vormt zodoende een belangrijk fundament waarop het zorg-medisch cluster Holland Health steunt.

[Provincie Noord-Holland - 21N.014 INPREZE]
Penvoerder: Stichting Arq
Samenwerking: Stichting Arq, AMC, stichting Dr. Leo Kannerhuis en Interapy B.V
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €1.382.500,-
Totale projectkosten: €2.649.500,-

Online werken aan eigen geestelijke gezondheid

INPREZE is de naam van het project dat werkt aan innovatieve ICT-toepassingen voor online preventie, zelfhulp en indicatiestelling in de geestelijke gezondheidszorg. De overheid stimuleert het vergroten van de weerbaarheid van mensen door middel van zogenoemde eGGZ. Daarmee kunnen mensen anoniem en op een moment dat het hen het beste uitkomt werken aan hun psychische problemen. Dat maakt deze toepassingen laagdrempelig, breed inzetbaar en kostenefficiënt. Ondanks de diverse toepassingen die op de markt zijn verschenen was het ontbreken van een brede toepassing en een houdbare business case de aanleiding voor het opzetten van INPREZE.

Kansen voor West droeg bij aan drie projectactiviteiten, waaronder het opzetten van een (internationaal) kennisplatform voor e-preventie- en zelfhulptoepassingen voor de geestelijke gezondheidszorg. Aan dit platform doen alle relevante organisaties mee, onderverdeeld in ICT-leveranciers, GGZ-instellingen, kennisinstituten en universiteiten. Het platform, dat moet uitgroeien tot een kenniscentrum, was het vertrekpunt voor het organiseren van diverse soorten bijeenkomsten, het werken aan een kwaliteitskeurmerk op het vlak van eGGZ, het uitvoeren van divers onderzoek en het opzetten van een website. Voorts ging het om het ontwikkelen en testen van nieuwe ICT-toepassingen en tot slot om het bevorderen van de kennisvalorisatie. Bij het ontwikkelen van nieuwe eHealth-toepassingen, zoals elektronische assessment, spelsimulaties (serious gaming), is gekozen voor de meest voorkomende psychische klachten (angst, depressie, verslaving), en op psychische klachten gerelateerd aan autisme.

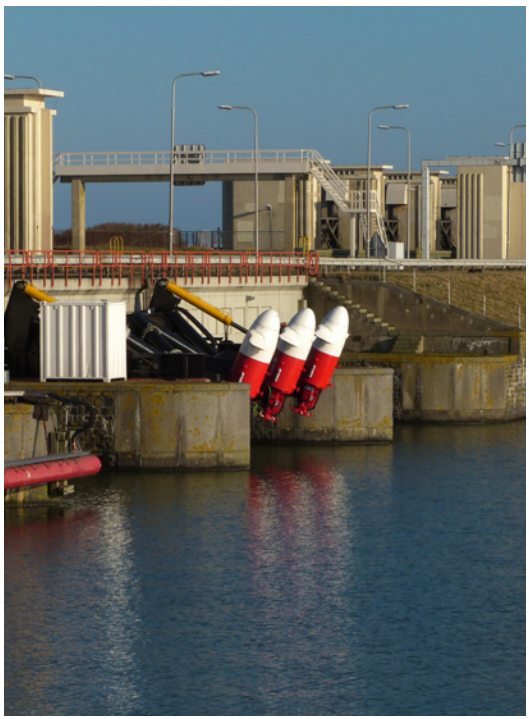

[Provincie Noord-Holland – 21N.015 Energiedijken]
Penvoerder: Tidal Testing Centre
Samenwerking: Provincie Noord-Holland, Stichting TTC/Energy Valley, ECN/Deltares/EUR, Tocardo/REDstack en Strukton
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €549.980,-
Totale projectkosten: €1.379.781,-

Duurzaam dijkconcept versterkt Nederlandse positie op wereldkaart

De energiedijk is een innovatief Nederlands product, dat niet alleen dienst doet als waterkering, maar ook duurzame energie opwekt. Dat laatste gebeurt op twee manieren: de dijk wint enerzijds energie uit de getijdestroom via waterturbines (tidal energy) en anderzijds uit de overgang van zoet naar zout water (blue energy). In de kustprovincies worden al enkele energiedijken toegepast, zoals bij de Afsluitdijk, maar het hoeft niet bij Nederland te blijven want deze vinding is ook perfect geschikt voor deltagebieden elders op de wereld. Dit interessante economische vooruitzicht verhoogt de belangrijke internationale status die Nederland al heeft op het gebied van waterkering.

Om de energiedijk op grotere schaal, ook internationaal te gaan toepassen was een kwaliteitsslag nodig, waaraan Kansen voor West heeft bijgedragen. De nadruk lag daarbij op de methodologie, aangezien de fysieke omstandigheden per locatie verschillen, wat het aanbieden van een generiek instrumentarium onmogelijk maakt. Zowel op het gebied van energie-optimalisatie, minimaliseren van omgevingseffecten als beheer werden case studies uitgevoerd waarin de methodologie werd ontwikkeld en gevalideerd. Verder zijn vele communicatieve inspanningen verricht om de samenwerking tussen bedrijven onderling en tussen bedrijven en Rijkswaterstaat te versterken. Belangrijke instrumenten daarvoor waren het organiseren en/of een bijdrage leveren aan congressen, het houden van workshops en het opzetten van een nieuwsbrief en een website.

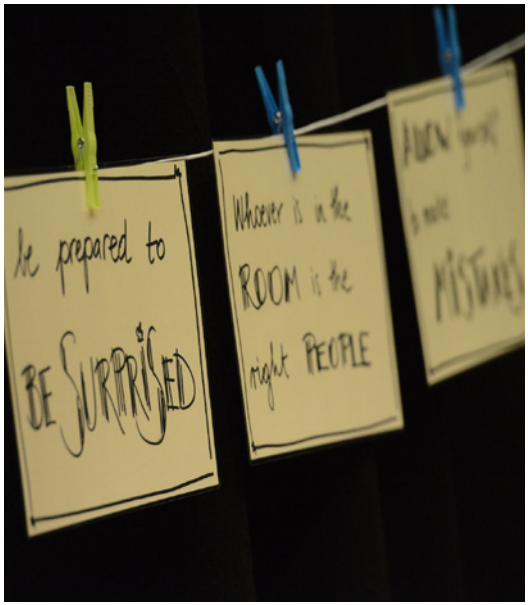

[Provincie Noord-Holland - 21N.016 Cross media innovation CIM]
Penvoerder: iMMovator
Samenwerking: iMMovator, de gemeentes Haarlem en Hilversum, Syntens
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €545.000,-
Totale projectkosten: €1.365.645,-

Optimaal benutten van potenties binnen crossmedia sector

De economie van de noordvleugel van de Randstad heeft de afgelopen jaren al een enorme impuls gehad van de sterk gegroeide crossmedia sector. Met ‘cross media’ worden bedrijven bedoeld die het exploiteren van informatie tot hoofdtaak hebben en die daarvoor meerdere media gebruiken, zoals een radio- of tv-omroep, een uitgeverij en bedrijven in de entertainment en reclame. Ook creatieve ontwerpers en conceptontwikkelaars behoren tot deze sector. Er kan nog veel meer uit de crossmedia sector worden gehaald als meer bedrijven elkaar in de samenwerking weten te vinden. Dit project was erop gericht de bedrijven op het juiste spoor te zetten en ze een duwtje in de rug te geven.

De bijdrage van Kansen voor West is ingezet om in het bijzonder het domein Media en ICT te versterken als een van de kerndomeinen van de creatieve industrie. De aandacht werd specifiek gericht op uitgeverijen, communicatiebureaus, grafimedia en bedrijven uit de muziek- en filmwereld. Bedrijven werden gemobiliseerd, waarbij ze een podium werd geboden voor eigen innovatie en samenwerking. Ook is relevant innovatief onderzoek geïnitieerd, waarbij de juiste samenwerkingspartners zijn gezocht om concrete projectplannen uit te voeren. Het bewerkstelligen van een meer laagdrempelige matchmaking en gerichte innovatieondersteuning door samenwerking tussen kennisinstellingen en bedrijfsleven en bedrijfsleven onderling waren eveneens actiepunten. Al deze inspanningen kunnen gezien worden als de opmaat naar de leidende rol die Nederland internationaal gezien wil vervullen op het vlak van Media en ICT.

[Provincie Noord-Holland – 21N.018 Elektrisch laden voor West]
Penvoerder: Provincie Noord-Holland
Samenwerking: provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €610.374,-
Totale projectkosten: €1.595.750,-

Uitrol netwerk oplaadpunten voor elektrisch vervoer

Elektrische mobiliteit is een belangrijke voorwaarde voor een verduurzaming van de economie, met als belangrijke pluspunten vermindering CO_2-uitstoot en minder geluidsoverlast. Nederland, en in het bijzonder de Metropoolregio Amsterdam (MRA), is wereldwijd koploper in het elektrisch vervoer. Deze regio wil in 2020 twintigduizend elektrische voertuigen op de weg. Dat gaat niet vanzelf en daarom hebben de betrokken overheden in 2011 het project MRA-Elektrisch (MRA-E) opgezet. Dit is een samenwerkingsband van een aantal gemeentes en de Provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland. MRA-E werkt in opdracht van de provincie Noord-Holland, voor de provincies Utrecht, Flevoland en Noord-Holland. Dit samenwerkingsverband heeft voor de deelnemende gemeenten het voordeel dat centraal een marktpartij is geselecteerd die de laadpalen aan de MRA-gemeenten levert en plaatst en die groene stroom levert aan de gebruikers.
Uiteindelijk moeten er 1.200 oplaadpunten komen in de drie genoemde provincies. Op die manier ontstaat een dekkend netwerk van oplaadpunten. Kansen voor West betaalde mee aan het verder uitbreiden van de infrastructuur met de aanleg van 200 oplaadpunten.
Dit omvatte ook het beheer van (de aanvragen voor) de oplaadpunten en de exploitatie ervan.

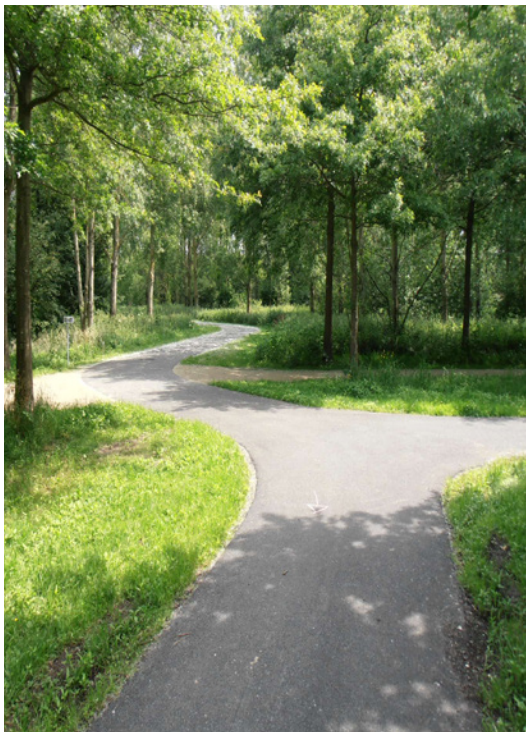
Elektrisch vervoer is sterk in opkomst vanwege de vele milieuvoordelen: stil, schoon en zuinig. In de toekomst moeten alle auto's op duurzame energie gaan rijden.

[Provincie Noord-Holland - 22N.007 Recreatieve schakel Amsterdam-Vechtstreek]
Penvoerder: Groengebied Amstelland
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €251.978,-
Totale projectkosten: €629.947,-

Nieuwe fietspaden verbinden Amsterdam en Diemen met de Vechtstreek

Groengebied Amstelland is het gebied tussen Amstelveen en het Amsterdam-Rijnkanaal. Het telt één bos: het Diemerbos. Het grootste deel van dit bos ligt ten westen van de A9 en grenst aan Diemen en Amsterdam-Zuidoost. Ten oosten van de A9 loopt het Diemerbos door tot het Amsterdam-Rijnkanaal.
In dit gevarieerde bos ligt een netwerk van ruiter-, wandel- en fietspaden. Om de toegankelijkheid van het bos verder te vergroten werden enkele ontbrekende recreatieve schakels aangelegd. Het gaat om een fietsverbinding tussen Diemen en de hoofdentree van het Diemerbos, een fietspad door het Diemerbos en een fietsverbinding tussen IJburg en het Diemerbos. Daarmee is een veilige, doorgaande en recreatief aantrekkelijke verbinding ontstaan vanuit Amsterdam en Diemen via het Diemerbos naar de Vechtstreek. Hiermee is de toegankelijkheid van het buitengebied voor de bewoners van de metropoolregio Amsterdam vergroot. Bovendien zijn er nu meer mogelijkheden voor mensen uit de regio om de stad Amsterdam op de fiets te bezoeken.

Kansen voor West heeft een rol gespeeld bij de voorbereidende (plan)werkzaamheden, zoals het opstellen van een definitief ontwerp, een kostenraming en de besteks- en plantekeningen, inclusief de volgens het bestek uitgevoerde werkzaamheden.

[Provincie Utrecht – 21T.005 Business Case Utrecht Sustainability Institute (USI)]
Penvoerder: Universiteit Utrecht
Samenwerking: Universiteit Utrecht, TNO, RIVM, Deltares, Grontmij en Arcadis
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €2.058.029,-
Totale projectkosten: €6.638.806,-

Samen op weg naar duurzame urbane regio's'

Het Utrecht Sustainability Institute (USI) werkt aan de overgang naar duurzame urbane regio's, zowel nationaal als internationaal, startend vanuit de regio Utrecht. In deze regio zijn veel kennisinstellingen en ingenieursbureaus op het gebied van duurzaamheid gevestigd. Door deze kennis te verbinden aan regionale duurzaamheidsambities helpt USI complexe vraagstukken op een integrale wijze op te lossen. Dit gebeurt in samenwerking met overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties. USI legt zich in het bijzonder toe op het opzetten van onderzoeks- en innovatieprojecten gericht op het duurzaam omgaan met de strategische voorraden energie, water en grondstoffen.

Kansen voor West ondersteunde het instituut bij een aantal activiteiten, waarbij de integratie van wetenschap en praktijk voorop stond. Het ging onder meer om het organiseren van diverse bijeenkomsten voor bedrijfspartners en voor het lokale bedrijfsleven. Verder werd financieel bijgedragen aan een aantal projecten, zoals het project 'Smart Grids'. Daarin stonden diverse dienstenconcepten centraal die bijdragen aan de CO2-reductie. Een ander project was een studie naar het hergebruik van biologisch afbreekbare plasticsoorten. USI heeft de bijdrage van Kansen voor West ook benut voor de samenwerking met EU-landen, zoals in het kader van Climate-KIC.

Utrecht Sustainability Institute werkt als 'linking pin' tussen de Utrechtse kenniswereld en de maatschappelijke praktijk, met speciale aandacht voor lokale partijen.

RENOVATIE OP
VUUR
TOREN
EI
LAND
MEVU 219120
HIER WORDT GEINVESTEERD IN UW TOEKOMST.
DIT PROJECT IS MEDE MOGELIJK GEMAAKT DANKZIJ EEN BIJDRAGE
UIT HET EUROPEES FONDS VOOR REGIONALE ONTWIKKELING
VAN DE EUROPESE UNIE.
TROMP
krtt
BUNKER

[Provincie Noord-Holland - 22N.009 Herontwikkeling Vuurtoreneiland]
Penvoerder: Vuurtoreneiland CV
Samenwerking: Vuurtoreneiland CV en Staatsbosbeheer
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €832.071,-
Totale projectkosten: €2.080.177,-

Vuurtoreneiland krijgt publieke functie

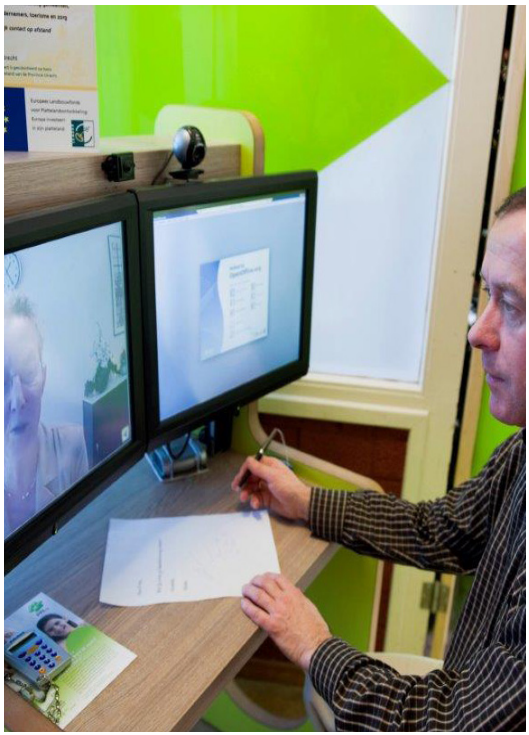
In het Markermeer voor Durgerdam en onder de rook van Amsterdam ligt Vuurtoreneiland. Dit is een klein eiland van 2,6 hectare, waar de eerste vuurtoren in 1700 werd gerealiseerd. De huidige gietijzeren vuurtoren stamt uit 1893 en is Rijksmonument. In 1809 kreeg het eiland een militaire functie en werd het aanwezige fort, de kustbatterij Durgerdam, in 1883 deel van de Stelling van Amsterdam en UNESCO werelderfgoed. Staatsbosbeheer is eigenaar van het eiland en heeft als taak de natuurwaarden te bewaken. Heel lang was het eiland alleen toegankelijk voor de vuurtorenwachter, waarna het sinds 2012 als proef 's zomers beperkt werd opengesteld voor recreatieve en culinaire arrangementen. Dit was de voorloper voor het in 2016 volledige openstellen van dit culturele erfgoed voor publiek door Staatsbosbeheer. Voorafgaand daaraan moest veel gebeuren om het eiland 'beleefbaar' te maken. In dat kader heeft Kansen voor West financieel bijgedragen aan de renovatie van de monumentale delen van het fort. Dit fort, dat een groot deel van het eiland uitmaakt, was door weer en wind sterk achteruitgegaan en nodig aan onderhoud toe. Zo werden de bomvrije kazerne, munitiebunkers en geschut platformen dusdanig gerenoveerd dat zij hergebruikt kunnen worden voor publieke functies. Ook is de Europese bijdrage gebruikt voor de realisatie van een volledig duurzame energie-installatie, waarbij gebruik gemaakt wordt van hernieuwbare bronnen voor energie. Daarmee vervult Staatsbosbeheer een voortrekkersrol en voorbeeldfunctie in de herbestemming en herontwikkeling van soortgelijke plekken.

[Provincie Utrecht – 21T.006 Utrecht Innoveert: The Next Step]
Penvoerder: Economic Board Utrecht
Samenwerking: provincie Utrecht, gemeente Utrecht, gemeente Amersfoort
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €4.133.232,-
Totale projectkosten: €7.103.696,-

De regio Utrecht vergroot innovatief potentieel

De Taskforce innovatie Utrecht (TFI) bestaat sinds 2005 en is uitgegroeid tot dé motor van het innovatieproces in de provincie Utrecht. Kansen voor West heeft TFI financieel ondersteund bij het gecoördineerd bijeenbrengen van kennisinstellingen, overheden en bedrijfsleven, met speciale aandacht voor het MKB. TFI heeft daarvoor vele initiatieven genomen, van advies tot de ontwikkeling van nieuwe projecten, van het in kaart brengen van de regionale innovatiebehoefte tot het scouten van nieuwe ideeën voor projecten. Een belangrijke invalshoek daarbij is het sturen van ondernemers op 'crossovers', waarbij innovatieve oplossingen de eigen sector of bedrijfskolom overstijgen. Zo kunnen nieuwe markten ontstaan op de breukvlakken van de oude sectoren.

Kansen voor West heeft bijgedragen aan het vergroten van het innovatief potentieel. Dit is bij alle activiteiten de rode draad en een noodzakelijke voorwaarde voor een toekomstgerichte economische ontwikkeling van de provincie Utrecht. Een belangrijke stap werd gezet met de oprichting van Economic Board Utrecht (EBU), waarin de krachten zijn gebundeld en bestaande netwerken opgeschaald. Waar voorheen de uitvindingen te weinig verbinding met de markt hadden, heeft TFI er op deze manier voor gezorgd dat de markt meer leidend is geworden. Met het commitment van EBU heeft TFI het Utrechts innovatief vermogen aanzienlijk vergroot.

Crossover: Mijnheer Jansen doet aan virtuele fysiotherapie via zijn televisie en heeft veel baat bij zijn 'applied game for health'.

[Provincie Utrecht – 21T.007 Stepping Stones]
Penvoerder: Economic Board Utrecht
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €1.405.000,-
Totale projectkosten: €2.550.239,-

Slim inspelen op nieuwe kansen en mogelijkheden

Eind 2012 werd de Economic Board Utrecht (EBU) opgericht, een samenwerkingsverband van het Utrechtse bedrijfsleven, overheden en kennisinstellingen. Daarmee ging de wens van diverse overheden en kennisinstellingen uit de regio Utrecht in vervulling om het bedrijfsleven en de maatschappelijke organisaties een belangrijke rol toe te bedelen bij de ontwikkeling van economisch beleid. De EBU stelde de strategische agenda '2013 – 2020 – Stepping Stones' vast. Dit is de leidraad voor het versneld ontwikkelen en vermarkten van nieuwe producten en diensten, met de nadruk op nieuwe slimme toepassingen van kennis en technologie en nieuwe vormen van ondernemerschap. De strategie geeft een visie over de marktkansen voor regionale ondernemers en organisaties en concentreert zich daarbij op drie thema's: gezond leven, een groene economie en diensteninnovatie.

De bijdrage van Kansen voor West werd besteed aan het verder uitwerken en waarmaken van de strategische agenda. Naast het uitvoeren van regionaal economische trendverkenningen werden de gekozen agenda thema's verder uitgediept. Vele honderden leden werden geworven en diverse 'Get Connected'-bijeenkomsten brachten de leden nader tot elkaar. Ook werden 'cafébijeenkomsten' gehouden, zoals in de aanloop naar de Tour de France over innovaties in de sport in Café du Tour. Verder werd meebetaald aan een website, nieuwsbrieven, een magazine en het inzetten van social media als Twitter.

Economic Board stimuleerde het consortium 'Nul op de meter', dat samen met uiteenlopende (markt)partijen vóór 2020 in Amersfoort 2000 woningen zodanig te renoveren dat de energierekening op nul komt te staan.

[Provincie Zuid-Holland – 21Z.013 Proeftuin Maritieme Innovatie]
Penvoerder: Werkgevers Drechtsteden
Samenwerking: Werkgevers Drechtsteden, Da Vinci College, Hogeschool Rotterdam, Hogeschool INHolland, Scheepsbouw Nederland, de Stichting Projecten Binnenvaart en het Scheepvaart en Transport College
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €750.000,-
Totale projectkosten: €1.533.465,-

Samenwerking sleutel tot succes in de maritieme maakindustrie

De regio Drechtsteden staat bekend om zijn maritieme activiteiten, zowel in het vervoer, de binnenvaart en baggerindustrie als in het bouwen van schepen voor deze sector. Om de goede concurrentiepositie te behouden moet de sector blijven innoveren. Ook mag door de vergrijzing van werknemers hun kostbaar opgebouwde kennis niet voorgoed wegebben. Daarom wordt meer dan ooit de noodzaak gevoeld veel aandacht te besteden aan voldoende instroom van op de praktijk gerichte, goed opgeleide werknemers.

Het programma Proeftuin Maritieme zette in op samenwerking van bedrijven in diverse innovatietrajecten. Daarmee werd de terughoudendheid van bedrijven om ‘in elkaars keuken te kijken’ doorbroken. Bedrijven leerden elkaar beter kennen en raakten doordrongen van de meerwaarde van samenwerken, evenals van het belang de lijnen met de onderwijsinstellingen kort te houden, van middelbaar onderwijs tot en met universitair onderwijs.

De bijdrage van Kansen voor West werd gebruikt om de noodzakelijke kruisbestuiving tussen de participerende partijen tot stand te brengen. Daarvoor brachten ‘thema-aanjagers’ vraag en aanbod op het gebied van innovatie bij de bedrijven en onderwijsinstellingen in kaart. Via workshops, seminars, R&D studies en multimedia toepassingen werden studenten en bedrijven over en weer bij elkaars innovatieve ideeën betrokken. Veel initiatieven vonden navolging en brachten partijen blijvend bij elkaar.

‘Speedsolving Maritime’: Door speeddating hebben scholen en bedrijven meer begrip voor elkaar gekregen.

[Provincie Zuid-Holland – 21Z.014 NeCEN Open Acces]
Penvoerder: Universiteit Leiden
Samenwerking: Universiteit Leiden, het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC), de TU Delft, Het Erasmus Medisch Centrum, de Erasmus Universiteit Rotterdam, de Universiteit Utrecht, de Rijksuniversiteit Groningen, het Nederlands Kanker Instituut, FOM/AMOLF en de TU Eindhoven
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €4.702.805,-
Totale projectkosten: €7.235.085,-

Grote stap voorwaarts voor toepassingsgerichte materiaalstudies

Het Nederlands Centrum voor Elektronen Nanoscopie (NeCEN) is een consortium van de belangrijkste Nederlandse universiteiten en onderzoeksinstellingen op life science gebied. Deze faciliteert het ontwikkelen van nieuwe strategieën ter preventie, diagnostisering en behandeling van ziektes. NeCEN heeft mede met hulp van Kansen voor West een cryo-transmissie elektronenmicroscoop aangeschaft. Deze staat opgesteld op het Leidse BioScience Park, waar NeCEN een open onderzoeksvoorziening heeft ingericht met ‘state of the art’ elektronenmicroscopie voor het biomedisch bedrijfsleven. Daar krijgt onder de naam NeCEN Open Acces naast de wetenschappelijke wereld nu ook de private sector de kans om zijn R&D-activiteiten veel efficiënter en nauwkeuriger uit te voeren.

Deze ook voor het bedrijfsleven opengestelde multidisciplinaire werkomgeving is inmiddels uitgerust met een tweede cryo-transmissie elektronenmicroscoop. Dit nieuwste type microscoop kan tot op een tot voor kort onhaalbaar gedacht detaillistisch niveau complexe structuren in de cel onderzoeken onder cryogene (extreem koude) omstandigheden. Deze microscoop kan bovendien op afstand worden bediend van overal in de wereld. Voor een verdere positionering van het centrum heeft NeCEN zich via nieuwsbrieven, open dagen en bijdragen op vele wetenschappelijke conferenties gepresenteerd aan zowel de private als publieke wetenschappelijke sector in binnen en buitenland. Het blijkt daarbij, dat bedrijven minstens zo veel belangstelling te hebben voor deze nieuwe onderzoeksmethode als de academische wereld.

[Provincie Zuid-Holland - 21Z.015 Kenniscentrum Plantenstoffen]
Penvoerder: Kenniscentrum Plantenstoffen
Samenwerking: Provincie Zuid-Holland, Productschap Tuinbouw, Rabobank, Kennisalliantie Zuid-Holland, Universiteit Leiden (IBL), Holland Biodiversity, Universiteit Wageningen
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €1.950.000,-
Totale projectkosten: €2.670.000,-

Aan planten valt veel meer te verdienen

Planten zitten letterlijk vol met interessante ingrediënten voor bijvoorbeeld de farmaceutische industrie, cosmetica en de geur- kleur- en smaakstoffenindustrie. Ondanks die schat aan nuttige stoffen wordt het plantaardig restmateriaal maar al te vaak als afval afgevoerd of gecomposteerd. Een gemiste kans omdat er weinig informatie beschikbaar is over het nut van plantenextracten. Een aantal samenwerkende partijen heeft daarom de Stichting Kenniscentrum Plantenstoffen opgericht om de tuinbouw te helpen het nauwelijks aangeboorde potentieel te benutten. Daarmee luidde de Greenport een nieuwe fase in de bedrijvigheid in, waarbij de geboekte successen zorgen voor een waardeverhoging van plantenstoffen en daarmee voor nieuwe verdienmodellen. Het betekent ook milieuwinst, want waar de industrie nu nog vergelijkbare stoffen uit aardolie haalt, kunnen plantenextracten de te eenzijdige afhankelijkheid van aardolie doorbreken.

De subsidie van Kansen voor West werd gebruikt om de mogelijkheden nader uit te diepen door middel van marktonderzoek en scans. Congressen en conferenties werden benut om bruggen te slaan tussen enerzijds kennis bij partijen in de Greenport en anderzijds ondernemers in potentiele toepassingsmarkten. Ook werd invloed uitgeoefend om blokkades op te heffen in de wetgeving, zodat R&D-doorbraken sneller hun weg kunnen vinden naar daadwerkelijke toepassingen. Dit project kreeg een vervolg in de ‘Extractenbibliotheek’, waaraan Kansen voor West eveneens bijdroeg.

In een Nederlandse plant is een bestanddeel aangetroffen dat kan worden gebruikt om de hardnekkige schimmelziekte Fusarium bij tulpen te bestrijden. Dit is een van de eerste successen van het kenniscentrum.

[Provincie Zuid-Holland – 21Z.016 Slim meten en monitoren]
Penvoerder: Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V.
Samenwerking: Witteveen+Bos B.V., gemeente Delft, Hoogheemraadschap van Delfland, Munisense B.V. en TU Delft
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €265.000,-
Totale projectkosten: €530.000,-

Binnenstedelijke wateroverlast beter te beheersen

Het innovatieproject Slim Meten en Monitoren werd gestart om beter inzicht te krijgen in het beheer van het watersysteem in de binnenstad. De stad Delft stond daarvoor model. Door klimaatverandering zal wateroverlast in de toekomst vaker voorkomen. Om op dit probleem adequater te kunnen inspelen werd een dynamisch meet- en monitoringssysteem opgezet, gebaseerd op betrouwbare en direct beschikbare (realtime) informatie.

In Delft werden twee projecten uitgevoerd. 'Casus A' richtte zich op gebiedsgericht grondwaterbeheer van verontreinigd grondwater. Casus B werd opgezet in het oostelijk deel van de Delftse binnenstad, om meer inzicht te krijgen in het beheer van regenwater, grondwater, het peil in de grachten en de riolering. De bewoners deden actief mee door via een informatieplatform direct overlastsituaties door te geven, zoals ondergelopen kelders, verzakkingen of niet werkende putten. Het uiteindelijke doel is om burgers niet meer achteraf te informeren, maar vooraf (proactief) te kunnen alarmeren om zo schades te kunnen voorkomen.
De bijdrage van Kansen voor West was nodig om te kunnen overgaan op een integrale aanpak, waarbij de verschillende sectorale systemen aan elkaar en aan de nieuwe technologie werden gekoppeld. Daarbij werd gebruik gemaakt van diverse statistische en wiskundige methoden. Dit project geeft de betrokken overheden een innovatief instrument in handen om op basis van gevalideerde gegevens uit de praktijk de beleidskeuzes te onderbouwen en de effecten ervan beter te kunnen volgen. Aan de hand van dergelijke informatie kan effectiever worden ingegrepen in geval van dreigende calamiteiten.

[Provincie Zuid-Holland - 21Z.017 Delft Aardwarmte Pilot-Project (DAPP)]
Penvoerder: Akiet B.V.
Samenwerking: Acquit Business Development B.V., Huisman Well Technology B.V., Stichting Delft Aardwarmte, TU Delft, faculteit Luchtvaart- en Ruimtevaarttechniek, ENECO en Energie Beheer Nederland B.V.
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €2.941.688,-
Totale projectkosten: €6.761.680,-

Ontwikkelen nieuwe boortechniek bij gebruik aardwarmte

Geothermie is het benutten van de warmte die diep in de aarde zit opgeslagen voor het verwarmen van gebouwen. Voor een warmtewinning systeem worden twee putten geboord: een productieput om het warme water – tussen 50°C tot 120°C – op te pompen en een injectieput om het gekoelde water weer terug te pompen. Het geheel vormt een gesloten systeem. Het gebruik van aardwarmte is een vorm van duurzame energie omdat aardwarmte een onuitputtelijke bron is en geen CO_2 uitstoot. Ook worden er, met uitzondering van het heel geringe elektriciteitsgebruik van de pomp, geen fossiele brandstoffen verbruikt.

Het doel is om de geothermie in de toekomst gemakkelijker te kunnen toepassen. Kansen voor West ondersteunde in dit kader een samenwerkingsverband van deelnemende partijen en een eindgebruiker (TU Delft) bij het uitvoeren van een pilotproject. Daarmee werd kennis en ervaring opgedaan met het specifieke gebruik van lichtgewicht composietmaterialen voor de boorbuizen in combinatie met de gepatenteerde ‘casing drilling’ techniek. Dit hield onder meer in het ontwikkelen van een kostenefficiënte productielijn voor (verschillende soorten) composiet buissystemen, het ontwikkelen en bouwen van prototypen van het speciale boorgereedschap en het ontwikkelen en fasegewijs implementeren van de technologie voor een verregaande automatisering van het boorproces. Met deze nog nooit eerder toegepaste kostenbesparende boortechnologie is een belangrijke stap gezet naar de commerciële haalbaarheid van het duurzaam verwarmen van woningen, gebouwen en kassen.

[Provincie Zuid-Holland - 21Z.018 Biotech Training Facility]
Penvoerder: Leiden Bio Science Park foundation
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €4.000.000,-
Totale projectkosten: €7.246.000,-

Leids Bio Science Park krijgt unieke biotech-trainingsfaciliteit

Op het Bio Science Park in Leiden staat het eerste scholingscentrum in de (bio)farmaceutische industrie van Nederland. Specifiek daarvoor werd een nieuw gebouw neergezet. In deze Biotech Training Facility (BTF) leren werknemers en studenten werken in een echte GMP-omgeving (Good Manufacturing Practice). Met GMP wordt een streng kwaliteitssysteem voor de farmaceutische industrie bedoeld. Deze BTF is ook geschikt als test- en demonstratielocatie voor de nieuwste apparatuur. Wereldwijd zijn er slechts drie vergelijkbare biofarmaceutische trainingsfaciliteiten.

Met de komst van deze unieke trainingsfaciliteit is ingespeeld op een van de kernproblemen waar het life science cluster mee kampt, namelijk het toekomstige tekort aan gekwalificeerd personeel. Met name het op peil houden van voldoende gekwalificeerde medewerkers (kwantitatief en kwalitatief) op alle niveaus wordt door de bedrijven gezien als een bottleneck. BTF komt tegemoet aan de gevoelde noodzaak om zowel voldoende goed gekwalificeerde nieuwe medewerkers te vinden als ook de bestaande medewerkers kansen te bieden zich te blijven scholen zodat de sector aan de steeds hogere en specifieke certificeringseisen voldoet.

De subsidie van Kansen voor West heeft bijgedragen aan de realisatie van deze productiefaciliteit waar farmaceutische trainingen worden gegeven in een realistische omgeving. Het nieuwe gebouw is volledig uitgerust met cleanrooms, laboratoria en een technische ruimte met gemakkelijk toegankelijke voorzieningen.

[Provincie Zuid-Holland - 21Z.019 Gietwater op Maat]
Penvoerder: Hoogheemraadschap van Delfland
Samenwerking: Hoogheemraadschap van Delfland, Delfluent Services, Evides Industriewater, TU Delft en Rossmark Waterbehandeling B.V.
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €437.500,-
Totale projectkosten: €950.000,-

Gezuiverd stedelijk afvalwater goed alternatief in de tuinbouw

In de gemeente Midden-Delfland werkt het consortium ‘Delft Blue Water’ (DBW) aan een duurzaam en innovatief alternatief voor de zoetwatervoorziening in Delfland. De inzet is hergebruik van gezuiverd stedelijk water (effluent) voor zowel de omgeving (oppervlaktewater) als de glastuinbouw (gietwater). Het gaat om water dat anders zo in de Noordzee zou worden geloosd. Door hergebruik kan het gezuiverde water de sloten en vaarten bij droogte op peil houden en kan het zoete water worden gebruikt om een langzame, ongewenste verzilting door het stijgen van de zeespiegel tegen te gaan. Brijnlozingen in de ondergrond kunnen dan achterwege blijven. Kansen voor West ondersteunde Delft Blue Water al in een project waarbij de haalbaarheid van innovatieve zuiveringstechnieken voor de tuinbouw werd aangetoond (het project ‘Tomaten op afvalwater’). Vervolgens ging een Europese bijdrage naar dit project, waarin de (praktische) mogelijkheden van het leveren van gietwater aan tuinders werden onderzocht.

Het project heeft aangetoond dat gezuiverd afvalwater geschikt is voor ferti-irrigatie in de glastuinbouw. Hiermee is voor de glastuinbouwers een duurzame zoetwaterbron beschikbaar gekomen. Daarbij is aangetoond dat de belangrijkste stakeholders onder de tuinders achter deze innovatieve toepassing staan. Ook voor de concurrentiepositie op lange termijn is deze nieuwe zoetwaterbron gunstig, omdat mag worden verwacht dat de huidige onttrekking van grondwater op termijn niet meer door de Nederlandse overheid zal worden gedoogd.

[Provincie Zuid-Holland - 21Z.020 De Duurzaamheidsfabriek]
Penvoerder: Coöperatie Ontwikkeling Leerpark U.A.
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €1.609.600,-
Totale projectkosten: €9.428.860,-

Hypermoderne vorm van technisch beroepsonderwijs

De Duurzaamheidsfabriek is het eerste gebouw in Europa dat samen met het bedrijfsleven het duurzaamheidsonderwijs op een uiterst vernieuwende manier heeft ingericht. Deze is sinds september 2012 in gebruik als aparte fabriek op het onderwijscomplex van ROC DaVinci in Dordrecht. In dit gebouw dat oogt en werkt als een fabriek is alles gericht op het praktisch, explorerend leren. Daarmee dicht de Duurzaamheidsfabriek het gat tussen technisch onderwijs en het bedrijfsleven, dat veel belang heeft bij (het opleiden van) nieuw technisch personeel.
Binnen de Duurzaamheidsfabriek draait alles om de maritieme technologie en duurzame energietechnologie. Bedrijven maken er gebruik van diverse installaties waaronder kopieën van hun eigen installaties, werkplaatsen en labs om allerlei duurzame en hoogtechnologische producten te testen en te ontwikkelen. Tegelijkertijd geven ze er onderwijs in samenwerking met het ROC DaVinci. In de fabriek krijgt een leven lang leren inhoud: van onderwijs in de jonge jaren tot bij-, na- en omscholing gedurende de gehele loopbaan. Dankzij de bijdrage van Kansen voor West zijn er investeringen in het gebouw en in de installaties gedaan, die anders op de lange baan waren geschoven.
De ‘groene architect’ Thomas Rau ontwierp dit gebouw als een toonbeeld van flexibele duurzaamheid. Zo heeft hij de vierde en hoogste verdieping met kantoor- en ontmoetingsruimten ingericht volgens het concept Turntoo. Daarbij blijven materialen en grondstoffen eigendom van de producenten. Als bijvoorbeeld het meubilair is versleten neemt de producent het terug om het vervolgens te hergebruiken.

[Provincie Zuid-Holland - 21Z.021 Groene Revolutie in de Nederlandse Glastuinbouw]
Penvoerder: Stichting PuraNatura
Samenwerking: Stichting PuraNatura, Koppert B.V., Agro Care, 4Evergreen
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €800.757,-
Totale projectkosten: €2.001.893,-

PuraNatura teeltmethode verenigt het beste van twee werelden

Gangbaar in de glastuinbouw zijn de reguliere en de biologische teeltmethoden. De reguliere teelt wordt echter geconfronteerd met sterke concurrentie vanuit het buitenland en de biologische teelt heeft, waarschijnlijk mede door de hogere kostprijs en het kleinere aanbod, een veel kleiner marktaandeel. Een algemeen en zeer groot nadeel van de reguliere manier van telen is het gebruik van veel chemische stoffen en water, met alle negatieve effecten daarvan op milieu en samenleving.
Stichting PuraNatura, een samenwerkingsverband van een aantal paprika- en tomatentelers, verenigt de voordelen van de reguliere teelt (een veelal mooier ogend product en hogere productie per m2) met de voordelen van de biologische teelt (de afwezigheid van bestrijdingsmiddelen en smaakvollere producten). Deze PuraNatura teeltmethode moet de biologische glasteelt goedkoper en toegankelijker maken. Deze teelt is ook milieuvriendelijker: zonder bestrijdingsmiddelen en dierlijke mest en geteeld in zakken met kokossubstraat in plaats van in de grond, zodat er geen nitraten in de bodem lekken.

De bijdrage van Kansen voor West is besteed aan het uitvoeren van nader onderzoek en aan het experimenteren met en demonstreren van de PuraNatura teeltmethode met tomaten, paprika's en komkommers. Dat moet het doel dichterbij brengen, dat een PuraNatura product gecertificeerd wordt als een specifiek biologische teeltmethode. Daarvoor werden veel lobby-inspanningen verricht bij de Europese Unie. Inmiddels vinden de PuraNatura-producten vooral in de VS en Mexico gretig aftrek; in de VS worden deze ook zelf geteeld op basis van een verkregen licentie.

[Provincie Zuid-Holland - 21Z.022 Valorisatieprogramma Deltatechnologie en Water]
Penvoerder: TU Delft
Samenwerking: TU Delft, Deltares, UNESCO IHE, Hogeschool Rotterdam, TNO, InnovationQuarter, gemeenten Delft, Rotterdam en Dordrecht, Hoogheemraadschap Delfland, Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard en Unie van Waterschappen
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €2.303.022,-
Totale projectkosten: €3.638.790,-

Aanjagen en demonstreren van innovatieve oplossingen

Het gebied tussen Delft, Rotterdam en Drechtsteden is de meest geürbaniseerde delta van Europa. Tot voor kort maakten de vele partijen in deze regio te weinig gebruik van elkaars kennis en faciliteiten bij het ontwikkelen van initiatieven op het gebied van deltatechnologie, water en maritiem. En samenwerking is nodig om Nederland op wereldniveau koploper te laten blijven op dit gebied. Daarom werd Delft Blue Technology (DBT) opgericht. Dit consortium van twaalf partijen zette het Valorisatieprogramma Deltatechnologie en Water (VPdelta) op. Het programma stelt zich als doel het versnellen en vermeerderen van innovaties en ondernemerschap in het deltacluster en het demonstreren van de innovaties.

Kansen voor West heeft DBT bij de start in 2012 en de uitvoering van een aantal activiteiten binnen het valorisatieprogramma financieel bijgestaan. Vele successen werden geboekt. Tientallen innovatieve projecten kwamen tot uitvoering in steeds wisselende samenwerkingsverbanden. Er werden ook projecten uitgevoerd met partners in Ghana, Myanmar en Vietnam. En het programma leidde tot een inniger samenwerking tussen ondernemers en kennisinstellingen. Een van de parels van het programma is Flood Proof Holland, een proeftuin in de polder voor innovatieve, tijdelijke waterkeringen, die door 600 delegaties uit meer dan veertig landen werd bezocht.

Als er ergens ter wereld iets gebeurt op het gebied van water, dan wordt geroepen ‘call in the Dutch’. Maar om koploper te blijven, moet Nederland blijven innoveren.

[Provincie Zuid-Holland - 21Z.023 GO BIO! (BBE in beweging, MKB Stim.prog. BBE)
Penvoerder: Kamer van Koophandel
Samenwerking: provincie Zuid-Holland, gemeente Rotterdam, Kamer van Koophandel Rotterdam, Syntens (gefuseerd met KvK) en diverse ondernemers
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €483.345,-
Totale projectkosten: €1.395.420,-

Bij het MKB zit groene economie in de lift

Zuid-Holland maakt zich op voor een leidende rol binnen de duurzame biobased economy (bbe). Daarmee wordt de toepassing van groene bestanddelen (biomassa) bedoeld als organisch (rest)materiaal voor de productie van onder meer afbreekbare kunststoffen, chemicaliën, verf, cosmetica en medicijnen. Vooral daar waar koolstof onmisbaar is, kan biomassa een duurzame rol spelen. De transitie van de 'fossiele' economie naar een 'biobased' economie is een belangrijke maatschappelijke en economische ontwikkeling die wereldwijd plaatsvindt. Steeds meer ondernemers werken met biobased grondstoffen en materialen. Daarmee bevinden ze zich op een cross-sectoraal werkterrein, omdat de toepassing van de groene grondstof tal van sectoren omvat. Dit leidt tot nieuwe product-marktcombinaties, die nieuwe business modellen vragen met nieuwe kansen voor het innovatieve MKB.

Zuid-Holland heeft sterk ontwikkelde sectoren als chemie, logistiek, energie en agro-food. Deze zijn bij uitstek geschikt voor biobased toepassingen, maar MKB ondernemers missen vaak specifieke kennis op dit gebied, hebben geen toegang tot de grootbedrijven en kunnen niet altijd de juiste ketenpartners vinden.

Het MKB-programma GoBio! ondersteunt de Zuid-Hollandse ondernemers bij het vergroten en verzilveren van hun marktkansen op dit gebied. Dat gebeurt door kennis over te dragen, individueel innovatieadvies te verstrekken, cross-sectorale samenwerking op te zetten en relevante kennis- en ketenpartners aan te dragen. De innovatieadviseurs van GoBio! begeleiden de MKB-ondernemers in uiteenlopende biobased trajecten. Kansen voor West droeg bij aan verschillende activiteiten binnen het programma.

[Provincie Zuid-Holland- 21Z.024 Extractenbibliotheek]
Penvoerder: Kenniscentrum Plantenstoffen
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €1.010.000,-
Totale projectkosten: €1.355.355,-

Grasduinen in ‘diepvriesbibliotheek’ naar verborgen meerwaarde planten

In december 2015 nam het Kenniscentrum Plantenstoffen de Extractenbibliotheek in gebruik. Daarmee ligt een commerciële doorbraak van de benutting van plantenstoffen in het verschiet. De Extractenbibliotheek is een diepvries ‘bibliotheek’ van potjes met plantenextracten met informatie over de (werkzame) stoffen die daarin voorkomen. Deze veelal nog onbekende informatie is via een database voor het publiek online beschikbaar. Het gaat om een unieke verzameling van – bij de start – ruim 2.200 extracten van Nederlandse tuinbouwgewassen. Deze zijn geschikt voor gebruik in diverse marktsegmenten, waaronder de farmaceutische industrie, cosmetica en de geur- kleur- en smaakstoffenindustrie.
De Extractenbibliotheek biedt plantentelers en -veredelaars waardevolle nieuwe informatie over de ontelbare ‘verborgen’ stoffen in de planten die ze verbouwen. Met de kennis die de Extractenbibliotheek verspreidt, kunnen telers en veredelaars zich ontwikkelen tot volwaardige leveranciers van deze (en andere) hoogwaardige stoffen. Kennisinstellingen kunnen de nieuwe informatie gebruiken voor toegepast en fundamenteel onderzoek. Ook dit zal resulteren in nieuwe toepassingen en innovaties.

Kansen voor West droeg al bij aan de opzet en startactiviteiten van het Kenniscentrum. De subsidie voor dit (vervolg)project is gebruikt voor het selecteren, telen en oogsten van voor de bibliotheek relevante planten en voor het bereiden en documenteren van de extracten. Deze nieuwe ontwikkeling draagt bij aan een beter milieu. Waar de industrie nu nog vergelijkbare stoffen uit aardolie haalt, biedt het gebruik van plantenextracten een oplossing voor de te eenzijdige afhankelijkheid van aardolie én daarmee voor een vermindering van de CO_2-uitstoot.

[Provincie Zuid-Holland - 21Z.026 Innovatie & Demonstratie Centra Duurzame Greenports]
Penvoerder: Greenport Horti Campus
Samenwerking: de Demokwekerij, TNO, WUR Glastuinbouw, GreenQ, PPO Bollen, BKD, KAVB, Anthos, Hobaho, Kenniscentrum Plantenstoffen, Bollenacademie, TU Delft, en NAK-Tuinbouw
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €1.842.852,-
Totale projectkosten: €3.859.949,-

Doorbraakinnovaties in tuinbouwcluster een handje helpen

Voor een vitaal en internationaal concurrerend toekomstperspectief is het noodzakelijk dat er binnen het tuinbouwcluster zowel proces- als productinnovatie blijft plaatsvinden waar de gehele sector wat aan heeft. Om het ontstaan van 'doorbraakinnovaties' een handje te helpen zijn in 2013 in de provincie Zuid-Holland op drie locaties zes Innovatie- en Demonstratie Centra (IDC's) opgestart. Financieel bijgestaan door Kansen voor West werden deze centra ingericht rondom de strategische thema's: Smaak, Energie, Water, Digitaal Telen en LED (IDC Bleiswijk), Bollen & Vaste planten (IDC Lisse) en Robotica (IDC Honselerdijk).

De IDC's vormen een belangrijke aanjager om de innovatie in de sector op peil te houden en hiermee kennis op een laagdrempelige wijze dicht bij de ondernemer te brengen. Via deze centra komt de beschikbare kennis binnen genoemde thema's sneller en beter bij de ondernemers. De IDC's worden geleid door projectpartners die bewezen hebben in staat te zijn de brug te kunnen slaan naar (of tussen), ondernemers en andere stakeholders in de tuinbouwsector. Vier kernactiviteiten staan in de IDC's centraal: demonstreren van toonaangevende nieuwe technologieën en innovatieve methoden van werken, kennis uitwisselen en kansen signaleren, ondersteuning bij het uitwerken van deze kansen en tot slot het creëren van doorbraakprojecten en het breed communiceren daarover.

Elk Innovatie- en Demonstratie Centrum is laboratorium en showroom tegelijk voor de nieuwste producten en processen van de Greenport.

[Provincie Zuid-Holland - 21Z.027 Fysieke Digitale Delta]
Penvoerder: Hoogheemraadschap van Delfland
Samenwerking: TU Delft, Rijkswaterstaat, het Hoogheemraadschap van Delfland, IBM en Deltares
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €700.000,-
Totale projectkosten: €1.325.919,-

Centraal ontsluiten digitale informatie voor alle waterbeheerders

De watersector heeft veel baat bij slimme ICT-toepassingen. De waterbeheerders in Nederland investeren jaarlijks vele miljoenen euro's op basis van gegevens, data en voortgebrachte informatie. Het nationale programma Digitale Delta heeft de ambitie om een kwaliteitsslag te maken door het beschikbaar stellen van betrouwbare data via een gezamenlijk open, schaalbaar en beheersbaar IT-platform. Daarbij gaat het om het centraal ontsluiten van data, die eenduidig geïnterpreteerd kunnen worden, zodat toegepaste informatie ontstaat voor alle relevante publieke en private partijen. Via dit IT-platform worden bestaande en nieuwe (open) data eenvoudiger en breder ontsloten en wordt het hergebruik van toepassingen, tools, modellen en algoritmen mogelijk gemaakt. Dit leidt tot efficiency- en kwaliteitsvoordelen voor de waterbeheerders en verlaagt de drempel voor onderzoekers en bedrijfsleven om nieuwe kennis toe te passen.

Kansen voor West droeg bij aan het deelproject 'De Proeftuin Fysieke Digitale Delta'. Daarvoor richtte het Hoogheemraadschap van Delfland een proeftuin in, met vijf proefprojecten op het gebied van informatiemanagement, R&D en innovatie. Vanuit ieder project werd de meerwaarde van het platform ervaren, zoals bij de showcase pilot 'slim sturen op zoutintrusie'. Dankzij het platform konden in dit project bestaande databronnen en informatiesystemen met elkaar worden verbonden. Delfland kan nu op een eenvoudige manier diverse eigen data ontsluiten en beschikbaar stellen aan de buitenwereld. Bovendien kan sindsdien steeds beter tegemoet gekomen worden aan het toegenomen aantal verzoeken om informatie van buitenaf.

[Provincie Zuid-Holland - 21Z.028 Iso-butanol Platform Rotterdam (IBPR)]
Penvoerder: Stichting BE-Basic
Samenwerking: Deltalinqs, BDS B.V., Grontmij N.V., GTBE Company N.V., Stichting BE Basic, Stichting Energieonderzoek Nederland (ECN), TU Delft, Universiteit Utrecht, Wageningen UR en ZirkTechnology B.V.
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €1.000.000,-
Totale projectkosten: €2.109.600,-

Rotterdamse chemiesector wordt groener

In het overheidsbeleid – van nationaal tot lokaal – speelt de vergroening van de energie- en chemiesector in de Rotterdamse haven een belangrijke rol. Daarin wordt aangegeven dat in de Rotterdamse haven in 2030 een belangrijk deel van de chemische industrie gebaseerd zal zijn op groene (biomassa) grondstoffen. Bovendien zal een deel van de energie opgewekt worden met biomassa en tevens zal er in Rotterdam meer biobrandstof worden geproduceerd, opgeslagen en verscheept. In Rotterdam zijn al vijf biobrandstof-productiefaciliteiten gevestigd en er is ruimte voor groei.

Begin 2013 nam een aantal industriële bedrijven uit de Rotterdamse regio het initiatief om samen met diverse kennisinstellingen de krachten te bundelen in het Iso-butanol Platform Rotterdam (IBPR). De veelzijdigheid van isobutanol, op basis van biomassa (suiker, reststromen, zeewieren, algen), maakt dit groene molecuul breed toepasbaar, zoals voor PET-flessen, vliegtuigbrandstoffen, diesel, kunstrubber en fijnstofonderdrukkers.
Het consortium IBPR kreeg financiële steun van Kansen voor West voor de eerste projectfase, die cruciaal is voor het realiseren van de gehele ambitie: het economisch en technisch haalbaar opzetten van een waardeketen vanuit groene grondstoffen/biomassa via isobutanol naar diverse andere producten. Naast desk research werden er met behulp van R&D diverse methoden getest om groene grondstoffen om te zetten in isobutanol en deze vervolgens in de gewenste eindproducten. Dit project resulteerde in een plan van aanpak voor het realiseren van de eerste opschaling (van 1 ton per dag naar 10 ton per dag).

[Provincie Zuid-Holland - 21Z.029 Ecoshape]
Penvoerder: Stichting EcoShape - Building with Nature
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €850.000,-
Totale projectkosten: €1.844.000,-

Ecodynamisch ontwerpen voor de stedelijke waterveiligheid

Het nationale innovatieprogramma Ecoshape - Building with Nature (BwN) wil een omslag bewerkstelligen naar een duurzame ruimtelijke ontwikkeling van kust-, delta- en riviergebieden. Dit programma komt voort uit een snel groeiende, innovatieve beweging op het snijvlak van waterbouwkunde en ecologie. Het is opgezet door een consortium van overheden, waterbouwbedrijven en kennisinstellingen, verenigd in de Stichting Ecoshape. Building with Nature betekent het benutten van de kracht van de natuur om een waterveiligheidsoplossing te ontwerpen om zo tegelijk nieuwe kansen voor natuur, economie en maatschappij te creëren. Waarom bijvoorbeeld een stenen kade aanleggen als een groene oever minstens zo effectief, zo niet effectiever is…

Kansen voor West verleende al subsidie voor de uitwerking van het gedachtegoed van Building with Nature. In dit vervolgproject ging de Europese bijdrage naar het verder uitwerken en etaleren van showcases van stedelijke voorbeelden. Daarmee wordt de praktische haalbaarheid in waterbouwkundige projecten aangetoond, mede in relatie tot de (milieu)wetgeving. Een van de showcases was het Rotterdamse programma Rivier als Getijdenpark, dat inzet op de aanleg van natuurvriendelijke rivieroevers, bijvoorbeeld opgebouwd – als BwN-maatregel – uit sediment uit de haven. Een andere showcase was de Stadswerven in Dordrecht, een woonwijk in ontwikkeling op een voormalig scheepsbouwterrein. Met de hier aangelegde getijdenzone is een voor mens, flora en fauna aantrekkelijk gebied ontstaan als ecologische stapsteen tussen Dordrecht en de Biesbosch. De opgedane kennis uit de diverse showcases is uitgewerkt in normen en richtlijnen en wordt via onder andere een website beschikbaar gesteld voor de (internationale) praktijk en het onderwijs.

[Provincie Zuid-Holland - 21Z.030 YES!Delft2 met bio-facilities]
Penvoerder: TDVG (Technostarters Delft Vastgoed)
Prioriteit: 1. Innovatie en ondernemerschap
Bijdrage Kansen voor West: €1.600.000,-
Totale projectkosten: €10.669.620,-

Tweede incubator op campus TU Delft

De Zuidvleugel van de Randstad heeft uitstekende papieren om uit te groeien tot een wereldwijd leidende regio op het gebied van technologische innovatie en kennisvalorisatie in de clusters Industriële Biotechnologie, Clean Technology en Medische Technologie. Succesvolle start-ups en spin-offs zijn daarbij van essentieel belang voor technische innovatie en kennisvalorisatie. Voor het stimuleren van start-ups richtten de TU Delft, de gemeente Delft en TNO in 2005 de incubator YES!Delft op (Young Entrepreneurs Society Delft) en werd een gebouw opgeleverd voor startende ondernemers. De aanpak van deze incubator was zo succesvol, dat in tien jaar tijd meer dan 160 start-ups zijn ondersteund die gezamenlijk meer dan
€300 miljoen aan investering hebben opgehaald en meer dan 1.000 banen hebben opgeleverd. Aangezien het gebouw nagenoeg vol zat werd besloten tot het bouwen van een tweede incubator, waaraan Kansen voor West heeft bijgedragen.

Het pand YES!Delft2 staat op het TU Delft Science Park Technopolis naast het al bestaande pand van YES!Delft. Het is daarmee op de begane grond fysiek verbonden. In de nieuwbouw ligt de focus op het aantrekken van bedrijven uit binnen- en buitenland, die zich in de nabijheid van zowel de TU als het YES!Delft gebouw willen vestigen. Ook kunnen hier bedrijven uit het eerste gebouw verder doorgroeien, waardoor in het eerste gebouw weer ruimte ontstaat voor nieuwe startende bedrijven. Uniek is dat naast kantoorruimte YES!Delft2 ook laboratoriumruimte biedt, plus een ‘shared facility lab’ met laboratoriumvoorzieningen voor gemeenschappelijk gebruik.

[Provincie Zuid-Holland - 22Z.010 Duivenvoorde Corridor]
Penvoerder: Gemeente Voorschoten
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €1.338.623,-
Totale projectkosten: €4.056.434,-

In ere herstellen van waardevolle groenzone

De Duivenvoordecorridor is het relatief smalle groene gebied tussen Leidschendam-Voorburg en Voorschoten. Dit oud strandwallen- en strandvlaktenlandschap ligt in een sterk verstedelijkt gebied en maakt deel uit van de zogenoemde 'Groenblauwe Slinger' in Zuid-Holland. Deze verbindt het strand met het Groene Hart. Beide gemeenten werkten en werken aan de ambitie om het karakteristieke landschap tussen de gemeenten te behouden en te versterken en de verstedelijking tegen te gaan. Dat betekent dat de bestaande verspreid liggende glastuinbouw moet verdwijnen en plaats moet maken voor een meer open en groener landschap met voet- en wandelpaden, de aanleg van nieuwe weides, bosschages en waterpartijen en nieuwe recreatieve bestemmingen. Om het project financieel mogelijk te maken is op beperkte schaal voorzien in woningbouw, in de vorm van nieuwe buitenplaatsen, boerderijclusters, woningen in het lint, gehuchtjes en solitaire woningen, passend bij het karakter van het gebied.

Kansen voor West heeft financieel bijgedragen aan diverse activiteiten, zoals aan het instellen van een kwaliteitsteam (Q-team), dat de vinger aan de pols houdt bij het opstellen van beeldkwaliteit- en uitwerkingsplannen en de diverse (bouw)plannen. Er werd er een inrichtingsplan opgesteld met als titel 'Van glas naar gras' en het Europese geld werd ook benut om in het kasteelpark Duivenvoorde een kwalitatieve inhaalslag uit te voeren op basis van een parkherstelplan, met ook oog voor het verbeteren van toeristische voorzieningen. Dit Engels landschapspark van tuinarchitect Jan David Zocher jr. had veel van zijn natuurlijke vitaliteit verloren.

[Provincie Zuid-Holland – 22Z.011 LNF Dual fuel voor de Binnenvaart]
Penvoerder: Centraal Bureau voor de Rijn- en Binnenvaart
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €1.200.000,-
Totale projectkosten: €3.464.060,-

Binnenvaart vaart groener op lng

De binnenvaart zoekt naar oplossingen om 'groener' te varen. Een van de manieren om dat te bereiken is het varen op lng (liquefied natural gas) in plaats van op diesel. Een massale overgang door binnenvaartschippers op het uitsluitend varen op lng is niet haalbaar, omdat een binnenvaartschip lang meegaat. En bij onvoldoende afnemers van lng zullen ook de 'lng-bunkerpunten' onvoldoende blijven. Er werd een tussenoplossing bedacht om deze impasse te doorbreken met het toepassen van een dubbel brandstofsysteem in een bestaand binnenvaartschip. Dit initiatief kwam van het Centraal Bureau voor de Rijn- en Binnenvaart (CBRB) en van de innovatieve binnenvaartondernemer Deen Shipping B.V. Deze laatste liet in zijn binnenvaartschip Argenon een lng-installatie aanbrengen, zodat zowel op lng als op gasolie (diesel) kon worden gevaren.

Dit experiment met de dual fuel-techniek werd door Kansen voor West ondersteund. Het toonde klip en klaar aan dat varen op lng de CO_2-uitstoot kosteneffectief met 20 tot 25% vermindert en dat er tussen 80 en 95% minder uitstoot is van zwaveldioxide, stikstofoxide en fijnstof, bij een geluidsafname van de motor van 50%. Bovendien leverde lng een groter vaarrendement op dan bij het gebruik van diesel. In het kader van dit project werd een lans gebroken voor het aanpassen van de wet- en regelgeving op dit gebied. Daarmee werd dit experiment de opmaat voor de inmiddels op veel grotere schaal toegepaste dual fuel techniek in de binnenvaart.
Zie ook het Kansen voor West-project voor de binnenvaart, waarin het aanbrengen van een SCR-katalysator centraal stond.

[Provincie Zuid-Holland – 22Z.012 Groenzone Berkel-Pijnacker, fase 1]
Penvoerder: Groenzone Pijnacker-Berkel en Bergboezem
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €2.000.000,-
Totale projectkosten: €6.500.000,-

De Groenzoom als buffer tegen verstedelijking

De Zuidvleugel van de Randstad is een verstedelijkt gebied met veel kennisintensieve bedrijvigheid, maar met een groot tekort aan recreatiegebied. In de wetenschap dat het bestaan van groene recreatiegebieden medebepalend is voor de waardering van een woongebied, werden in de Zuidvleugel enkele gebieden opgewaardeerd tot recreatiegebied, waaronder de Groenzoom. Dit omvat het gebied tussen Berkel en Rodenrijs (behorend tot de gemeente Lansingerland), Zoetermeer en Pijnacker-Nootdorp. In dit gebied werd een aantal jaren versneld grond aangekocht, ten behoeve van de herinrichting tot een grootschalig natuur- en recreatiegebied van 560 hectare.

De subsidie van Kansen voor West is gebruikt voor het uitvoeren van het eerste plandeel, de herinrichting van een poldergebied van 106 hectare ten noorden van de Meerweg in Berkel en Rodenrijs. Daar ging het om de inrichting van het middengebied van deze polder met stapstenen voor de ecologische verbindingszone (waterpartijen, rietlanden en natte graslanden). Er werd een (kano)vaarnetwerk aangelegd met aanlegsteigers en hogere bruggen waaronder kan worden doorgevaren. Ook kwam er een toegangsweg en een parkeerplaats. De nieuwe fiets-, wandel- en ruiterpaden werden voorzien van al het daarbij behorend gebiedsmeubilair als banken, picknicktafels, fietssteunen, rasters, klaphekjes, vissteigers en informatieborden.

[Provincie Zuid-Holland – 22Z.014 Kennisontwikkeling Zandmotor Delfland]
Penvoerder: Rijkswaterstaat Waterdienst
Samenwerking: Rijkswaterstaat, Ecoshape, Van Oord, Boskalis, provincie Zuid-Holland
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €3.150.000,-
Totale projectkosten: €6.750.000,-

Natuurlijk kustonderhoud: van zand naar land

De smalle strook van duinen, strand en vooroever (ondiepe zee voor de kust) zorgt voor bescherming tegen overstromingen, herbergt bijzonder waardevolle natuurgebieden en biedt ruimte aan zeer diverse vormen van recreatie. Maar de zee voert van nature zand weg van de Nederlandse kust, waardoor deze strook langzaam afkalft en Nederland kleiner wordt. Gezien de belangrijke functies van de kustzone is dat onwenselijk. Daarom onderhoudt Rijkswaterstaat de kust met reguliere zandsuppleties.

Innovatief is het pilotproject de Zandmotor, ten zuiden van Den Haag tussen Ter Heijde en Kijkduin. Daar werd in 2011 een schiereiland van maar liefst 21,5 miljoen m^3 zand aangelegd. Onder invloed van wind, golven en stroming verspreidt het zand van de Zandmotor zich geleidelijk noord- en zuidwaarts langs de kust. Dit moet zorgen voor natuurlijk kustonderhoud, nieuwe natuur en een dynamisch recreatiegebied. Aan dit project is een omvangrijk en langlopend kennisontwikkelingsprogramma gekoppeld. Kansen voor West droeg bij aan de inwinning en verwerking van de benodigde data, evenals aan de ontsluiting van de data via een open database en aan de communicatie over (tussentijdse) bevindingen. Door inzicht te krijgen in de onderliggende processen kan een beeld worden gevormd van de bruikbaarheid van het concept Zandmotor elders in Nederland en in het buitenland. Tussentijds werd na 2,5 jaar geconcludeerd dat de kustveiligheid ter hoogte van de Zandmotor voor de korte en middellange termijn is toegenomen, dat er meer leefgebieden voor dieren en planten zijn bijgekomen en dat diverse soorten recreanten de Zandmotor hebben gevonden, waaronder kitesurfers.

[Provincie Zuid-Holland – 22Z.016 Open Access Biotech Campus Delft]
Penvoerder: DSM Food Specialties B.V.
Samenwerking: provincie Zuid-Holland, DSM
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €2.000.000,-
Totale projectkosten: €4.333.896,-

DSM gastvrij gastheer voor de biotechnologie

DSM Delft is het centrum voor biotechnologie van DSM. De Delftse vestiging werkt met hernieuwbare materialen en micro-organismen zoals gisten, bacteriën en enzymen om nieuwe en duurzame productieprocessen te ontwikkelen. Dit complex met 1.200 medewerkers heeft een grote economische waarde voor stad en regio. DSM wil de cruciale schakel tussen onderzoek en toegepaste productie verder ontwikkelen. Om die reden stelt het bedrijf een deel van zijn terrein beschikbaar voor de Open Access Biotech Campus Delft. Dit betekent dat zich op de campus bedrijven kunnen vestigen. Door de complementariteit van bedrijven en kennisinstellingen ontstaan nieuwe ideeën en producten, waarmee een forse bijdrage wordt geleverd aan de internationale concurrentiepositie in de biotechnologie.

Een belangrijk onderdeel binnen de 'open access' campus was de bouw en inrichting van een nieuw laboratorium- en kantoorpand (Lab 6) voor het DSM Biotechnology Center. Dit nieuwe 'Lab 6' biedt werk aan circa 300 medewerkers. Een deel van dit gebouw is opengesteld voor derden, namelijk de vergaderfaciliteiten, een auditorium en een documentatiecentrum. Daaraan droeg Kansen voor West bij. Concreet ging het daarbij om het verhogen van de zichtbaarheid en uitstraling van de campus als belangrijke internationale locatie voor bedrijven in het industriële biotechnologie cluster. De bijdrage werd ook gebruikt om de open access faciliteiten in Lab-6 toegankelijk te maken voor derden, zoals de aanleg van de toegangsweg, een parkeerterrein en het aanpassen van de toegangscontrole systemen.

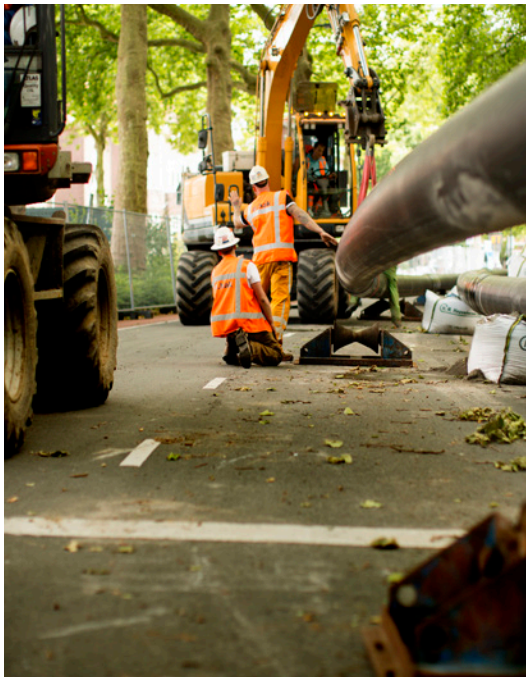

[Provincie Zuid-Holland – 22Z.017 Opschaling restwarmtenet Dordrecht]
Penvoerder: N.V HVC
Samenwerking: N.V. HVC, gemeente Dordrecht
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €961.630,-
Totale projectkosten: €2.404.075,-

Aanleg zwaarder distributienet voor optimale benutting restwarmte

De gemeente Dordrecht zet breed in op duurzaamheid. De Dordtse duurzaamheidsportfolio is dan ook rijk gevuld met diverse toonaangevende projecten rond water, energie, afval, milieu en natuur. Deze geven de omslag naar een duurzamer Dordrecht een flinke impuls. Zo'n 'impulsproject', als aansprekend voorbeeld van de transformatie in duurzaamheid, is de aanleg van een stadswarmtenet in Dordrecht door HVC. Dit nutsbedrijf benut daarvoor de restwarmte die vrijkomt bij de Afvalenergiecentrale (AEC) van HVC op het industrieterrein aan de Dordtse Baanhoekweg. Met die restwarmte kunnen woningen en utiliteitsgebouwen worden verwarmd, wat een aanzienlijke energiebesparing en CO2-reductie oplevert.

HVC heeft met de gemeente Dordrecht en twee woningcorporaties een overeenkomst afgesloten om voor 2020 minimaal 4.277 woningequivalenten (WEQ) aan te sluiten op restwarmte. Het binnen deze overeenkomst aan te leggen primaire warmtedistributienet is goed voor de afgesproken 4.277 WEQ, terwijl HVC voorziet dat het warmtenet op termijn energie kan leveren aan in totaal 10.000 WEQ. Dat dit aansluitpotentieel op de midden-lange termijn haalbaar is blijkt uit diverse inventarisaties van HVC. Om te anticiperen op die aantrekkelijke mogelijkheid was het nodig het primaire net zwaarder uit te voeren. Kansen voor West heeft subsidie verleend om zo de gewenste overdimensionering van het primaire warmtedistributienet mogelijk te maken en daarmee het opschalingspotentieel op termijn te waarborgen.

[Provincie Zuid-Holland - 22Z.018 Geothermie Westland]
Penvoerder: Trias Westland B.V.
Samenwerking: N.V. HVC, Holding Westland Infra, Coöperatieve Bloemenveiling Flora Holland U.A. en de gemeente Westland
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €900.000,-
Totale projectkosten: €1.800.000,

Proefboring op vier kilometer diepte in uniek aardwarmteproject

In het Westland wordt ongeveer 81% van alle energie gebruikt door de tuinbouw. In dit pilotproject hebben de samenwerkende partijen de handen ineen geslagen om te onderzoeken of het gebruik van aardwarmte (geothermie) een fundamentele duurzame energieoplossing is voor de grote energiebehoefte in dit gebied. Het project werd opgezet om aan te tonen dat aardwarmte kan worden toegepast voor het verwarmen van tuinbouwbedrijven en bedrijfsterreinen én voor de verwarming van een nog te realiseren woonwijk Liermolen in De Lier, in de gemeente Westland. Bij geothermie wordt het warme water dat diep in de aarde zit, gebruikt voor verwarming. Daarvoor wordt warm water via het ene boorgat opgepompt, terwijl het afgekoelde water via het andere boorgat verderop in dezelfde watervoerende laag wordt teruggepompt.

De bijdrage van Kansen voor West is gebruikt voor het voorbereiden van de eerste boring naar heet water in de zogeheten Triaslaag van de aarde. Deze laag is ongeveer 250 miljoen jaar oud en ligt op vier kilometer diepte. De temperatuur van het water in de Trias is ongeveer 140 graden Celcius. Het boren tot op deze diepte is nog nauwelijks toegepast in en buiten Nederland. Er werd in Nederland geboord tot een diepte van twee à drie kilometer. Aan de proefboring werd een uitgebreid onderzoeksprogramma gekoppeld, om kennis en ervaring op te doen bij het toepassen van aardwarmte op een dergelijke diepte. Daarmee vervult dit project een voorbeeldfunctie voor toekomstige aardwarmte projecten.

[Provincie Zuid-Holland – 22Z.019 Duurzaam Mobiliteitsconcept Westland]
Penvoerder: Provincie Zuid-Holland
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €545.000,-
Totale projectkosten: €1.090.000,-

Fietsverbinding Snelbinder heeft 'antivries' asfalt

Fietsverbinding 'De Snelbinder' in Naaldwijk kreeg in juni 2015 innovatief en duurzaam antivries asfalt. De Snelbinder is de nieuwe fietsbrug over het Vlietpolderplein, een immense turborotonde bij Naaldwijk, in het Westland. De brug maakt deel uit van een groot verkeersproject van de provincie Zuid-Holland om het Westland beter bereikbaar te maken. De subsidie van Kansen voor West is gebruikt voor de voorbereiding en aanleg van de antivriesdeklaag. Deze antivries fietsbrug is veiliger voor de fietser vanwege de aanzienlijke vermindering van de kans op een glad wegdek. Dat komt omdat het wegdek tot een temperatuur van -5 graden Celcius niet opvriest.

Berekeningen over deze uitvinding van een Nederlandse aannemer wijzen uit, dat met dit asfalt de totale realisatie- en onderhoudskosten over een periode van twintig jaar verlaagd worden met 11%. Daarmee bespaart de provincie in die periode 5,7 ton CO_2. Dit komt neer op een verlaagde CO_2-uitstoot van 18% ten opzichte van traditioneel asfalt.
De proef op de som werd genomen in januari 2016, toen sensoren in het wegdek bij een temperatuur onder nul bevestigden dat het antivriesasfalt werkte en dat er dus geen sprake was van ijsvorming. Dit werd bevestigd door een visuele inspectie ter plaatse. De provincie Zuid-Holland beschouwt dit project als een proeftuin. Op basis van meer winterse ervaringen met deze oplossing zal worden beslist of het antivries asfalt ook op andere locaties in de provincie zal worden toegepast.

[Provincie Zuid-Holland – 22Z.020 AquaReUse]
Penvoerder: Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €585.000,-
Totale projectkosten: €1.342.375,-

Eerste fabriek voor schoon gietwater in de glastuinbouw

De afgelopen decennia is hard gewerkt aan het optimaliseren van het hergebruik van het gietwater door de glastuinbouwbedrijven. Het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard heeft samen met zijn waterpartners een AquaReUse-installatie gerealiseerd in de Overbuurtsche polder in Bleiswijk. Dit is een modern glastuinbouwgebied in de gemeente Lansingerland. Hier wordt het water gezuiverd tot gietwater dat voldoet aan alle kwaliteitseisen die door de tuinders en hun klanten worden gesteld. Deze installatie maakt het mogelijk huishoudelijk- en tuinbouwafvalwater optimaal te hergebruiken in de teelt van groenten en sierteeltgewassen.

Het water dat de glastuinbouw nodig heeft, komt uit opgevangen regenwater en uit het grondwater. Dat laatste levert echter een (vervuilde) reststroom op die de waterzuiveringsinstallaties moeilijk kunnen verwerken. Kansen voor West heeft bijgedragen aan de AquaReUse-installatie, die dit probleem oplost. In deze allereerste fabriek voor schoon gietwater wordt het rioolwater van een aantal glastuinbouwbedrijven apart gezuiverd. Van dit gezuiverde water gaat 75% als gietwater terug naar dezelfde bedrijven, die dit water weer als watervoorraad in de bodem pompen. De overige 25% wordt als reststroom op de riolering geloosd, waarna de AWZI Kortenoord dit zogenoemde brijn zuivert. Hiermee wordt een sluitende waterkringloop gerealiseerd en wordt de tuinbouwsector door hergebruik van gietwater minder afhankelijk van hemel- en grondwater. Dit proef- en demonstratieproject laat zien dat ook op grotere schaal, bij clusters van grote en middelgrote glastuinbouwbedrijven, goede mogelijkheden zijn om efficiënt met gietwater om te gaan.

[Provincie Zuid-Holland - 22Z.021 SCR-katalysatoren binnenvaart Zuid-Holland]
Penvoerder: Provincie Zuid-Holland
Samenwerking: Provincie Zuid-Holland, gemeente Rotterdam, Stadsregio Rotterdam
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €1.500.000,-
Totale projectkosten: €3.662.500,-

Succesvolle stimulans tot schonere binnenvaart

De luchtkwaliteit in Zuid-Holland verbetert langzaam maar gestaag, maar verbeteringsmaatregelen blijven nodig. Dit project stimuleerde een schonere binnenvaart, waarmee de provincie Zuid-Holland, de gemeente Rotterdam en de stadsregio Rotterdam een effectieve bijdrage leverden aan een betere luchtkwaliteit. Met de Rotterdamse haven en bijna een kwart van de Nederlandse binnenhavens gelegen in de provincie Zuid-Holland, passeren veel schepen de binnenwateren van Zuid-Holland. Kansen voor West heeft bijgedragen aan het uitvoeren van de 'Subsidieregeling milieumaatregel SCR-katalysatoren binnenvaart Zuid-Holland 2014'. Via deze regeling konden binnenvaartschippers die in de regio Rotterdam varen subsidie krijgen voor het treffen van een specifieke reductiemaatregel aan een binnenschip, te weten het toepassen van selectieve katalytische reductie (Selective Catalytic Reduction, afgekort SCR). Met zo'n SCR-katalysator als nabehandelingsmethode voor uitlaatgassen kan 80% van de uitstoot van schadelijke stikstofoxiden worden voorkomen.

De subsidieregeling voor 2014 is een vervolg op die van 2013 die succesvol was verlopen, waarbij ten minste 35 schippers de subsidie hebben ontvangen. De binnenvaartsector reageerde zeer enthousiast, waardoor de regeling in korte tijd was overschreven. De bij de uitvoering betrokken partijen schatten op basis van de getoonde interesse in dat nog circa 30 ondernemers gebruik zouden willen maken van deze regeling. Vandaar dat de regeling in 2014 een vervolg kreeg, die leidde tot nog eens 31 aanvragen die in behandeling werden genomen en waarvan het merendeel is toegekend.
Zie ook het Kansen voor West-project voor de binnenvaart, waarin het schoner varen op lng centraal stond.

[Provincie Zuid-Holland – 22Z.022 Aardwarmte Vierpolders]
Penvoerder: GeoMEC-4P Realisatie & Exploitatie B.V.
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €750.000,-
Totale projectkosten: €2.428.211,-

Glastuinbouwers slaan de weg van de geothermie in

Door de vele energie-intensieve glastuinbouwbedrijven is er in Vierpolders (gemeente Brielle) een grote behoefte aan warmte. Begin 2014 besloot een aantal van deze tuinbouwers om gezamenlijk de mogelijkheden voor een verduurzaming van hun energievoorziening te onderzoeken. Het gebruik van aardwarmte zou de perfecte oplossing zijn, niet in de laatste plaats omdat de ondergrond in dit gebied daarvoor zeer geschikt is. Hier bevindt zich op 2.200 meter diepte een poreuze zandlaag met water van ongeveer 85 graden. Dit water kan relatief gemakkelijk worden opgepompt en ook weer gemakkelijk in de bodem worden teruggebracht. Het bood de initiatiefnemers een uitgelezen kans om de weg van de geothermie in te slaan.

De boorlocatie voor de aardwarmtebron ligt in Vierpolders op een akkerbouwperceel. Kansen voor West droeg bij aan de bouw van het pomphuis met alle bijbehorende installaties en aansluitingen. Zowel voor de glastuinbouwbedrijven als voor de regio Brielle brengt het project veel voordelen. De tuinders zijn verzekerd van een stabiele energieprijs tegen een gunstig tarief en de omwonenden krijgen een gezondere leefomgeving waarin aanmerkelijk minder CO_2, fijnstof en andere schadelijke stoffen worden uitgestoten.

Aardwarmte is een oneindige bron van energie en een schoon, betrouwbaar en duurzaam alternatief voor fossiele energie. Natuurlijke processen in de aardkorst produceren al miljoenen jaren warmte, en blijven dat ook nog miljoenen jaren doen.

[Provincie Zuid-Holland - 22Z.023 Aardwarmteproject Pijnacker-Noord]
Penvoerder: Ammerlaan Geothermie B.V.
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €550.000,-
Totale projectkosten: €1.460.000,-

Bestaande woningbouw krijgt aardwarmte van de glastuinbouw

In Pijnacker levert glastuinbouwer Ammerlaan aardwarmte aan zestien flats met 470 appartementen, waarvan 25% in particulier bezit en 75% van een corporatie. Dit is een unicum in Nederland, waarbij ook de combinatie van de toevoer van de aardwarmte naar de woningen met behulp van een warmtepomp nieuw is. Daarmee laat dit (voorbeeld)project zien dat de overstap van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen bij de bestaande woningbouw tegen geringe kosten mogelijk is. De subsidie van Kansen voor West was nodig om de financiering rond te krijgen voor de aanleg van een extern warmtenetwerk van ruim 2,8 kilometer, om het (warme) water van en naar de woningen te transporteren.

Ammerlaan The Green Innovator, die in ruim vier hectare kassen jaarlijks 500.000 groene planten kweekt, boorde in 2010 – als eerste sierteeltbedrijf in Nederland – met succes naar aardwarmte op een zandlaag van 2.200 meter diepte. Deze warmtebron had een groter vermogen dan Ammerlaan nodig had, dus werd begonnen met het leveren van de opgepompte warmte aan het plaatselijke sportcomplex en een tiental tuinders in de nabije omgeving. Ammerlaan vond in de gemeente Pijnacker-Nootdorp een partner, die in 2050 energieneutraal wil zijn en dus fossiel vrij. Samen met de lokale overheid werd gewerkt aan het warmtedistributienet vanuit het energiecentrum van Ammerlaan naar de flatgebouwen. De energierekening van de appartementen ging daarmee in de richting van energieneutraal, terwijl het project door het terugdringen van broeikasgassen een aanzienlijke verbetering opleverde van de lokale luchtkwaliteit.

[Provincie Zuid-Holland – 22Z.024 JESSICA Energiefonds Den Haag (ED) – PZH]
Penvoerder: Holdingfonds Economische Investeringen D.H.
Prioriteit: 2. Attractieve regio's
Bijdrage Kansen voor West: €4.387.326,-
Totale projectkosten: €7.987.326,-

Pilot met revolverend Energiefonds Den Haag krijgt vervolg

ED (Energiefonds Den Haag) is een JESSICA-fonds ('Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas'), dat is ondergebracht in een holdingfonds, samen met een ander Haags stadsontwikkelingsfonds: FRED. Beide stadsontwikkelingsfondsen maakten deel uit van een pilot van Kansen voor West om ervaring op te doen met deze manier van Europese financiering. Het JESSICA-model is een initiatief van de Europese Commissie die de lidstaten daarmee een speciaal kader verschafte om op deze manier EFRO-middelen in te zetten voor geïntegreerde duurzame stadsontwikkeling. Deze vorm van financiering door de overheid heeft mede tot doel private investeerders over de streep te trekken (hefboomeffect).
Kansen voor West droeg al eerder bij aan ED en deed in dit pilotproject een additionele fondsstorting om nog meer kennis en ervaring op te doen. De bijdrage was bedoeld om als lening, participatie of garantstelling te worden uitgezet. Dat betekent dat deze gelden op enig moment terugvloeien in het fonds (revolveren), waarna daarmee nieuwe investeringen kunnen worden gedaan.
ED richt zich op de grotere stedelijke projecten op het vlak van duurzaamheid en energie, zoals in de glastuinbouw en op het gebied van geothermie. Deze projecten krijgen de financiering niet (volledig) rond op de conventionele manier, terwijl er wel sprake is van een duidelijke commerciële ratio, een intern rendementsniveau en een grote maatschappelijke winst. Dankzij de JESSICA-impuls werden dergelijke projecten over de streep getrokken, in de verwachting dat deze op de lange termijn rendabel zijn en geen steun meer nodig hebben.

Colofon

Dit is een uitgave van de managementautoriteit van Kansen voor West. De redactie heeft dit boek met uiterste zorgvuldigheid samengesteld, maar aanvaardt geen enkele aansprakelijk. Ook kunnen aan dit boek geen rechten worden ontleend.
Niets in deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de managementautoriteit van Kansen voor West. Copyrights 2016.

Redactie:	Adri Hartkoorn, Ruud van Raak, Aukje van der Hoek (Pro Communicatie)
Eindredactie:	Mieke Cornet
Fotografie:	De acht partners van Kansen voor West, vertegenwoordigers van de projecten, Robot Robots Company en Westland Marketing, Mark Janssen, Port of Rotterdam Authority, Marieke de Lorijn, Shutterstock, German Villafane, Joop van Houdt, Delft Dynamics, Stijn Brakkee
Opmaak:	Hans Langstraat (PH-Ontwerp)
Druk:	Drukkerij Best b.v. (www.drukkerij-best.nl)

www.kansenvoorwest2.nl

Europa investeert in de toekomst. Deze uitgave en alle projecten komen tot stand met steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling.

